

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1584. Baranowski Bolesław Adam, Wiersze, fragmenty dramaturgiczne, przekłady, szkice, krytyki, drobiazgi (koniec XIX w.).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Баб. 1584/1

1584
Geneza Chrystyanizmu.

Rożnióm myślóm. profesoře
Arduwa Drenu - a i rozprawy
polskawe.

1.

VIII, 99

THEYER & HARDMUTH

WIEN

I., Kärnthnerstrasse 9.

Blatt

36

Raster

A.

Format

24.

Einband

broch.

Preis: K

30

Connexa: Religio: Reli-
gijnsic.

N° 1584

VIII, B. 99

1

Arthur Drews. Die Christumythe. Jena.

1910. (Eugen Diederichs.) 4 edycje od stycznia do maja 1910. (10-tk. n. 11te ^{1/2} Thüring.)

Właściwie jedna edycja, ciągle poprawiana zmianami, korekturami i dodatkami w przedmowie (pag. IV - XXIV) i w osobnym dodatku (Nachtrag, pag. 239 - 262.). Główny cel pisma, wykazać, że osobistość, czczona jako założyciel Chrześcijaństwa, jest nie tylko niehistoryczna, ale że jej wcale nie było. Potrudkę do napisania byłby prace takzanego liberalnego kierunku w teologii protestanckiej, która - opierając się na gruntownej krytyce filologiczno-historycznej źródeł - wprawdzie widzi liczne sprzeczności w ewangeljach, listach i innych dokumentach i nie stoi na czysto racjonalistycznym pojmowaniu - od-

rzuca wszelką eudemonność i odrasłą legon-
darną, ale mimo tego twierdzi, że założyciel
Chrześcijaństwa był osobistością,
w swoim rodzaju potężną, a w każdym
razie co do charakteru czystą, wzniosłą
i doskonałą. Jako taki doskonał on - we-
dług tej liberalno-teologicznej szkoły -
istotnie nauką, swą i śmiercią swą od-
kupienia ówczesnego świata, porzuco-
nego w rozpaczy wobec bezwzględniego
panowania złych czynników, zawieszio-
nego we wszystkich lepszych nadziejach,
targanego rozpłiwoszciami i straszą
nieustanną. Wobec tego p. Drews twier-
dzi - uznaje przede wszystkim doniosłość
i historyczne znaczenie reformy, doskona-
nej przez Chrześcijaństwo w umysłach
i stosunkach ludzkich - że, aby zrozu-
mieć ruch, objęty mianem „niemotnego
Chrześcijaństwa”, nie potrzeba wcale
(L'oublié des - Christentum)

upiorca (nauki tej o jaskaj historycznie u-
znana, czynna osobistość; miedzinnie, stwier-
dzi on, że takiej osobistości wcale nie by-
ło i że postać ta skonstruowana dopiero
bardzo późno w wyobraźni wyznawców
Chrześcijaństwa jako personifikacyjnego
całokształtu wyobrażeń i nauk, jaki
się historycznie stopniowo przez cały
szereg wieków, pod najróżnorodniejszy-
mi wpływami, wytworzył.

Co do samego imienia tej postaci wywo-
dzą, że Jezus jest powtórzeniem imienia
Jozuego, co wprowadził Żydów do „ziemi
obietnicy” (analogia!), rozrodzi się nad
stosunkiem tego imienia do nazwy Chry-
stusa (= pomazańca = mesyasa) i szuka
analogii w mitach innych narodów, czes-
tych ^(o podobnym charakterze i) horoton (o podobnym imieniu (Jason,
etc.). Co do rzeczy wywodzi, że pojęcie
Jezusa jako mesyasa, ewangelista i istnie-

To dawno przed okresem, przyjmu-
jącym zwykle jako początek ery chrześci-
janistycznej; jako czas wystąpienia Jezusa
w dziejach Źydów, pod panowaniem
rzymskiem zostających. Dlatego 1²⁵
część dzieła zatytułowana jest: „Der
vorchristliche Jesus”. Wstęp nawiązuje
niekiedy do słów Seneki, malujących
wzrost przyszłego człowieka według
pojęcia Stoików tego czasu, i przedstawia
troszkę ówczesną za wyznaczeniem od
najwyższych nauk i nęskliwości: -
Rozdziały w tej części są zatytułowane:
I. Der Messiasglaube unter dem Ein-
flusse des Parsenismus. In diesem pod-
niesiono pomijać zwykle oddziaływa-
nie pojęć Persów (wysobrodzieli z wie-
roli babilońskiej) na Żydów i potkre-
wienie mot²teizmu żydowskiego
ze staroperskim dualizmem. Następnie,

zapobroni, jak później wplyny dzialaty na ży-
 dów, istotnie powodzali w niepamięć, co ży-
 dzi wywieśli z Babilonii pod wplywami per-
 skim. Zresztą w Europie, deszcz się
 tryumfem Greków nad Persami, istotnie na-
 uczyliśmy się lekceważąc kulturalne i e-
 dyczne znaczenie panowania perskiego;
 a przecież sam Xenofon w *Kyropaidai* ⁹ do-
 wód, że świadomi stosunków Grecy tego
 znaczenia nie lekceważyli. Denero widzi
 w idei Messyasa u Żydów, w nauce o mar-
 trychrostanii i w górze ostatecznym wplyw
 pojęć perskich. (Mithras. Należało obzer-
 niej przedstawić, jak kult Mithrasa, za-
 niesiony przez legiony rzymskie aż nad
 Ren i Dunaj, utworzył drogę pojęciu
Łowiciela światła.) Chrześcijańskiemu.

2.) Die hellenistische Idee des Mittlers.
 (Philo). Rozdział ten traktuje o *Stowie*,
 (Logos); *Mądrości* (Sophia) i *wykaszy*,

že Žyd alexandryjski Philo (30 ante Chr.
– 50 post Chr.) nazývá „Logos“, neverrod-
ným synem Božím⁴; „drugim Bogem“⁵
i uvažuje za Parallela = ^{a wieo Logos u bar. identyfi.} „wcielzone imię“.

3. Jesus als Kultgott des jüdischen Sek-
tenglaubens.

4.) Das Leiden des Messias.

5.) Die Geburt des Mess.; die Taufe.

6.) Das Selbstopfer des Messias; d. Abendmahl.

7.) Die Symbolik d. Mes.: das Lamm u. d. Kreuz.

Dotąd idzie cz. I.: Der vorchristliche Jesus^(pag.) – 119.

Exeś II. Der christliche Jesus (pag. 120 – 224.)

na rozdziały następujące:

1. Der paulinische Jesus.

2. Der evangelische Jesus, a to z rozdziałami:

a.) Der synoptische Jesus, z dwudziern (An-
hang): Jesus in der Profanliteratur.

b.) Die Einwände gegen die Beugnung der Ge-
schichtlichkeit des synoptischen Jesus.

c.) Der wahre Charakter des synopt. Jesus.

d.) Dot Gnosticismus und der johanneische Jesus.
 Cz. III. Das religiöse Problem der Gegenwart ²²⁵ ~~238~~
 Chciatem streścić całe dzieło rozdział za roz-
 działem; ale na to zabrakło mi czasu. Będzie
 więc starał się dać pogląd na całość myślową.
 Głównym celem jest wykazanie, że postać, uważana
 jako założyciel Chrześc., nie jest historyczną; że
 niema dowodu, iż taka postać istniała. Jest
 ona powtórzeniem innych postaci, które wy-
 obraźniają ludów ~~zach.~~ zach. azyat. stworzy-
 ta jako inkarnacje jaśniejszego bóstwa, po-
 świecającego się i ofiarującego się za ludzkość
 a potem emantycherostającego (wzrostu ni-
 dzi symbolicznej procedury zamierania i od-
 radzenia się przyrody i obserwowania zja-
 wisk astralnych). Jako takich widzi Diony-
 sosa, Attisa, Adonisa, Mithrasa etc. ^{to uwar-}
 ium Gründe einer neuen Darstellung des
 Mithras, wieft das Buch, warum der Dar-
 stellung des Attis die Rolle mit Dionys-

Ktoś małych grup żydowskich na cęty i wieś
 hellenistyczny, w którym znalazł grunto do
 tej idei przygotowany przez pokierne kul-
 ty i mistorya. Dopiero znaczenie później
 ustanowic porrotanych mieniego drzyxi
 grup chnieszyciwickich uczeni potrecy
 upersonifikowis tej myśli i stworzy-
 li legends o Jezusie, która znalazła
 remaity wywar w różnych ewangeljach,
 stworzonych znaczenie później, stromie do
 różnych odciemi wyobrażeń, wamijszych
 w tych grupach. To postać ^{zmitnyca} ~~przeobrażono~~ me
 wszelkie doskonałości - chwila i tam
 wielkizajis się ucsem pewne niedoskonało-
 ści i cokolizywności, wywikajisze z lokal-
 nych capstymian grup - i na nie przemie-
 sionu to, co było osadem myśli i rozka-
 zówek chyzanych, wywikajisycy się od
 dlingiego szeregu wieków. - Do wytknowe-
 nia tego sęda, krytycznego postuguje

się autorzy myślicami krytycznej ana-
lizy traktat Chrześcijaństwa, dokonanej
mianowicie przez nowoczesną szkołę
liberalnego protestantyzmu, z uwaga-
miami przez Harnacka, Fleckera etc.
W dalszym ciągu jednakże występa-
je stanowisko namierzone przez tę
szkołę, głównie dlatego, że ona, doszedłszy
do tego punktu, zatrzymała się i
niechce wyprzedzić ostatniego słowa,
to jest zanegować egzystencję dziejowej
postaci Jezusa - Chrystusa; co osłabi,
i dla utrzymania życia religijnego
i dla utrzymania ciągłości historycz-
nej Chrześcijaństwa potrzeba koniecznie
wiarę w istnienie jakiegoś arcy-
dokonałego człowieka dziejowego, któ-
rego później ubóstwiono jako Boga - czo-
wika, a więc w odwrotnym kierunku,
nie to się stało wprost św. Pawła. T

Widzi on, że katolicyzm rzymski i grecki -
 przejawiają waz niekrytyczne falk idnicie
 takiej cudownej postaci jako nie ulegajacy
 delocnemu rozkwitowi - jest daleko konse -
 kwentniejszy, niż ten liderowy Protestant -
 dzem, który podtrzymuje dalej forme,
 choc' z wiej drosi religijnego naucia
 zupełnie sie ulotnita, zastepujac ^{tylko}
 tylko frascologią i deklamacyjną nabożną.
 W ostatniej części rozwića autor, jabi
 kierunek powinien mieć nauka respit -
 ciona, a który rozmięć życia religijnego
 nie ustat w ludzkości. Przymierzam, że ten
 ostatnia część jest streszczeniem jego
 dzieła: „Die Religion des Falst - Landwirts -
 schaftsgottes“, in welchem das Wesen
 gotteseff ist, die yndem die religion
 der Kulturfürs in dem mythologischen
 Sinn dargestellt. Na str. 236 ujeta jest
 myśl filozoficzna catości a kilka zelan.

Studjum, jak rozmaite kultury, misterya i mity przygotowały teren dla Christianizmu, jak się z nim mieszały i łączyły, jak na jego rozwój i w jakiej mierze i kulei odziaływały; jakie szczątki i przeżytki w nim pozostawiły - jest bardzo ciekawe. Są w tej mierze liczne monografie, traktujące poszczególne kultury i mity; nie stysza-tem dotychczas o pracy, obejmującej całość. Takiej całości nie obejmuje także praca p. A. Drews. Nadto posiada ona ^{kilka} ^{on} ~~brak~~ treści tych mitów i misterjów znana dokładnie tylko niewielu filologom^{om} albo innym fachowcom. Autor, piszący dla inteligentnego czytającego ogółu, powinien naprzód treść odnośnego mitu albo charakter misterjum podać a potem pokazać, w czym legenda chrześcijańska jest powtórzeniem lub analogią. Inaczej czytelnik gubi się w różnorodnych myślowych zjawiskach tego samego zjawiska. -

7

Nadto w zapędsie *Höma* zienia, „nie-egzysten-
cyi dziejowej Chrystusa autor zapomina, że qui
nimum probare vult, nihil probat. Takim
objawem jest igranie podobienstwami wyra-
zów, nizego nie do wodzący, że n. p. przy-
toczy tylko ze str. 60. Iżnienie ^{vel helo} Baala (z Baldu-
rem germanijskim albo z wyrazem „pan” u
Stonian. C. P. Drens o filologii stonianiskiej
wyobrażenia niema. Wyraz „pan” narzet nie
jest wyrazem powszechnostonianiskim. Maje
go tylko Stonianie północno-zachodni, Cze-
i Polacy. Do Rusinów od Polaków wyprzedł.
Wieżnany on wotudniowszym Stonianom.
W wyjaśnieniach Brücknera, opartych na au-
tentycznych stonopmuskich etc, nie ulegor
wątpliwosci, że to jest skrótowy *Šupan* =
Špan, *Španija* = *pani* :). Podobnie ma się
ze zdaniem: *Šudallan esudbnyft hif findra dnr*
Opstult dnt i srcl. Elias offnutorar vinf fira
dnt Šurnanyott, wnbjell etc. (Pag. 88).

Chrześcijaństwo ~~to~~^{cy} misjonarze zamieniali
znajdujące się często w Grecji (a i do Cypru)
góry, zwane Ἡλίου ὄρος na góry słońca. Eli-
asa z praktycznym względem, aby podwójnie
nazwiska zyskiwać proselitów i zapobiegać
ukradkowym kultom ^{ku czci Heliosa} pogańskim, po-
zwierzał na przyjęcie Chrześcijaństwa
praktykowanym. Że Helios, Sol invictus,
ogłoszony przez Juliana Apostatę, oficjal-
nym bogiem imperium rzymskiego - o
czym Drexler nie wspomina - oddziaływał na
różne formy kultu chrześc. To jest pewnik.
Dawno przesunąłem, że, narodzenie Je-
su Chrystusa dlatego nazwano na 25.
grudnia, ponieważ w dniu tym przypa-
dał (zapoczątkowany przez Juliana Apostatę i nie-
długo później ustalony): Dies natalis
dei Solis invicti. - W najnowszym
czasach prof. Dr. Arnold Meyer, профе-
sor teologii w Zurychu, na podstawie

studytów specjalnych o ustanowieniu święta
 Naszego Narodzenia potwierdził to moje przy-
 muszenie. - Żył poświęconie i niedostęcznie
 traktuje autor wity egipskie (Tzidy, Se-
 rapida, Osiris) i ich oddziaływanie.

Tak samo ten ^{autor sam} nimmerfuror w negatyw-
 nem dorodzeniu uwiotł autora zadaleku,
 gdy w rozdziale Jesus in der Profanlitera-
 tur⁴ na str. 179 i 180 krytykuje auten-
 dyczność rzecznictwa Chrystusa w dziele
 Jaczka „Mexicandini Augusti“ w rozdziale
 libri XV. cap. 44. P. Drews ^{choć nie stanowi} ~~Wszystkoż to~~
 „die ungeschichtl. Stellen des Jaczka ungenuehlig
 von Christenverfolgung unter Nero“ jest mo-
 że, więc am fudri ein # ~~Christenverfolgung~~
 nicht ~~Christenverfolgung~~ ~~Christenverfolgung~~...
 „Doch ist in unter nach Zocherit's übergezielt
 unter in. nachgegebener Unterzeichnung der
 Krieger; ja, alle Zeichen sprechen dafür,
 dass die jungen „ersten Christenverfolgung“

9

L. 65031. II. Period. 3 ogromne tomy
von Adolf Harnack u. Carl Schmidt.
Leipzig, Hinrichsche Buchh.

— Neue Folge, 15 Bd. Seeck Otto.
Briefe des Libanius. Nieszychana
słobó, cate Ired. nielki w enacx. Studzme
miatem ocenienie: Odpiady. Corpora.
Reuch Alfred. Agrapha. (Aussercan. Fr.)
Ila powstania synopsyz. ewang.

— III. R. 8. Bd. A. Dill. Tertullian ad ver-
sus Marcionem. Über die Eig. Gottes.
Origenes, Scholien zur Apokalypse.
u. Schutz. Secretum Johannis.
(Spis wznamy ch nim, was)

— III. R. 9. Bd. — A. Harnack. Ist
die Rede des Paulus in Athen ein wop.
Teil der Apostelgeschichte? Kto uwai-
nie czyta ? ziejc Apost. 5, ten nielki, ic
tylko salkenome paca 24. Wic stöckle 5
daty dwotorny material do wedlug

opracowania, które pisat Łukasz o
iżte os, wspominały nieraz w listach
Pawła. Do tego dodał późniejszy redak-
torat. (nie Łukasz) legendarne opow. do-
dle już 150. p. Ch. n. otkrytalizowane;
jak, tego ci teologowie mimo olbrzy-
niego nakładu pracy i ścisłości nie mogli
nysmiejć. Wiet to pozostanie na ty klu-
czy, tak jak różne „Apokalypsy” w-
zostaje ^{nie} rozwiniane dla bracku
kluzer. Dla zrozumienia czasu
ciellawca rozprawa nast.:

- Judentum u. Judentwistriton-
tum in Justins Dialog mit Trypho
poroz. St. J. Larnacka. (Justinus
Martyr ze Samaryji, około 150).

Pax Romana.

Charakterystyczny atom.

Dwadzieścia lat przedtem uosie w ba-
destynie za Hadricina wojna, wy-

wolana przez Parkochę. Justyn przed
 nią uszedł ze Semaryi. Wkrótce w tej
 wojnie spotyka Justyn, im Syntus zu E-
 phesus" den aus Palaestina geflüchte-
 ten Rabbi Trypho (= der berühmte
 jüd. Rabbi Tarphon, znałz. iden.)
 u. einige seine Schüler, κτόνυ μὲ-
 νί: ἔδιδάχθην ἐν Ἀρχελύπο Κο-
 ρίνθου τοῦ Σωκρατικοῦ (σοφία
 nie miasto) - εἰ μὴ Ἐβραῖος ἐκ Πε-
 ριτομῆς, φυγὼν τὸν νῦν πολε-
 μόν, ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Κορίν-
 θου (miasto) τὰ πολλὰ διὰ γων-

Co za tolerancja i względność
 administr. rzymskiej: Tarphon z pe-
 sympatyzuje bodaj trochę z rzeź.
 rodakami, a tu mu się pozwała
 sprisnąć niekwestionowany teren, po-
 ardyżować po Grecji i dysputować
 z Justynem w Efezie.

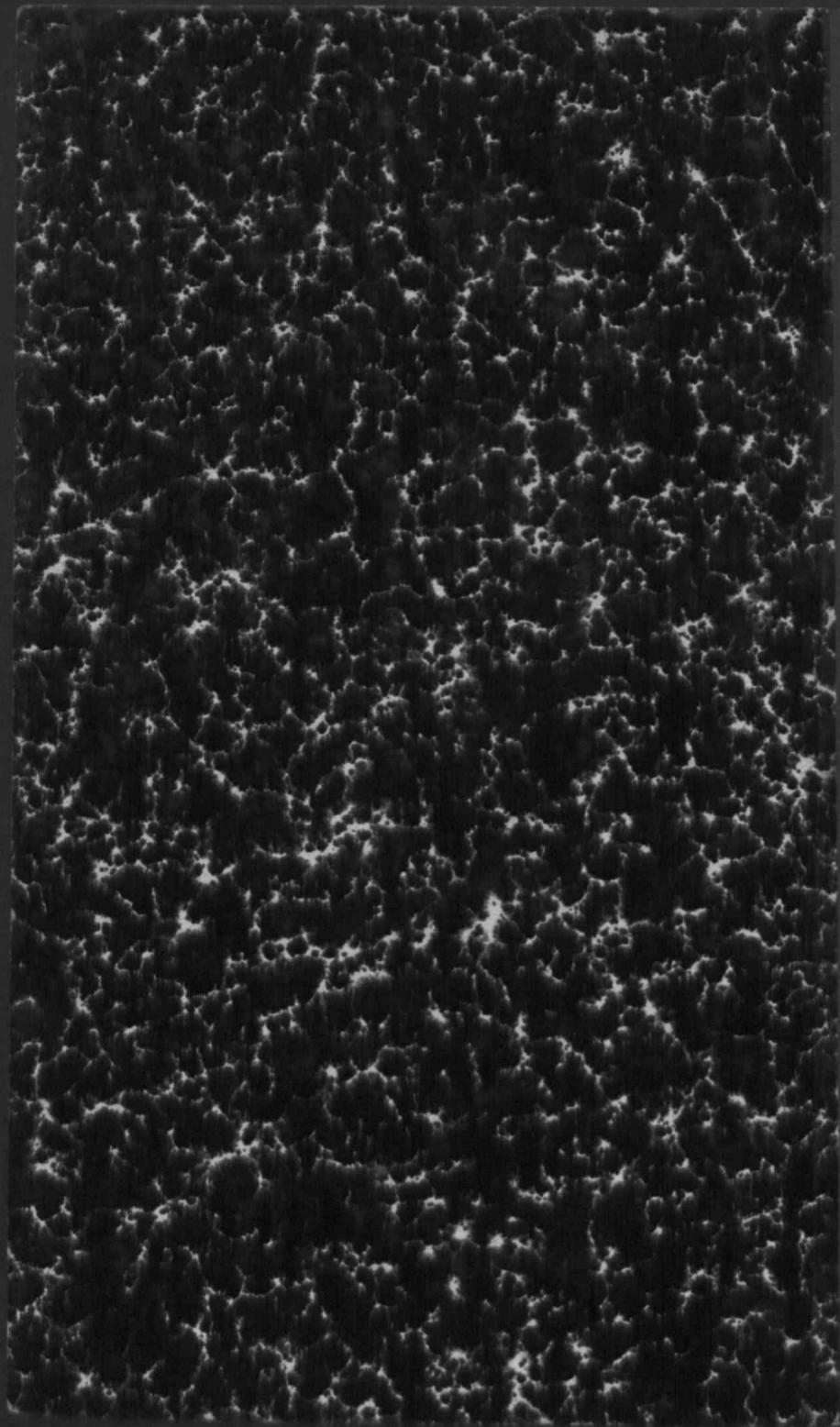
— Szeregi cielkory, że w dyspacie Justyn,
który znalazł Chrześcijan, wypra-
gających przestrzegania różnyh sta-
rozakonnych przepisów, ani razu
nie wspomina Pawła, który w li-
stach Acn Kier. także znalazł, a
w „Dziejach Apost.” wtaksie z po-
vodu tego stanowiska stał się
Łydom tak niezawisłymi z
to, że dop. do współ. rógars.

Łagacka, trudna do rozniżza-
nia - jak mnóstwo.

— . . .
Mnóstwo pracy nad źródłami, Just
Gesch. des Urchristentums, „Tyłes
chrześcijaństwa” nigdzie nie ma.
" A gdzie Luther wynalazł to, pier-
wotne chrześcij. apost., według któ-
rego sformułował swę liturgię
i swę naukę p. dobor. uczynkach

ii) sakramentach? Gdzie on je poznat
te stare formy? - Ot mnichy różnego
fasonu w zaciek zenicim przesłity się
i wymyśliły coś i ogłosiły, że to dawne
chrześcijaństwo pierwotne!

Norak im było emysłu dla rozu-
mienia, żółd się to rozniżało.

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД

4 (Бав.)

ОПИС

1

ОД. ЗБ.

1584/2

Religia i religijność.

(Myśli i rozważania starca.)

Bolesław Adam Pataczowski.

Wiedeń. 1915.

2/30

W związku z temi uwagami zeszyt 4 Gonesz Chry-
stianizacji (Arthur Drenns).

N° 1584

VIII. B. 99

Pierwsza Komunia.

Tymi dniami pokazano mi 2 fotografie, przed-
 stawiające moją siostrę, Zosię Madeyotką w stro-
 ju białym, ubraną do pierwszej Komunii a foto-
 grafowaną może po 1. Komunii, i kazano mi
 wybierać, którą dla siebie chcę zatrzymać. Było
 mi to obojętnem a najchętniej nie byłam żadnej
 zatrzymać; wolałabym mieć jej fotografie w zwy-
 kłym, codziennym ubraniu i w codziennym na-
 stroju. - Przed 20 laty byłem w Śarnowie u sis-
 try mojej Olegi Battagliowej i pokazano mi tak-
 że podobną fotografię: była to siostrzenica moja
 Olega Battagliowska Matgorzata czyli Nicia³
 (zbrana wtedy w domu i zwaną przez dła odmi-
 nienia od starszej siostry Beatrysy, ⁴białej gotskiej-
 ki⁴), w białym, lotnym, przejrzystym stroju, nosiła
 nawet z białym welonem, i z białą linią w te-
 ce: tak wyglądała się ubierać wszystkim uczennicom
 swoim do 1^{2ej} Komunii Urszulanek, do któ-
 rych Nicia chodziła do szkoły. Nieumieszam
 nie, jakiego doznaniem, pozostało mi trochę a

snote, gonata się z biegiem czasu, to tej teatralności
pozostaje, w jakich fotografiach ustanawiają te ścienne
miernotniki drinaczonej mudy, nie umiemyce oce-
nić swej miernoty moralnej w przedstawianiu
tego stroju, pozapnita od tego czasu. Postopy-
Przedewszystkiem wypadatoby rozstrzygnąć kre-
stę, czy dziesiętna 10-12-letnie są zdolne od-
czuć — nie mówię już o rozumieniu! — mi-
styczne znaczenie uroczystości. Symbol chleba
i wina, tak powożący i retem znaczenia w pierw-
szych czasach Chrześcijaństwa, dopiero później
ostawia ^{zostawia} miśdyczne a ci zakonnicy i
wogrążeńi w cktarzcie powci religijni, co się
zagłębiałi w myślach, doższych do zrozumie-
nia miśdycznego potęczenia (komunii) grzesz-
nej a odczyszczanej duszy ze Zbawicielem — to
nie były dzieci ani ludzie powszedniego na-
stroju; to były dusze szkolące, dotknięte licznym
ni zarodkami w życie i doświadczeniami
bolesnymi. Przedewszystkiem brak im było uie-
ninności i prostoty dziecięcej, brak im było

zgody nawiązkowej duszy ze samym sobą, bo du-
 sza ich była targana niepokojami, wątpli-
 wościami, czasem myślnymi. Mieli wyrażenie
 w Ewangeliu zapisać słowa Chrystusa: „Dopó-
 ki się nie staniecie jako dziecięta niewin-
 ne, nie wnieście do Królestwa Bożego”.
 Ale oni z tej rady korzystać nie umieli i nie
 mogli, bo ich trapiła i dręczyła wciąż myśl,
 że utracili prostotę i niewinność dziecięcą,
 przeświadczenie, że jej odzyskać nie mogą.
 Był jeden, ~~który~~ który po krótkim zstąpieniu
 młodzieńczemu z całej pełni powrócił na
 drogę dziecięcą: to był Franciszek z Asyżu.
 Ale ten nie teologował i nie rozmyślał o mi-
 stycznym znaczeniu Komunii, tylko stroczył
 dla rozradowania prostactw i dzieci ufa-
 wetka jako odwrócenie opniadania ewan-
 gelicznego o narodzeniu Ewangelista i wozdł
 kaciować ubogich, opniadając że i Ewangelista
 był ubogim; wozdł dzielić się z biedotą każdym
 kęsem chleba. Czy temu apostołowi mitrosiewski

chrześcijańskiego byłoby przypało na myśl, my-
magat, aiby kiedyś dzielnicza, przygotuj się
do 1^{szej} komunii, przygotuj się w niedziela-
Tę sukienkę i w rekon i kupowała białę lilię i
świecę do reki?

Poruszając do głównego tematu, nuwi się te-
dy postawić wielki znak zapytania, czy dziew-
czynka 10-12-letnia jest zdolna, choćby w chw-
li najniższego skupienia, zgłębić się w uni-
stycznym znaczeniu potęczenia swej duszy
z Bogiem w pierwszej komunii? Ja lilia bia-
ła, która jej się daje do reki, to symbol najzu-
pełniejszej czystości dziecięcej duszy i ciała,
fizycznej i moralnej a przedewszystkiem fizyo-
logicznej. Ściśle biorąc znaczenia tego symbo-
lu ona w ścisłości nie powinna należeć do
niektórych odzumać.

Jeżeli zaś nawet bardzo rozumny i do-
świadczony katecheta i bardzo dobrze odau-
wiająca swe zadania matka otoczne-
ni pouczeniami odwołują się do duszy dziew-

częcia na wtascinę drogi, wiodącą do pewnego
zrozumienia doniosłości aktu religijnego, to
czy

Przyczyny upadku religijności w Europie.

Często prowadzimy rozmowy z Edwardem
Sanickim o stosunkach oświecenia w europej-
skich. Dzisiaj wygłosił on zdanie, które ja
nie raz powtarzam, że w Europie mało jest
prawdziwych Chrześcijan, że duch oświe-
cenia w Europie jest pogański. Dó-
wodził się jednakże w sprawie o tem, gdzie
leży źródło tej niereligijności. On widzi
je w rozmaitych wyuczonych zwyczajach,
w polityce humanistów, huma-
nizmie, który zabił tę piękna i reduto-
mieć „respublica Christiana”, w dzieła-
nin Lutera, Kalwina i innych herezjarchów,
w polityce sensualistów i innych sekularny
filozofów; w dostawianiu wolularzów,
materialistów i „faktycznej” nauki nowo-
czesnej eto; nie chce tylko widzieć tego,
że religijność zabiłi ci, co przosnie
„religię” wymieszali jako kasto dostawiania,
bo brali religijność tylko za strony dogma-
tycznej a nie chcieli usnąć racji dyku-

niekmyh stón ewangelií; nie každý, ktorý
 môže, panie, panie... z oratórií ich pozná-
 cie ich... , resp. táto klauzúra od zrušenie-
 nia... sami nie rozhodli o druhej ine
 presnacie. Tie korekcie, praprie-
 sione se rozhodli ^umer kaceru⁴ rónych,
 poddonaty religijnosť i rednionieuna,
 len zaci⁴toš, zjaka teppionu Walden-
 sön i Alpigensöer, rexia myprania
 ne mer Simona de Montfort, nynur-
 donane 50.000 alpigensöer a idoty-
 tem uniesie a wöducionrej Formajeti.
 Či obok tega tolerovanie, je Nocca-
 dio i jemu podobni, no sasy nultis
 kaptarietka, szeryli rywardanie uby ga-
 jón, je křtlowe neapoliťanškie nordsu-
 oraty bez stōrka ragany smyl meidōti.

Tie Luther i Kelnin byli porvodom, je
 Reformačný odernatš byli niess-
 cyd i magacyd many od kōscioťa,
 len to, je takie potvory moralne,
 jak Alexander VI. Borgia, zaymurati.

police krosobloka, a jak dluhého som
votrebna byto, aby ž miedy jeho na-
starcannu vlygodnijosi ludskic?

Nie Locke, nie Encyklopedysci, nie
Wolter; Rousseau, dali sie porrodam
vodkaopania religijnois ve Francuzi,
lex to, ie nashardnjoj chrestijanstva
1764, Ludvig XIV, potvor egviznu, ž
ždrogennadanni tyot Balnshizm
vzhugenostoj, nasharupit, aby jeho
dragoni bukernie gradists imy; v-
li kannzardoj v denonnadi;
koište regent Filip Orleanski, tyot-
cy v kmizku kerovnym z vobla,
ksheniš, zakonn, i potvor ne vryaj-
nois, Ludvik XV, kšory nigot darsot
myetad nashizkogo nyrdania, ne
bedzo nigdy kšerovnym por v adnogo
brškupa. Kšedy Wolters znarome
kaddubotoj medylcno ve Francii:
Guly mšynem mrom oporodovat
zuvonienie procsy Celara, zakatšs-

domniawa, kiedy „Katholicey” ogdzenie
 skarali na miarę protestanta tytułu za-
 medrewia, lekceważącego wszelki religij-
 nych innego wyznania. L'abbé fran-
 cuskim mógł być ateuszem i uszę odpra-
 miać, ale hugenota, może wienący był
 myślety z pod prawa.

A u nas w Polsce co spotygarato ubijal-
 nstō w rękach wiary? To, że Gregor XII,
 nie miał siły na potopienie Metternich-
 dów etc a musy musat z odszczepnie-
 niem Mikolaja I. Jedynym pors legi-
 tymnym, winno do on / Konstancji Uni-
 sijn odwracat od księstwa katolickiej, i ka-
 zat wyjechać z Królestwa Bawliancem-
 Hadersangj moze deparkie siem...
 Madrycie Micyjstwieckiej. Na to nie mog-
 liam Kopieninami Jomonon do pnieć.

Lektura z zakresu historii pojęć chrześcijaństwa.

(Nawiązanie o religii i religiach pod wzgl. etnograficznym, etc.).

Die Lehre der zwölf Apostel, nebst Untersuchungen zur ält. Gesch. d. Kirchenverfassung u. d. Kirchenrechtes. Leipzig, 1884. von Adolf Harnack, 5.273 II.

Neue Untersuch. zur Apostelgeschichte } Adolf
u. zur Abfassungszeit der synopt. Evang. } Harnack
1911, Hinrichsche Vh. Leipzig, 80.910 II 4.

Über den priv. Gebr. d. heil. Schriften in d. alten Kirche.
Adolf Harnack. Bsg. 1912. 80.916 II 5.

Oba dzieła należy do zbioru: Beiträge zur Einleitung
in das neue Testament von Adolf Harnack.

Das nachapostolische Zeitalter. Gesch. d. christ. Gem.
von Beginn der Flaviendynastie bis zum Ende d. Theodoricus.
v. Rudolf Knopf. Tübingen. Mohr.
1905. Bibl. Nr. 80.397 II, odn. 6/1916

Börsing Oskar. Von Form und Sprache. Tübingen
Kultur in der Literaturzeit des Hinführens. -
Münch., 1902. Rivoffr. Tonik v. J. Walt-
y. Aufsätze in Revue d'histoire (66.170 III)
1 Revue in 62 Orbildungen. Angliey od-

Kryli skatły i stopy z napisami. (Cap. Hoare
około 1800, James Brinsep 1832, Rhys-Da-
vids 1900). Pismo (zrazu w lewo) około 6. stule-
cia ante Chr. Przyni przez Kupców z pismo
scnickiego (aramejskiego) przez panów Achae-
menidów perskich, potem z prawo-
Asyicka wnikł Candragupty (Σανδραγοῦτος)
37 lat rządził. Udzieni (Ὀζύρη). Udzier
Orty Maurya. Córka Kupca Devî, z jej syn
Mahinda i córka Samghamittâ (mitra)-
współcześni Diadochowie Grecy: Tulamaya,
Anterkina, Mada, Aliskasadala = Ptole-
maios, Antigonos, Magas, Alexandros.
Antiyoga = Antiochos. Pojona III. stulecia
Maghada. Granice na obszar całej Indyi.
„Niema większego czynu nad prace, Ma do-
bra wszystkich. Wykorotamy inaczey, nar-
wówny. (Da się porównać z Konstanty-
nem Wielkim). „Pobożny król Piyadasi
życzy sobie, aby wszystkie cechy wszędzie
osiedlać się mogły. Tolerancja generalna.
Następstwo, że minister ludzi przy-
tężył się do Buddhiszmu nie z prze-

Konania, tylko dla przykładu, danego w oner
dwór. (Znamy podob. do Konst. Wkiego, w rón.
Thierry, St. Jérôme.). Działanie gospodarcze
i dobroczynne. Stal. Pâtaliputra; odmiesi
ja wielozym Hien - Tsiang z Chin ok. 635
rost Chr. i zastal upset. opuszczoną. Patna.
Mahinda i Samghamittâ nawróbili Ceylon.
Zawieśli gatunek drzewa Pippala (Ho) = Fi-
cus religiosa, obecnie mającego 2.000 las, ko-
to miasta Anurâdhapura.

Na północy tradycja przechowała imię
młodszego syna Siuki, który nosił imię
no Kuruâta (ptak, mający ładne oczy.)
Matka jego Padmâvâti, żona Kancana-
mâlâ, nawiastnictwo Jaxila. - Legen-
da opowiada o Karierze i witości maco-
chy Tishyarâkshîtâ w. Tissarakkhâ.

Tendancje do historii Fedry i Hippolita,
albo Fausty żona Konst. Wgo i Crispusa.

Czy nie tłumaczy rychłego upadku
państwa Siuki to, że była w rodzie tym
poligamia, a więc charakter despoty
orientalnych - mimo buddhizmu?

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД 4 (Бав.)

ОПИС 1

ОД. ЗБ. 1584/3

Materiały niegotowane.

3

83010101 Adam Baranowski.

Treść:

- 1.) Postępane uwagi ogólne o wschodnie. anegd. . . . . 1. . . .
- 2.) Coś o arystokracji galicyjskiej. . . . . 9. . . .
- 3.) Nieco o biurokracji starogalicyjskiej. . . . . 20. . . .
- 4.) Detonacja. . . . . 25. . . .
- 5.) Wschód i Zachód. . . . . 31. . . .
- 6.) Coś z bractwa hetmana Złotobrodzkiego. . . . . 39. . . .
- 7.) ~~Wschód i Zachód~~ (Ostermann-Reitenheim). Ein Zusammenfall im Österr. Reichs-
m. v. d. Hofkammer in Lemb. aus d. J. 1831. . . . . 49.
- 8.) Tworzenie sztuczne Niemców w Galucji . . . . . 57.
- 9.) Gmędy zimowe staroślacheckie 62
! : niedokończona!
- 10.) Dem, messenhausen, Jellachich,
Windischgrätz. 64
- 11.) Orbilianizm galicyjski 76
! : niedokończona. Do przeniesienia do
pomnikownika szlacheckiego.!

N° 1584

VIII. B. 99

Materiały anegdotyczne do historii
ostatniego stulecia galicyjskiego.

Wojna r. 1914 spowodowała w stosun-
 kach naszego Kraju ogromni wze-
 łom. Dziś rano - 13. grudnia 1914 - je-
 szcze nie można obejrzeć całego ob-
 szaru (nie w terytoryalnym tylko, ale
 i w społecznym, ~~kulturalnym~~ i nau-
 dowym znaczeniu) zniszczonych, sporo-
 dowanych nieporozumieniami ry-
 padkami. Spustoszenie zupełne
 znacznych obszarów Kraju, wonta-
 żów całych, na których zostały prze-
 niecałkowicie ślady siedzi ludz-
 kich i które się w całościem grana-
 żów i zrapneli i w twódsze bitew
 (z stepami zamienity) - ~~zwanymi~~
 ronsami strzeleckimi i ^(zasiadamy) ~~nie~~ ^{nie} ~~skor-~~
 onymi garbami grobów -

47

Konstrukcyjna następną, pod tym samym
^{(sterem), w tym celu i innym}
tym (Kriemhild), w tym celu w tym
duchu, w takim celu i w takim celu -
rakiet, w taki przedkimi' kółkami,
czy w taki drugim, w takim celu;

- rekonstrukcyjna następną, ale to, co
ona stanowi, będzie w tym celu,
nie było przed wojną 1914 roku.
Jestem stary, mam lat 70 przeszło,
i nie wiem, czy coś się uda, brda
naszyci wrażeń obracających -
stra naszego w Galijski - pracuję
nie zważając na wiek - a wiek
można niektórych, jeździć, tak,
jak w swoim czasie. Niektóre frag-
menta obracają tego, niektóre serce
wykonane przez mnie z nadzieją, lub
niektóre, doświadczenia. W książce
pamiętności, "Jeszcze raz o Pała -

dnuktorata muna mija pogrzedona nad
 zalozkami Tyrnoveura Mandylura,
 w ktorej podstem poglad na dzisie roz-
 tanu, porrodoznanego merdaka znowe
 polityke i miane moka. Muna te
 rozyscy Duchaze a misdy ihny-
 ni mieprezydent Zamborvski, wno-
 li za nowa i znowe; dykto redaktor
 "Gozety Loverskiej", Tymny pan
 Zkrochowiecki, zapetniaj'sygate
 spalty grynemami i bonum-
 stremym pan ^{wiby-} Anystok. i me-
 robianem i ma nie nnowis-
 mi-(wiby)preseremiamiz)wone
 vi francuzskah)nie zarzyni op za
 to, aby rowe w wazytel) ueniti
 aby jej koshiciti kaski, ^{no} taki w w-
 numenie u odwiecku jakm, jak
 Tyrnoveura Mandylura w dnydro.

O czasach uniwersyteckich, a mianowicie o Metodach i jego Katedrach na Katedrze nauki o tem Ustale wstrawienia; ostatnie umieszczone jest zrazu w siewierci Mateckiego w periodycznikowym zeszycie 'Kroniki Powszechnej' z r. 1913, redagowanej przez Jadcowa Orpolskiego, który rzec to u mnie telegraficznie zamieszaj, gdym w czasie ostatniej choroby Mateckiego panowal w Karlsruhe. Cały jeden obcienny rozdzial jest napisany jako wstep historyczny do nauki o stowunkach szkolnych Gielins, który w r. 1910 na wznowienie Rady szkolnej Krajowej na Kongres higieniczny-szkolny w Paryżu, majacy odbyc sie w sierpniu 1910, przygotowywal^{em} a ktorego wydzial wy-

489

Konizowanie i wydobycie nie doszło
do skutku z powodu krótkości czasu,
dalego do dyspozycji, i z powodu
sprzeżności poglądów co do charak-
teru i obszerności tej pracy, i akcie
otrzymywaniem w dyspozycjach
obu naczelników władzy.

Jakkolwiekbyś — czy zdaniem, czy
nie zdaniem spisał pracę, wbyłoby
jednakże ciekawie, w szczególności
zapewnić cię i bezczynność wy-
gnania zbioraniem i umiara-
niem wód, a wzdłuż, sekcji, mo-
gą być jako „galicjana” oświadcze-
nia do utworzenia obrazu, gdybyś
skłonił historycznej w jej ostatnim uru-
czeniu okresie. Miatem niepre-
brany kopalnie w opowiadani-
ach s. p. mego ojca, i w tem,

co uiekliedy rucit i. p. Zygmunta
 Janowczyka. Niestety, z materys-
 Tolu tych malo co w panieci mejis
 przechowano. Je obrazu potrzeb-
 bylo chwyta i opisywac takich -
 miast, a na to w mem imudnem
 zyciu nie bylo czasu, a tak wysta-
 To tylko glode ogolnie ogolne, a
 szczegoly zwlasyte w panieci) za-
 petnie, a te szczegoly wiaznie zo-
 stugnosy na przechowanie.

W ostelnim okresie mego zycia, mly-
 Tem do niektorych stron obrazu
 Kory, stał z oporadani Edwardsa
 Sawickiego, ktory niemoznie sto-
 sunski opowiesne Podola w okresie
 przed r. 1880 znał bardzo dobre.
 Ustoli tu, jak panieci moja zaro-
 dzila a wrytem oporadawa pewne

Tylko rysy domów, kamienic i podarsa,
 to mi sturły jako dokumenta do
 pewnych rozmowań: z tych ^bofficyl
 opowiesci niewornych mało niwornego.

Cos o arystokracji galicyjskiej.

Na pewnym zebraniu w pałacu ka-
 mienicznikowskim w Lwowie zasia-
 dło na jednej kanapie w drugiej sali
 recepcyjnej trzech panów: Wilhelm
 Siemieniński, ożeniony z Lewicką,^{a)}
 nazrywający się potem Siemieniński
 - Lewicki, Alfred Potocki i Wło-
 dzimierz Dzieduszycki. Albert
 Cetner z Podkarnienia, stojący
 opodal z pewnym młodszym czło-
 wiekiem ze szlachty, który dopro-
 to zaczynał wchodzić w rozmowę,
 spojrział na kanapę i wskazyjąc

Drzech panów na uszy rzuci do nio-
 dego członka: „Jam, patrzaj, na
 tej Kanapie: ten pierwszy - to
 galicyjski pan, ten drugi - to eu-
 ropijski pan, a ten trzeci - to polski
 pan. Oporządca mi to poro-
 daj ^{czy} nie w tej samej dalsi od sam
 Cebra; do nie ruz, czy się do
 tego rozpru nie myś. Za to pa-
 niątam doskonale, że no i nie,
 moie za namiesznicostwa lininiskie-
 go, szatem w tej samej dalsi od
 Cebra i wrynatrysatem się to-
 com. Były obecne ~~pranie~~ ^{ipanny} myśka-
 nie panie (z tak zwaney sz-
 szlachty galicyjskiej. Uderzył
 mnie tym razem brak pięknych
 i sympatycznych twarzy w tym
 śmieci niewieściom. Kiedy indziej

51

bywało inaczej i niedziato się niekiedy
niektóre osoby, że tylko wspomnę ^{c. n. p.} obie
Namiesznikowe, Sanguszkową i An-
drzejową Potocką albo trzy sióstrze-
nice Andrzeja Potockiego, panny
Zamojskie z Wysocka; ale wtedy
wspadał w oczy ten zbiór wystrajo-
nych brzydota bez rysary jaskrawi
wybitniejszego. Podzieliłem się mo-
ją uwagą z Cetnerem; poklinał
smutno cytował i rzekł: „O, żeruję
się bez miłości, dla majątki ~~tych~~; i jak
tu mają być ładne dzieci?” A Cet-
ner znał się na tem, jak wypro-
dukować niekone, rasowe konie.
A ja dodałem: „Żeruję się tylko
między sobą, w ciasonem, kołkon wia-
sicieli większych obszarów, a w nie-
których familiach nawet drady-

cyjnie ustalił się zwyczaj śmie-
 nia się między bliższymi kre-
 wnymi. Wszakże p. Włodzi-
 mierowa Dziędzińska wykazy-
 wała p. Kossakowskiej, że ze swoim mężem jest nowi-
 nowaccem trzydziestu-tylku
 drogami. A przeciw, mimo wna-
 nia tej mordercy, miała córka
 p. Włodzimierowej, druga z rzę-
 du, p. Anna, wydana została
 za bliższego krewnego, zwanego
 Jędzisz Dziędzińskiego, bo
 ojciec jej, który dawał mi wiadomość,
 zalecał na ten, ^{jego} Muzeum
 przyrodniczo-antropologiczne
 i ~~z~~ zarządzana z nim ordyna-
 cja powstała nadal przy jego
 rodoznem nazwisku.

Wojciech Dzeduszycki z Jezupola, zrodzo-
 ny pewnie z Masaradźmy (z mieszczan
 lwowskich grecko-turkich, vide Łoziniński
 „Patryjatyk lwowski”, ale przedko woiźkijch
 w szlachcie turkijego wojeródstwa) przed-
 stamiat w twarzy swej rybitny tyo i w
 stanie (tego spotęgowania racychwia-
 ścinności przez brak krzyżowania z inne-
 mi rodzinami. ~~W~~ W usposobieniu,
 w sposobie mówienia i śmiechu miał
 wszystkie cechy, potwierdzające kursu-
 jące między szlachtą zdanie, że każdy
 Dzeduszycki musi mieć jakies dzinac-
 trowo. ^(brzojny) Żona jego, ^{seppanys} także Dzeduszycka
 z domu, była córką cenionego wysoko
 Aleksandra Dzeduszyckiego z Jezup-
 ówki w Strajjokiem lub Żydaworskiem.
 Ńen był niezłym meszarjens, wojstowej
 postawy, choć nie wiem, czy był kiedy

Żołnierzem. Alexander Dzierżycycki
 nie miał włosy żadnych dzierżycycki.
 Córka jego jako panna, była niektem,
 wrosem zjaniwkim. Raz, na pennym
 nymtadzie, nie niedszar, kto to taki, nie
 niegtem trucić z niej ożen, tak mi
 przypominata pierwszą Kochankę
 moją, później żonę, Helenę Kra-
 duską: tak sama cera, biała i różowa,
 jak krew z mlekiem, a gładka bez
 żadnych szkarupych i rodków; tak samo
 silne zamknięcie się w liźmie-
 dzie towarzysze; tak sama brzo-
 i cięgła z różnym, wąskim nosem;
 tak samo kolor blond włosów;
 tak same oczy duże niebieskie. Był-
 ko w do postawy Dzierżycycka by-
 ta niekta w dolniku i tejżsa. Różnicę
 brzo jej, jak u mojej żony, nakrta

Z wiekiem pernej surowości. Dzieduszycki
 Wojciech był w niej zakochany, czego wyra-
 zem napisała różnaś pomieść jego, Włady-
 sław. — Gdy się to matczystwa miało
 wkojarzyć, Michał Dzieduszycki, urodź
 mój, bardzo zdolny, rzekł: „No! Dzię-
 duszycki każdy ma bzik: jakie się takie
 z bzików poliora, to do mnie będzie bzik?”

Istotnie w pożyciu Wojciecha — skąd-
 inąd wzororem — ten bzik nieraz wy-
 stępował. ~~##~~ Kuratorato o tem mi-
 stro anegdota. Wychowanie syna Wła-
 dysława było pod wielm. względami
 dziracznem: do bzików Dzieduszy-
 ckich, przynajmniej niektórych z nich, na-
 leżało akcentowanie pernej oryginalno-
 ści i nięuznananie — przynajmniej
 w pewnych kierunkach — tego, co się
 tej oryginalności sprzeżniało. O tem

oponiamano ^{Szezegóton,}
 wyczerpanin ~~kurtozato~~ wiele ~~anegdot,~~
 których nie podaje, bom ich nie sprawdził.
 Ponad Władysław, stanęły na rta-
 snych usgach, porzucił te formy i
 oryginalność.

Córka Wojciecha - Nina (Antonina) -
 miała w towarzystwie do przesady opatego-
 nawa rysy typu ojczystego, tak jak
 u ostatnich Kurtozów najbardziej bur-
 bonizm towarzyszy występował. ^{druga} Nina mu-
 ja - bieder - jak i czas nauki i chęć i Je-
 zupoln - znata Antoninę Dziedzi-
 czycką jako sympatyczną, bardzo,
 szlachetną osobę, ludzką w stosun-
 kach z ludnością, obcuje, szczególnie
 nawet z prostym ludem, zabiegająca czę-
 sto do ~~starej~~ ^{starej} sługi Dzieduszyckich, by-
 łej mamuli Władzia, w której domu
 żona moja mieszkała, na placu ku-

Kurucziane - zwane w dyalekcie wiejskim
 "Korzi" - ze smietanę. Antonina wie-
 ta nawet tańców pióra i układała poe-
 zye z utworami się przed ludźmi swojej ofe-
 ry kopyta: odsiedzi kopyta nieg wiele pod
 względem unystronym wo autorze
 "Bani nad baniami" - niestety
 gdy wyszła za mąż za Łuszczewskiego,
 wybuchły po kilku latach silnie
 ukryte utajone w zarodku anoma-
 lie unystru i jowadła w obłąkanie.
 Widywalibyśmy ją później cesarowi
 - rylezonę wnierschomnie, z wosep-
 nym wroskiem, w zuzerniate i
 mocno zuzernionę - idącą ~~to~~ me
 Lronie w towarzystwie matki lub in-
 nej jakiejś osoby, przygnębiłone, ni-
 dozwnie i niedowiercie, nie zbliżając
 się do nikogo.

Nieco o biurokracji starogaliczyjskiej.

Do połowy XIX. stulecia stam urzędniczy w Gali-
 cji był żywiem, czysto nepłytym: pan-
 stwo nie uważało nieszkalicón krajn za u-
 zdolnionych do spełniania funkcji urz-
 edowych i nie miało do nich zaufania.
 Był to na pewne wielicere posterunki do-
 możzano krajowców, i to w bardzo o-
 graniczonej ilości. Jakimi ofiarami te ta-
 sły niewiele odpuścić o tem świadczy cho-
 by fakt następujący. Sam znałem ~~rodzic~~
 jako młody członek starszego pana,
 który się nazywał Chrzyszcz. Brat jego
 wraz z moim ~~bratem~~ ^{bratem} ~~bratem~~ ^{Cyryliem niezakim} ~~bratem~~
 udał się do Białocerkwi; zyskał tam
 szereg i zamieszkał a doniesło po jego śmier-
 ci wdowa z kilku piękniemi córkami
 przybyła do Lwowa.

Lwowski pan Chrzyszcz był urzędnikiem

finansowej dyrekcji: rozdziale tym, jako nie-
 politycznym, domniemano Polaków. Według
 metody p. Chrząszczy nie leni się: rozumiał,
 że jako Polak nie może ~~owocować~~ się pro-
 dzienną żadnej ~~polityczności~~. Nie leni się
 i ja też znatem go jako Karolera już
 u schyłku życia, niedziat ~~burien~~ z do-
 świadczenia, ~~oraz~~ jako innych, ~~oraz~~ jako za-
 leżność mych urzędnicę mysl, że lada
 przerynia, - choćby nie rzeczynista, de ~~ty~~
~~my~~ ~~om~~ ~~ni~~ ~~na~~ ~~ka~~ ~~ka~~ ~~ka~~
 (należąca) przez niech ~~tych~~ szefów-
 nowie stać się ^{ze} ~~nie~~ ~~sch~~ ~~nie~~ ~~nie~~ i dzieci
^{to} do niedzię, przez utratę posady. Według
 niezależnym i spokojnym i ~~nie~~ ~~nie~~ ~~nie~~
 jak najmilniej ~~oraz~~ rachunkowe ob-
 wiazki, dzimni się jednaki p. Chrząszczy,
 że nie mógł awansować i że go przy
 Wilkaczkowych awansach pomijano
 czyli preteriorano (próżniaki) na

Ker z yšō mōdōz ych w stwībē, choi' mō
 nōdy nē uozpōmō Źadnōgo zarzadku,
 czyli - redning terminim biurokradōz nōgo -
 „amstōmō - u”. Ojdy pytaō o nōmōdy, zby-
 rano go dzōmō. A Ź raz pōmōn pod-
 rzēdny urzēdnōwōz ^{wzwmōwō} wyjāsniō mō, Źē
zwierzchnicy jęgo jęgo nazmōwō nē
 mōwō, w ymōmō. P. Chrzęszōz wōszēdō
 dō gōmōny pō rozum i pōdat dō Na-
 miestniczōwa o zmiānō nazmōwō na
 „Dōbfno”. Od tēgo ~~z~~ czāsō szedō pō ~~z~~
 szēkōwōch rangi mōkōjōnō. Wō Ź yim,
 dō prōzypōciōi bōi zawnōzē Chrzęszōzēmō;
 alē jōi tōn zbyō opōiō gōwōk nē razōt
 w szēkōwōmō. Dō Ź yōi p. Wō Ź fōz zmiā-
 ny dōzwmōkōn zē gōmōkōwōwōdō i jōwō
 zawnōzō jōkō Chrzęszōz opōwōzōt nō amōm-
 tōzōwō fōz rōkōwōwōmō, pōd opōmōkō in-
 nōy chrzęszōzōy, nōgōzēzōwōjōy dō sō

16 w Turpad polowania i # rybotostwa dla
 hrzechpotężnych władców Krainy. Posy-
 ła towarzyszył senniemny zaufany gn-
 nienny, któremu pan na rozum po-
 niedział resztko, objaśniając, co do kogo
 zamierić należy. Kazał mu więc, aby - przy-
 jechawszy do Baleserzyk, pytał się o sta-
 roste, którym był Herman von Dickh.
 Potem skierował go do konwiarza ^{Zarnego}
 który nieraz do niego zajechał i uk-
 nego dąpi znał, a był on wysokojs
 rzędu. Wreszcie, aby nie pominał
 i malwerskich ale nowych wiele pomidy
 lub zaszkodził, przesłał go do kancelisty,
 którym był p. Danmhülzel.

Wieśniak, przyjechawszy do miasta,
 zatrzymał się w rynku i zapisał
 się następującemu listowi: „Hei! Leute
 dohri! Weit' mien, de tut ~~ganz~~ se-

dyt toj baran dykyj, taj toj cap re-
tykyj, taj toj parshycel ?⁵

„Detonomia!”

Wyrazu tego szukałby czytelnik na-
daremnie w jakimkolwiek dykcyona-
rze ucisk politycznych. Nie znajdzie go
też w żadnym „⁷ ~~szumie~~ „szumie”-u.
Jest on mytorem czysto szlachectwo-ga-
licyjskim a autorem jego jest jeden
z p. Wolańskich, ^{ponosi imię} ~~szumie~~ ~~szumie~~.
Była to rodzina, o której było dość gło-
sno w Galicji w drugiej połowie XIX^{go}
wieku; czy dawniej mieli niektóre zna-
czenie - nie wiem. Niektórzy z niej mie-
li znaczne majątki. Czy który z pp. Wo-
łańskich celował w jakim kierunku
na polu wiedzy, polityki, agronomii, te-
go także nie wiem. To wiem, że nalecie-

li oni do tej kategorii panów galicyjskich, którzy mieli pretensye do zajmowania wszystkich ^{stanowisk} ~~posad~~ marszałków powiatowych i do wszystkich krzesel powiatowych i sądowniczych - w razie nieporodzenia i utraty mej ~~posady~~ - do jakiej ^{matknej} ~~synowej~~ w jakiej radzie nadzorczej lub przynajmniej do dobrej matknej i wyjątkowo dostosowanego diurnum w Wydziale Krajowym.

Nasz nierozpoznany stronniczość był przez szereg lat postem sejmowym. Partia go chce odznaczenia. Inni mowcy tej kategorii płacili za mowę, które im wypracowały? Koncepcji adwokackiej, albo zemię - mieli je sobie w urządzeniach Wydziału, podsklepijących ich protekcji do awansów nadzwyczajnego, a po przygodzie nasze

59

go Wolajńskiego występowali, nie jeno burdziej
samowolnych występów oratorskich. Nar-
kan Wolajński chciał być oryginalnym: u-
patrzył sobie dyskursy o autonomii
gmin miejskich jako pole wojny i wy-
stąpił z długą oracyą, w której zaczęł
wyrodzić ~~to~~ różne żale z powodu nie-
domagań administracyi gminnej i odrad-
liwości wykonującej ustawy. Chciał
on zestroić nową, efektną, ambite-
rą. Słyszał nieraz, jak różni mówcy
przeinstawiali „organizacyę” i „desor-
ganizacyę”, „konstruktoryę” i „destruktoryę”,
słyszał wyrazy jak de-kademya ^{przy kwiecie morza} i zanotał ⁵ „lanonie”; także autonomia
gminna — to nie jest autonomia, ale
deautonomia! Sejm zastuchany ostryjał.

Jeńsam mówca sejmowy zebrał się
raz do krytykowania mydriku dro-

7 respekt i despekt, reformowany i deformowany

gornego departamentu Wydziału Krajowego,
~~na~~ ^{ym Kierownictwie} ~~którego~~ ~~całe~~ ~~stat~~ staty i wystrany de-
 partamentu, ^{sejmowny} Władysław Baderi. Referent Ba-
 deri stat na trybunie a poseł Władysław
 Włki, ^{stanarsky} ~~stat~~ przed nim zaczął żalić się na
 ogromne wydatki na utrzymanie dróg
 krajowych, ja gdy sprawozdawca Wy-
 działu porozmawiał o trafności jego wy-
 wodów, przystąpił do niego Władysław
 Włki i zaczął mu demonstrować, że pod-
 widare przez niego sprawozdanie wy-
 kazuje tak wysoką sumę, poprzemnił tyl-
 ko tę niedokładność, że liczby dochodów
 niarnych każdego dzictu i liczby rozchodów
 - zamiast je ~~je~~ odjąć od siebie celem wyszu-
 kania różnicy, która ma być wykryta z wy-
 datków - dodał je do siebie, a do tego pomógł
 i w tem dodawaniu poprzemnił parę mystek.
 Można więc wyobrazić sardoniczny u-

iuried na trawcy Naderiego, gdy w postaci
 (wzrost) myślaciel' metody uświadamiania sprawa-
 zdań i stosunek różnym cyfr po jednej i na
 drugiej stronie ^{rachunków}. Wolański uwzględnił nieprze-
 konany i trwał przy swoim - An ogólniej
 kwestii ~~was~~ sejmny i masy, "Szczutek"
 wyprzedzał postać Wolańskiego z dokład-
 łą, składową, ~~na~~ na rgle, na której ktoś po-
 szeregowal mu różne cyfry do dodawa-
 nia i do odejmowania; a żeby zaś przed-
 stawić obrazowo jego kłopoty, narysował
 Naderiego, stojącego nad nim i rzuca-
 jącego mu cienie na głowę.

Syn Naderiego, Stanisław, jako mar-
 szatek także ulewał satyrycznym tonem,
 traktował postać tej kategorii. Myślen-
 ran w dalsi sejmowej w charakterze koni-
 darsie rzędownej do darcia rąpania
 w oparciu skutnych. Nim mrozy

styl potrzeb dudykajacy uytone usynio. Rzenti
 nisz, jakgdyby akceptujego zgony min-
 sek Komisji: „Dobrze! dobrze! dam oppra-
 wit’ - hm! - - w komputurki miekkie i
 niezbyt szpnie!”

Wschód i Zachód.

Możnaby ogromne dzieło napisać na ten
 temat, jak Polska uśredniczyła między
 Wschodem a Zachodem, jak zastanawia
 cywilizację zachodnią, łacińską - germai-
 Ńską przed zbrojnymi zdobyciami i Turpici-
 cami Wschodu, jak w zorycajn, języku,
 stroju, gospodarstwie przyniosła i pre-
 talnata u siebie cywilizacji orientalne i okcy-
 dentalne, jak w niej wytworzy najbardziej
 wyrafinowaną cywilizację hiszpań-
 skoturko-hiszpańską lub francuską
 dyktują się z formami umiarkowanymi
 Orientu, z wyrobami starych domowych

artystów orientalnych i t. d. Na życie
 towarzyskie i rodzinne działaty także
 obustronne wpływy. Można śledzić ich
 rozwój przez różne tony. Dzieła Włady-
 stawa Suzintki⁹⁰ „pachycyacie i mie-
 szczanowie ~~re~~ „kroskian”, o „budowni-
 ctwie, ornamentyce, zbudnicznie starego
 Krasna odstawiają ledwie reszek zesty-
 ny nielowej, która to wszystko odgro-
 dziła od nas. Opowiadanie „Drewno-
 niego J... (kollegi), opowiadanie i wki-
 ce krajowchy o „nieroli tureckiej”⁹² ~~re~~
 tekstami rzucają nieznanym światło
 na niektóre strony życia. Pierwszeń-
 oparty na studjowaniu, wosrańnych
 dzieł i na przedkonnej intuicji arty-
 stycznej odтворzył kilka obrazów
 n. „Dylogii”, mianowicie w I. jej części
 i n. „Wprowadzającym”. W XVIII. roku stu-

(grecko-
 lecia oddziaływanie) tureckiego Orientu o-
 stąpiło, prawie zasnęła ^{W XIX-wieczu inhy} a mury (Orient, mu-
 sliwski, wsłoki, Kaukaski, sybirski, a za
 czasów Sybirskiego i Bierszewskiego
 Kamraci, mandżurski, japoński i
 chiński wreszcie dawał nam farty i w-
 łozę do kolejdoskopu naszego życia.

Do ostatnich objawów oddziaływa-
 nia grecko-tureckiego Wschodu na życie
 należą ciłkane, a dotychczas nigdy wy-
 rzeźbione ~~i zgodnie z prawdą~~ przedstawione przygody
 i dzieje tej dzielnej Greczynki Zofii-
 Orliwie, która z haremem basy tureckiego
 w Chircimiu dostata się do gene-
 rala Wittego w Kaukazie, a potem
 zapisała się imię jako 4ta żona Szers-
 nego Potockiego w smutnych dziejach tego
 magnata.-

W młodych latach moich udziałem

osobę, której dzieje stanowią pewną ana-
logię do dziejów niekłej Sofii Rotskiej. —
Była to panna Ekonomo, czyli Yekonom
~~to~~ — jak jej imię rodu było nymanniano
w rodzinie jej młodszego męża, oficera
rosyjskiego o czysto tymskim moskiew-
skim nazwisku, które u niej paurisci
wypadło. Takie Gryforynka z urodzenia,
z małżonką ^{panna Ekonomo} się w Paryżu w pensyona-
cie pani Campan, tymczasem, w lito-
nym się ^{przedtem} Fryderyka i Katarzyna pa-
sielbica Napoleona I., ~~to~~ a później-
sza matka Napoleona III., Hortensya
Deaubernais. Jak się tam dostata, nie
wiem: prawdopodobnie należała do któ-
rejsz rodziny kupców lub bankierów
greckich, jakich wówczas niemało było
w Londynie, Paryżu, Rzymie, Wiedniu
i Tryescie. Z pensyonatu tego miał

ja, myślałem pewien oficer rosyjski, który
 się znalazł w Paryżu jako należącego do
 załogi miasta w potłoczeniu Napoleona.
 Ten z nim się ożenił, a wróciłszy do państwa
 rosyjskiego, zamieszkał z nim w Rudziń-
 kowie, powojnie czy innym wieś w pogra-
 nicza rosyjsko-galijskiego. Wzrost
 wówczas nie był ^{jeszcze} tak brzydki a władze
 pograniczne dopuszczają łatwo do przy-
 cia (wieszkańców) rosaryjskiego jednej
 i drugiej strony.

Rudziń ^{dom} pana generała - do tej rangi
 doszedł wkrótce mł. p. ^{dom} ~~Yed~~ - za-
 stępn ^{oraz} wkrótce w bliższej i dalszej
 okolicy śród obywatelstwa okolicznego,
 gdyż gospodarzy ^{okaza} ~~niektórzy~~ niekto-
 ścis, rzadkiem roznomy i innymi
 zaletami rosaryjskimi. Wszyscy się
 nie zachęcali. Władcy gośmił gali-

cyjodkiej stany zwracać na siebie uwagę
 hr. Cetner, zapewne młody tego parałtra-
 korca, który młodego p. Benedykt Win-
 nickiego posyłał z listami do księcia
 Karola, Janie Kochanki na Litwie. (Kocha-
 zna z I. uscis, Janie Brinków Bene-
 dykta Winnickiego (Wincentego Pola).
 Między Cetnerem a księciem Giesyn-
 kę zaniszał się stosunek, który dopro-
 radził do ponownego wyodrębnienia pa-
 ni generatorki. Porucznik meja i kilka
 córcech, wyjechała pokrzyjomo z Cetne-
 rem do Podkarnienia ^(próżnego) do galicyjskiej
 stronie naprzecim Podkarnieniu Posa-
 jonsa, ^{Podkarnienie} który dotychczas pozostał w po-
 śladaniu Cetnerów. Aby zniszczyć swój
 ulegalizować, przejął Katołicyzm.
 (Nie wiem, czy go już w Paryżu ^u nie była
 zapisana jako Katołicka.). W Podka-

nieuważa istniał i istnieje słynny klasztor i
 Kościół Dominikanów. Jakis ksiądz zadał
 sobie trud zestawienia różnych kanonicz-
 nych przepisów, mających wykazać, że
 pierwszy zakon ślubny p. Yelk^{nom}~~nom~~
 był jako małżeństwo nieważny, gdyż
 nie dotrzymywano przy zawarciu
 różnych przepisów i formalności, i
 dał na tej podstawie ślub b. panie
 nersańskiej i hr. Cetnerowi. Jako p.
 Cetnerowa poradzona greckim
 tej roboty iycie i - w ciękanie -
 na zabawkach i balach, wzbudzanych
 w podkaminie, przyjaźniła się
 w swoim domu swego byłego męża -
^{nerata rosyjskiego} i z dorastającymi córkami. Sa-
 ma zachowała do różnej stopni
 niezwykłą piękność i żywość.

Z małżeństwa państwa Cetnerów

Podkaniurina - zapytata si: "A gdzie pani
bratna mieszka teraz?" - Stewruszka och-
poniedziata z garyjuzym, ale jui melan-
choliynym u smuichom i amany polsuy-
zna: "Kole dom poprany. ... popraniem
se, popraniem poroli!" *

* "Dom poprany", wozieruie dla okazanych kobiet,
bylo umieszczone w zabudowaniach poza kwiuotem
Maryi Magdaleny.

Coś z bractwa hetmana Złotobrodęgo.

Zapiskano 1. stycznia 1915.

Nasza poczta romantyczna przechorała dla
przysztych pokolek parwiei tego "Farysa", tego
hetmana Złotobrodęgo, tego Emira, atama-
na, syna wojerrody, co z garstką niemych
koczaków ugariał po dalekim Oryencie, przy-
jadnił się w pustyniach arabskich z Beduinami-
kupców i kupcami, niedostepne dla innych konie
arabskie. (u nich jako brat i przyjaciel)
ich

Wiadomo, że był Wacław Rzemowski,
 syn Serocyńsk^o - którego ~~spadł~~ ślad ta-
 jemniczy ginie w powstaniu kołomyjskim
 r. 1831 w bitwie pod Sankurcom. (Spadko-
 bierca jego ^{lewn} przekazał narodowi cenny pa-
 miątkami zamek Godhurecki w formie
 fideikomisu, oddanego ^(wraz z pierwszym obszarem) Justachemu
 Sanguskiemu z obowiązkami ^(wraz z majątkiem ziemskim) konserwowania
 zamku i jego pomników). Stosunki z Urdu-
 dem sprawiły, że postacie takie bród
 szlachty ziem południowo-wschodnich
 Rzeczypospolitej były zjawiskiem typro-
 rem, stale się powtarzającym, w ożenku
^{Rożynickich} od rodz. Saszkiewiczów i Sankurwiczów
 w mieście XVI, przez Winińskich i Wo-
 reckich i Mohyłów w mieście XVII. W pewnej
 mierze należał do tego bractwa narzec-
 ciec Stanisław Chugota Pomiatkowski
 kowarski Karola XII w Benderze.

Ostatnim reprezentantem tego typu był ten, którego w młodych latach młodzieńcem, Juliusz Dzieduszycki, Pan Jarosław Koło Zboronca. Był on rodzonym stryjem Wojciecha Dzieduszyckiego. Jechał tak samo, jak Wacław Rozmuski, do Syrii i Arabii po Konie-rasskie a Juliusz Kossak ^{od} portretował 5 wybitnych wojowników ^{jego} stacjiny. Portrety te wzrosła odwaga po Juliuszu Dzieduszyckim umieścić na wystawie ^(Krajowej) w r. 1894. Gdzie są obecnie, nie wiem. Jarosławce przypadły rezultaty zapiski synowi Wojciecha Dzieduszyckiego, Władysława.

Widziałem p. Juliusza Dz. nr. 1869 wlecie w Pieniakach: wysokiego wzrostu, szczerze nie miał mimo wieku podstępnej otyłości starczej. Mówił z trudnością, głosem przystępnym.

Żona jego była także osobistością in-

teresańska: była to Zofia Dobrowna zdo-
 nu, córka ^{ls.} marszałka szlacheckiego motywińskiego,
 córka ^a nieszczerliwej Joanny Dobrownej, któ-
 ra krótki ^{sen} ~~była~~ ^{oprowadzony z młodymi} miłośni, ~~na~~ ^z Zygmuntom
 Krasinowskiem, oprowadzając ^{ciężkiej} ^(Juliuszowski) różnicę dłu-
 gimi latami ^{metancholii}. Była to ta-
 sama Zofia Dobrowna, dla której Ju-
 liusz Storracki napisał przecudowny
 miersz, zaczynający się słowami:

Wiedaj mnie Zofko o miersze nie mości,
 No kiedy Zofko do ojczyzny wróci,
 To każdy kmiotek przede mierszym Zofki,
 Każda jej gniazdka niżej zamści.

Nim kmiotek przekroczy, ~~nim~~ ^{nim} gniazdecz-
 ka zleci,

Stuchaj, bo to są ^{lepsze} ~~najlepsze~~ ^{lepsze} miłości!

Atoli bractwo, hetmanski zbrojowy
 goś rekrutowski nie tylko z miłośd
 panów; także drobniejsza szlachta bie-

72 niewności
44

ich schrytar' za Kordonem, nie niem.
Nawet myślał, że chrytajni ich wpa-
dnie na trop iaskiego spiskiu studento-
kiego. W każdym razie nie kierownik ^{ch} miał
trochę ^{snobizm} ~~orodzinny~~ ^{ych.} wzrostu. (Bez-
tygi matka była rdz. po kercu a ja-
na zarabiała jako aktorka; Ru-
binowicz stosunków nie znam). —
W każdym razie opowiadał ^{o tem} śmia-
kując, co widzieli, z jakim tryum-
fem p. Ostermann wypadł do Kan-
celarii dyrektora Kruszyńskiego,
przynosząc wieść, że zbiegł ujęto
w Wotuszanach. (Jest Beoztyga i Rubinowicz)

Jakim zbiegom bractwo bardzo
wrażliwego szeregów, aby mogli się za-
lizyć do „bractwa hetmana złotu-
brodego”, ~~ale~~ to jest: nie mieli
Koni. Ale wiadomości nr. 1852 czy

1863 na Wołdani' Konia, na którym i ot-
nie zbieg młodociany uciekł ^(z góry Ukrainy) przed prze-
sledownictwem, jak Farys Gonim prze
dalekie stepy. „Orły z drogi! sępy z dro-
gi! Huragany z drogi!”

Był to ^{student} uczeń uniwersytetu wowski char-
kowskiego. Wpłacony ^{kon. 1861} ~~do~~ ^{do} szpitala państwo-
wego, ^{roski} musiał uchodzić przed aresztowa-
niem, to jakimi drogami na Ładziwozyc
dostał varnego jak Konia i na nim
uchodził ^{uciekł} przez Ukrainę, przebiegł
wpławem Dniepru, przebiegł całe Humanin-
drużę, przebiegł wpławem Noh, gonim
przez Poberedę, przebiegł wpławem Dniestru,
przebiegł dalej przez Bessarabię, przebiegł
wpławem Prut i oparł się na samotnej
Wołdani. Wiedzieli, że tam są kole-
ca; rozpuścili się tedy u ludzi i
sprowadzono go do miasteczka Michajle-

46 7 się udają do rade.

ny, mówiąc, że tam jest p. Melka,
do którego Polacy zachodzą. Był
to pseudonim Zygmunta Miłkowskiego,
który mi sam, z historyj opowia-
dał. Nasz ^{ukraiński} ~~fałszywy~~ ~~złoty~~ się do niego
z oryginalnym życzeniem. Termin
gotującego się powstania polskiego był
jeszcze odległy; a toli jego temperament
energiczny nie mógł być bezczynny.
Stypzał on, że Czarnogórcy poradzili
li sobie wojnę zaciętą z Turkami:
żądał więc, aby Miłkowski dał mu
materialną pomoc i poparcie, aby
by się mógł dostać do Czarnogóry.
Później udało się Miłkowskiemu
perswadować młodzieńcom te czarno-
górskie zamiary: przedstawił ^{mu} im,
że w ówczesnym stanie rzeczy Turcy
byli jedynym ^{em} ~~niebezpieczeństwem~~ ~~niebezpieczeństwem~~
niebezpieczeństwem

Wörter und Tüfen.

30

Ein Zusatzenfall im Sitzungsprotokoll der
D. V. Volkshochschule in Laubach aus dem
J. 1831.

(Über den Jugendunterricht in
alten Schulorten.)

Im J. 1830 fungierten bei der Schulung
Volkshochschule zwei Lehrkräfte, die folgende
Lehrpläne u. Aufgaben. In beiden
Lernorten waren in einem Punkte einig:
beide für den Volkshochschule. Nur war-
en ihre Ansichten verschieden: in
den Schulorten und ^(Kreis) in der Volkshochschule
sind sie einander auf das festigste mit
vellen Worten ^{des} ~~in~~ ^{als} ~~ihnen~~ ^{als} ~~gegen~~, ^{als} ~~Witz~~
und Tugend.

Am 29. November 1830 wurde in
Kassel die Aufsicht der Volkshoch-
schule über den Unterricht in den
alten Schulorten u. s. w. In beiden Schu-

Kritik und ungeschickte Tölpel aus der west-
 lichen Provinz. Der Hauptkritiker
 stand mit einem dinstags wachst-
 lichen Minner in einer Samstags-
 liche allein. Er hat der Samstags-
 wachen von ihm davon und hegte
 mit einem föhlichen diabolischen
 Lächeln: „Aber, gnade Bollayre!
 was müß ich fürnen! wie un-
 glaublich Naivität! Wer nim-
 delt was in der Welt.... Wer
 weiß, ihr ganzes Leben habe bis auf
 die sechsundzwanzig sind Jahre
 bis auf Mordstein verwendet,
 um die der goldigen Abgaben
 anzuhelfen. Ich kann das
 können glücken... habes die kri-
 gen nicht nur verstanden das ist das
 was er sich ganz bestimmt? — —

Ein Vertrag wurde für das Luzern-Katholiken-
 Luzern sehr günstig; es umfaßte ab-
 als eine Befreiung von einer un-
 Beruf im bürgerlichen Stande, daß in die-
 sem Augenblicke die Hofstellen der
 den Pöbeln überliefert sind und daß
 keine Befreiung der Privatbesitzer
 für ein Land mehr.

Nach einigen Tagen wurden ei-
 nige Abhandlungen in einem dem
 Reichthum der Hofstellen übergeben,
 um von den Reichthümern ein Ab-
 schluß zu der Befreiung der län-
 derlichen Güter abzugeben. Diese
 Verhandlungen abzuschließen. In der
 Folge befand sich ein Hofrat
 Obmann. Er trat als Präsident
 voran der Hofrat Luzerner
 und wurde die Befreiung

^{nicht}
 von dem Prozess, seinem unverdächtigem
 Gegenstand vor einigen Tagen vollkommene
 Beweiskünze mit gleicher Mühe zu er-
 halten: ~~er~~ ~~ist~~ ~~mit~~ ~~seinem~~ ~~an~~ ~~den~~ ~~Ordnungen~~
 gesandtet, ~~er~~ ~~ist~~ ~~er~~ ~~mit~~ ~~seinem~~ ~~be-~~
 druckten Liefen und mit einem
 schmerzlichen Blick unter der
 Augenverhaltung seiner: „Aber, ~~habe~~
 Rollwagen Ordnungen! ~~was~~ ~~muß~~
 ich ~~haben~~! Mein ~~Geist~~ ~~ist~~ ~~barock~~ ~~in~~
 der ~~Welt~~, ~~was~~ ~~muß~~ ~~ich~~ ~~zu~~ ~~dem~~ ~~Opfer~~
 die ~~den~~ ~~goldenen~~ ~~Auf~~ ~~Stunde~~ ~~aus-~~
 klopfen fort!“

Es war ab auf wirklich ~~der~~ ~~Welt~~
 wasser: die beiden Jünglinge ~~er-~~
 züchteten mit die ~~Ordnungen~~
 mit ~~einem~~ ~~gehörigem~~ ~~Luft~~
~~Beizehen~~ ~~und~~ ~~einigen~~ ~~den~~ ~~der~~
~~nicht~~ ~~ist~~ ~~den~~ ~~Beizehen~~ ~~der~~

jüngerer Sohn des Königs war. Der jün-
 gere Wasserman fiel in einem blüti-
 gen Duelle im Kampfe, von einem
 Jünglingskrieger tödlich verwundet. Der
 jüngere Krieger ging mit dem
 Leichnam der Kaiserin Königin in
 die Verbannung. Geliebte bis in die
 vierzigsten Jahre des Königs, Kaiserin
 Maria unter den geliebten Hülftli-
 ngen in Berlin. In der Kaiserin
 Maria hat er den geliebten Kaiser
 Julius Storracki verlor, von dessen
 Tod in seinem ^{dem ungen} ~~Lebensjahre~~ ~~Leben~~ ~~Leben~~
 dem Kaiserin Maria, der der gro-
 ßen Malerfamilie in seinem letzten Jah-
 re im Jahre sind vorzüglichste
 Werk seines Lebens eine Abfertigung
 in ~~erster~~ ~~er~~ ein Bild, in wel-
 chem er den von ~~Wieland~~ ~~Wieland~~ ~~Wieland~~

Sie sind nicht wenig geübt und eifrig
an dieser dem besten Biblikum
wider zu bringen.

Die beiden jüngeren Teil haben in manchen
Jünglingsjahren viele Männer aus dem
alten Hebräer kennen gelernt. Sie
waren vornehmlich, keine Anly-
tiker. Sie wußt! aber wir wußt der
Johannes nämlich dieser Lucanus,
der sind sehr zur Anlytische
des großen Anlytikers Caesar
heißt und trotzdem dem großen
Vornehmlichen Marcus Porcius Cato
eine Anlytische nicht war-
wegen kommt:

Victrix causa diis placuit, sed victa
Catoni!

Die Zeiten haben viel verändert geän-
dert. Ist es vielleicht ein Glück ein

Opinion für die ästhetische Kunst-
zeit, daß die Generationen der Uebermen-
schen im von der Welt der jüngeren
Abkommen sind die jüngeren Uebermen-
schen überzuleben ist?

94

Śmierzenie sztuczne Niemców w Galicji.

Józef II. był człowiekiem wysokiego zna-
nia i szlachetności umysłu i zupełnie za-
stwierdzonym jest napis, który zdobi jego ko-
ściół w jednym z dziedzińców Burgu nie-
derlandzkiego: qui rebus publicis vivit
non die, sed totus. Pamięci tego szla-
chetnego reformatora nie untaża, kto
nowe imię krytyczne rzuci na jego nie-
które uśmierzenia, gdyż ta krytyka ~~to-
żę niciej zarząd~~ jest właściwie rezultem
nie przeciw jego osobie, lecz raczej przeciw
czasowi, który ~~mu~~ nadał kierunek. -
Józef II. był uczniem Encyklopedystów,
którzy nie mieli zrozumienia ^opraw
rozwoju ludzkości: człowiek był u nich
człowiek abstrakcyjnym, odizolowanym od tra-
dycji i ziemi. Tę rozumieć różnicę na-
rodowych, uśdzili wszystkie ludy na roz-

woju według jednego schematu. Ludz-
 kość była u nich mechanicznym zbro-
 rem, kupa maszyn, którą można stru-
 czać w dowolne formy i kształty. Z tego
 punktu widzenia wychodzili i Fryderyk
 II. i cesarzowie Konrardy francuskiego
 a nawet do pewnego stopnia Goethe. —
 Jedną z takich marok Encyklopedystów
 było zaprowadzenie o stosunkach narodów
 do ~~o~~ formacji politycznych państwo-
 wych. Ponieważ dla rządów tak zwa-
 nego oświeczonego absolutyzmu były
 najdogodniejszą jednolitą narody,
 więc myślimy na serio, że przez me-
 chaniczne i wadki można obce organizmy
 narodowość swoje zlać z pewną państwową
 narodowością. Ja myślę przypisać i Jo-
 zefowi II mu a choć już za życia jego oka-
 zała się u pewnych kierunkach niemy-

Papier, Rabe, Schaf; uparci i narwa-
żący się musieli przyzwolent niemi-
te nazwy, jak Gherganknickor,
Oftkardifs, etc.

Atoli i z nie-żydów robiono gazem
niemców, nie rozumiejąc nic, ale wska-
tek niernajomości języka. Gdzieś na
Mazurach żył jakiś, Blachut i miał
2 synów. Prosząc, Niemier - tacy-
trzymywali i ruszali się najlepiej do-
torane parafie-zapisał jednego z nich
Blachut⁴, drugiego, Blauth⁵. Zna-
⁴ Tem obrotym rodzonym braci, którzy by-
li urzędnikami we Lwowie. Blachut
miał 2 córki nauczycielkami, Blauth
~~dwóch~~ synów, techników i parę có-
rek, ~~które~~ 1 synowie i córki (na-
uczycielki) znani byli ze Zdobujsi.
Podobnie niemiernym Niemcom

76

był Mazurzysto ze swego czasu ma-
turskim mianem „Wojtal”. Ten
figurował w metryce i wotem jako nau-
czyciel głównej szkoły niedawno jako
„Wohlthal”.

Szczytem takiej - tym razem dobro-
wolnej germanizacji - było nadwzięcie
pewnego żołnierza Rusina, który się
nazwał „Kudryk”. („Kudryj” zwa-
czyło w rusku „Kędzierzawy”). Nau-
czywszy się „in der Dampferprüfung”
w niemiecku i wyanostrowscy
na kaprala, podniósł się już
z morze, która mu się wydawała
jedynie godną do stricenia do ce-
lów pisemnych: „Kuh-dreck”.

Gawędy zimowe starego szlachcica.

Jan baron Wendheim był zamownym szlachcicem na Podolu. Nie należał on do baronów śmiejącej krecacji, potwierdzonych w I. rozbiórce Polski. Pochodził z tej szlachty Kurlandzkiej, ^{i inflanckiej} która utwierdzona wojakowo, zbliżając się do dworu i przez koligacje z damami zwracała się ze swobodniejszemu położeniu. Gdy był młodym, ojciec wywraził go do Warszawy. Król Stanisław August dał mu nawet godność kamelana. Poznał tu niekiedy kobiety usmiechy, porochy i zdrady; stracił raz kilka tysięcy dukatów w karty. Miał to doświadczenie kilka takich doświadczeń wystarczyło, a żeby go zupełnie zwiędzić do „Syreniego” grodu. Gdy więc nadeszła wiadomość o niespodziewanej śmierci ojca, z lekkim sercem porzucił waletę

Warszawie i zamknął się na parę lat w ów-
skim zameczku, nawiązując się nad strumem
wzniesieniem jarm podolskiego. Ze stolicy przy-
ntożt jeden wkrab

Wiem, Messenhauer, Jellachich, Windischgr.

Idąc wczoraj ulicą Hainburger-Strasse na przedmieściu Landstrasse, spostrzegłem, że jedna z przecznic nosi nazwę: „Kullnper-Gruffn”. To mi przypomniało niektóre postaci i zdarzenia, o których w młodości mojej wiele u nas mówiono a których później prawie zapomniano.

Wśród osób i osób, które wieści uczeni i których pamięć uratował przed zapomnieniem zewnętrznie, są niektóre figury - czyli jak dawniej mówiono - niektórzy świszi drinnego nabożenstwa. Tak n. p. jadąc do córki mojej Jozi, muszę korzystać na znacznej przestrzeni z długiej tramwaju, ~~z~~ idącego długą bardzo ulicą „Grustz-Gruffn”. Jest to jedna z głównych linii Komunikacyjnych ~~z~~ XVIII tej dzielnicy, biegnąca

28

mniej więcej równoległe do głównej jej ulicy „Kraj-
snyas - Strouba”. Dzisiaj z mieszkających na
tej ulicy mało kto wie, czyje imię ona
nosi; a jednak to jest nazwisko głośnego
renegata politycznego, który przed stu
laty zajmował tu bardzo wpływowe sta-
nowisko. W młodości swej należał on do
tej młodzieży niemieckiej, która, oszo-
niona hasłami wielkiej Rewolucji fran-
cuskiej, entuzjastycznie się ideami
wolności i równości obywatelskiej. Wkrótce
jednakże przeczucił się do przeciwnego o-
bozu i służył w czasie Kongresu Wiedeń-
skiego i po nim wielkimi zdolnościami
swemu i niemi swemu najokrutniejszej
reakcji. Byli wówczas inni renegaci, któ-
rych do zmiany przekonań doprowo-
dziła gorączka zarodku z powodu rozsa-
rowań; które przynosiła Rewolucja, gdy

gdy Rewolucya zamierza urzeczywistnić
 w niej nadzieje; gdy rozmaici głośni
 dziermiarze rolności odzawali się aferzy-
 stami, dbającymi o własne zyski; nie-
 jeden młody entuzjasta schował swe
 piękne marzenia ~~o~~ ad feliciora tempo-
 ra. Nie należał do takich Gontz, któ-
 ry porzucił się wyłącznie najbrud-
 niejszym interesom i nie tylko swe po-
 lityczne przekonanie ale nawet drobne
 przysługi, oddawał ludziorom róż-
 nych obozów i stronnictw, kazał sobie
 dobrze opłacać. (Jeszcze w r. 1831 pa-
 niętał o tem wystąpi przez Czartko-
 wskiego agenta polskiego Rządu Na-
 rodowego, Sapieha czy Zamoyzki,
 których paniebniski niedawno ogło-
 szono.) Znany był zresztą Gontz
 z cynizmu i z rzućdanego życia,

99

którem narzec w ówczesnym protokole -
stronie niemieckiej zwracał na siebie uwagę.
Nie wiem, czy w Warszawie przyszłoby
koniowi na myśl nazwać ważną ulicę
nazwiskiem Henryka Reusskiego, któ-
ry przy Łazienkach zajmował do be-
wne go stopnia ^{ale, mniej ważne i mniej wybitne} podobne stanowisko,
jak Gentz przy Metternichu, lub
mianem Ministerstwa, „protectora
Dziennika Warszawskiego”,
który do Gentza był podobny talen-
tem publicystycznym i takroczną
maginacją przekonań.

Dziwna rzecz, że protektor Gen-
tza, Metternich, musi się kontento-
wać krótką i schowaną uliczką, bo-
wą w III. dzielnicy (w bok od Renu-
wegu), podobną do ulicy Messenhau-
sera. Czy jednakże stary Metternich

nich nie porzuciła się w grobie na myśl,
 że oni Messenbauer tak blisko w pa-
 niści Wiedeńcyków są, wiadując ze 1842?

Messenbauer był koniem zaprze-
 czeniem tego wszystkiego, nad csem
 Metternich pracował całe życie: był
 to koniem rewolucjonista - a co strasz-
 niejsze - napoił się zasadami, my-
 wotoremni, jak ~~to~~ wówczas mówio-
 no, służyć w wojsku. Nie wiem, czy
 to prawda, ale mi mówiono, że
 miał on przez jakiś czas być stacyo-
 nowany w Galijsi: może więc stam-
 tad wyniósł zamiłowanie do mo-
 wod obywatelskich? Może należał do
 słynnego pułku Mazzucheli, o
 którym mówiono, że w r. 1830 czy
 wkrótce potem stał się podejrzany
 z powodu krzewiących się w nim

80

zasad liberalnych. Dość, że powróciłszy
do Wiednia Messenhauser stał się zna-
nym jako przyjaciel nowych rządów.

Po krótkiej rewolucji z marca 1848
system Metternicha upadł a byłty
reszechtadny minister szukał przy-
tułku w tym kraju, na który się
gniewał w czasie swoich rządów za
dawanie przytułku przesławna-
nym przez policję rzedcy Polakom,
Włochom i innym podejrzanym in-
dywiduum, ^(do jest w Anglii.) który we Wiedniu nie
się nie znalazł, który - mając wła-
dzą - umiał myśleć i działać w wo-
nym duchu a silnie. Skrajne kie-
runki, anarchidyczne i reakcyjne,
stały naprzeciwko siebie. Kama-
ryla dwojaka uniozła cesarza Ferdy-
nanda i arcyksiężąt do Bionuica

a armie Windischgrätz'a i Jella-
czica potoczyły się pod stolicę, bro-
niącą przez gwardyę narodową.
Gwardya ta stała pod Komendę
Messenhauera. Wokół niego do-
rodził w pewnej chwili niastar ge-
nerał 7 pułski Józef Bem, który
jako Komendant artylerji odzna-
czył się był pod Ostrołęką.

Gdy niekarna i stała w robieniu
bronii, spraniona gwardya uległa
~~in~~ ~~rocei~~ ~~troche~~ przerażającej sily
regularnej armii, Bem uszedł, ry-
niczony z miasta w furze groju,
i udał się do Węgier; Messen-
hauser skazany został na rozstrze-
lenie. Udozolenie jego paniewi przez
gmine miasta Wiednia jest obja-
wem pewnej ^{go nietyzmu} ~~sympatji~~, której

81

„Feakowie naddunajscy” żywią dla wro-
wnień 1848 roku. Jest to zjawisko no-
dobre, jak hołd, oddany wrognie
w rocznicę rewolucji marcowej pa-
miesi „das Märzrevolutionen”, to
jest tych, którzy zginęli od salw
wojaka koło starego arsenatu i
gmachu stanów na Spassergasse,
a których kości grzima przeniosła do
otwartego w wiele lat później cmen-
tarza „Zentralfriedhof”. —

— — — — —

Ze zdobyciem Wiednia przez armie
windischgrätzki i Jellasics wiąże
się następująca charakterystyczna
anegdota.

Rozgniewane oporem Wiednia-
czyków wojska pozwały sobie
trochę pohulać w niektórych

dzielnicach. Armia Jellaczisa
 złożona była z Kroatów i Serbów:
 jądro jej stanowiły pułki z tam
 znanego, pogranicza rosyjskiego
 (Milicja Krasnaja), które w czasie
 wojny z Turcją urządzone były
 jako stała milicja kresowa.
 Śród tych pułków zawiązała się
 grupa Wiednickich Kozaków tak
 zwani, Sereschanów. (Nie znam
 ani pochodzenia tej nazwy, ani
 okolicy, z której ci „graniczarscy”
 pochodzili). Były w armii Win-
 diuchgrátsza także niektóre pułki
 galicyjskie.

W czasie oblężenia Wiednia
 obradował zwołany w lipcu I.
 sejm konstytuujący. Prezydent
 tego sejmiku Stropach usieknął

82

za kamarylę dworską z miasta, a wiceprezydent Smolka czynił heroiczne wysiłki, aby utrzymać porządek i porządek prawa. Między dwustoronnymi polakami z Galicji byli brat p. Kossakowskiej Karol Hlubicki z Nakraszy i teść jego Sierakowski z Ożydowa.

Hlubicki, idąc po zajęciu siedziby ulic, poznał w jednym zotwierzeniu znanego rolnika z wioski i zagadnął go: „Czy ty, Hryško, czego robisz?”

Hryško, kiedy poznał go, odrzekł: „Różni Niemci! bany dity, het, wsio!”

Hlubicki zauważył, że Hryško miał cygaro, westknęte w jasny kas' dżimnego kształtu cygar-

nice. Przypatrzywszy się bliżej,
 spostrzegł, że to była srebrna pyp-
 ka od narzędzia, służącego do
 dawania leniactwa. (Hegar był
 wówczas jeszcze nieznanym). -

Widocznie Hryško, hulając
 sobie po zdobytym Wiedniu,
 zauważył ^(do kłósech i pomieszczeniach) ten przyrząd, któ-
 ry go poizgnął tem, że był ze
 srebra; a nie znając jego prze-
 znaczenia, odwrócił pypkę
 i zrobił z niej użytek, jaki mu
 się wydał najodpowiedniejszym.

Prócz Berna wielu Polaków
 wówczas poruszało do Węgier
 i oddało swe usługi rządowi
 cesarskiemu: rozumiano,
 że sprawa rolności jest rzeczą,

obchodząc wszystkie nardy. Także ge-
 neral Dembiniski, znany z r. 1831
 ze swego słynnego odwrotu z Litwy,
 dorodził przez jakiś czas ~~potężną~~
 armią rejonową, która w szeregu
 bitew (pod Hlatvan, Traszeg, Gyódöllö)
 pokonała Windischgrätz'a i następnie
 odebrała zajęte przez niego doliny węgier.

Powrotami ~~wówczas~~ ^{wtedy} do życia politycz-
 nego Rusini zajmowali już wówczas
 stanowisko, zasadniczo przeciwne sta-
 nowisku Polaków. Ktoś, chcąc cha-
 rakteryzować obopólne sympatyje,
 powiedziało żartobliwie, że dzwony
 polskie w r. 1849 brzmiały:

Dem - dem - bin - ski - dem - dem -

Ruskie natomiast dzwony no

cerkwiach dzwoniły:

je - la - cxiex - nin - disz - grác - je - la -

Orbilianizm galicyjski.

Na rysunkach pompejańskich czy innych obrazach, pochodzących ze świata starożytnego, Między obrazami pompejańskimi czy też innymi rycinami, pochodzącymi ze świata starożytnego, mamy jest rysunek, przedstawiający charakterystyczną scenę szkolną: widać się nauczyciela, wynie-
 rzającego plagi. Jeden współwzrostki trzy-
 ma delinienta za ramię, zamieszane-
 go na jego plecach - jak mówiono u nas
 - "na barana"; drugi współwzrostki przy-
 trzymuje jego nogi, aby nie wierzgał,
 a sam pan nauczyciel wali kijem po
 części niewzrokliwej! ^{Horacyj} Satyrycy rzymscy
 przechowali imię pewnego peda-
 goga, znanego ze surowości, którego się
 nazywał Orbilius. To niech służy za
 wyjaśnienie tytułu tej anegdotki.

894

Spór o uzasadnienie lub potępienie plag ciele-
snych w wychowaniu młodzieży jest tak stary,
jak świat cywilizowany. Wszakże ^{już} Biblia Sta-
rego Testamentu ^(t. zw. „Salomonowej”) w księdze „Mądrości” szeroko
rozrodzi się nad dobrymi owocami,
jakkie odnosi ojciec, karzący syna, a ta nie-
łomowność perswazyi, jaka, ma to miejsce
Pisma św., dorodzi, że już wówczas byli
kudzie, którzy bronili przeciwnego zdania.
Łagodny Sokrates, którego we wspomnie-
niach Xenofonta tak rozumnie ^{i szlachetnie} karci
strego syna za ~~to~~ jakieś niesforne wy-
stąpienie wobec matki, nie grozi go
i nie karze go dotkliwie, ale chce napro-
wadzić go argumentami rozumnymi
do tego, by uznał niewłaściwość swego po-
stępowania. Ale ten sam Sokrates w dia-
logu Platonskim „Protagoras” -
zajmuje się pytaniem, εἰ δὲ δίκαιόν ἐ-

στὴν ἡ ἀρετὴν, to jest, czy nauka moralności
jest przedmiotem nauczania i wychowa-
nia. Zoponiada, że rodzice i nauczyciele od
małej włości wskazują dzieciom poucze-
niami i przykładami z lektury: τὸ μὲν
ποῖσι, τὸ δὲ μὴ - to czyn a tego nie czyn.
Jeżeli zaś dzieci nie są postawione —
ὡς περὶ ξύλον κεκαμμένον εὐδύ-
ρουθον ἀπέλαϊς καὶ πταγῶν (t.j.,
jak ~~drzewo~~ ^{drzewo} odryzione mostyjs, groź-
bami i plagami).

Wiadomo, jak w staropolskim śmie-
cie monitor boickowski⁵ był respektuo-
wany, jak na tej podstawie ^{nawet} Książki
Komisji Edukacji Narodowej wpro-
wadzi^{ły} do lektury szkolnej ten zna-
ny niemiecki „Börsdörfer's Buch Strenge
drei Kinder Karo Karé; jak ~~całkowicie~~
temporis acti ^{nawet} łagodna B.

Mementyna Taiska w przepisany m cześion
 a cześion komponowanym, Taisiownik
 Franciszki Krasin'skiej" każe jej zapisać twier-
 dzenie, jegomosi ojcá, że w całym ogromnym
 miastonym pałacu niema izby i niema krze-
 sta, na kteremby on wskutek zarządzenia
 rodzion smych plag niebrał. — (namiatowo
 może ^{pochozić pochodzić} w tem miejscu ^{wpisać} ~~wpisać~~ p. Francisz-
 ki, która mówi: "widai, że dlatego jest jego-
 wość taki dobry", pozostawiając nas w nieper-
 wości, ~~czy~~ czy w tej sprawie miesi się także
 zupełna zgoda ~~z~~ i przyznanie całej zdania
 ojcowoziem w zbawieniu i plag w rychona-
 nia, czy też ukryta pod pozorną zgodą iro-
 nia); — dość, że w całej przeszłości naszej
 Orbilianizm, uskręcony porotaniem się
 na Ducha Świstego, panował w szkolibee
 ograniczenia. Joteż nie można się dzi-
 wic, że taki laudator temporis acti,

„Religia, kultajam! - wigilia, wultra!
 A drelich a olej! a drelich a olej!”

Prawda - wstyzela i to dodac, ze wyobraz-
 nia ich bawila sie obrazem tego ojca,
 co krosil mlynica ze synem, Tajaci
 smagajego rownoczesnie, bo sami
 byli dosc bezpiezni, ze podobny pro-
 ceder ~~nie~~ wobec nich niebodie zasto-
 sowny. W pamietniku z moich lat
 dzie ~~tera~~ - cinnych zapisalem z usa-
 su pobytu w Wyzniny przygode,
 ktora mi przyniosla nierastu-
 zone plagi ze strony ojcowickiej
 i przy tej sposobnosci musiatem
 przedstawić takze ~~Kontakowice~~,
~~ze jaski wypadkiem spow, jaski wy-~~
 wrotai zacytowany wlasnie ustego
 Wincentego Pola na jednym z po-
 siedzeń Komisji naukowej Rady

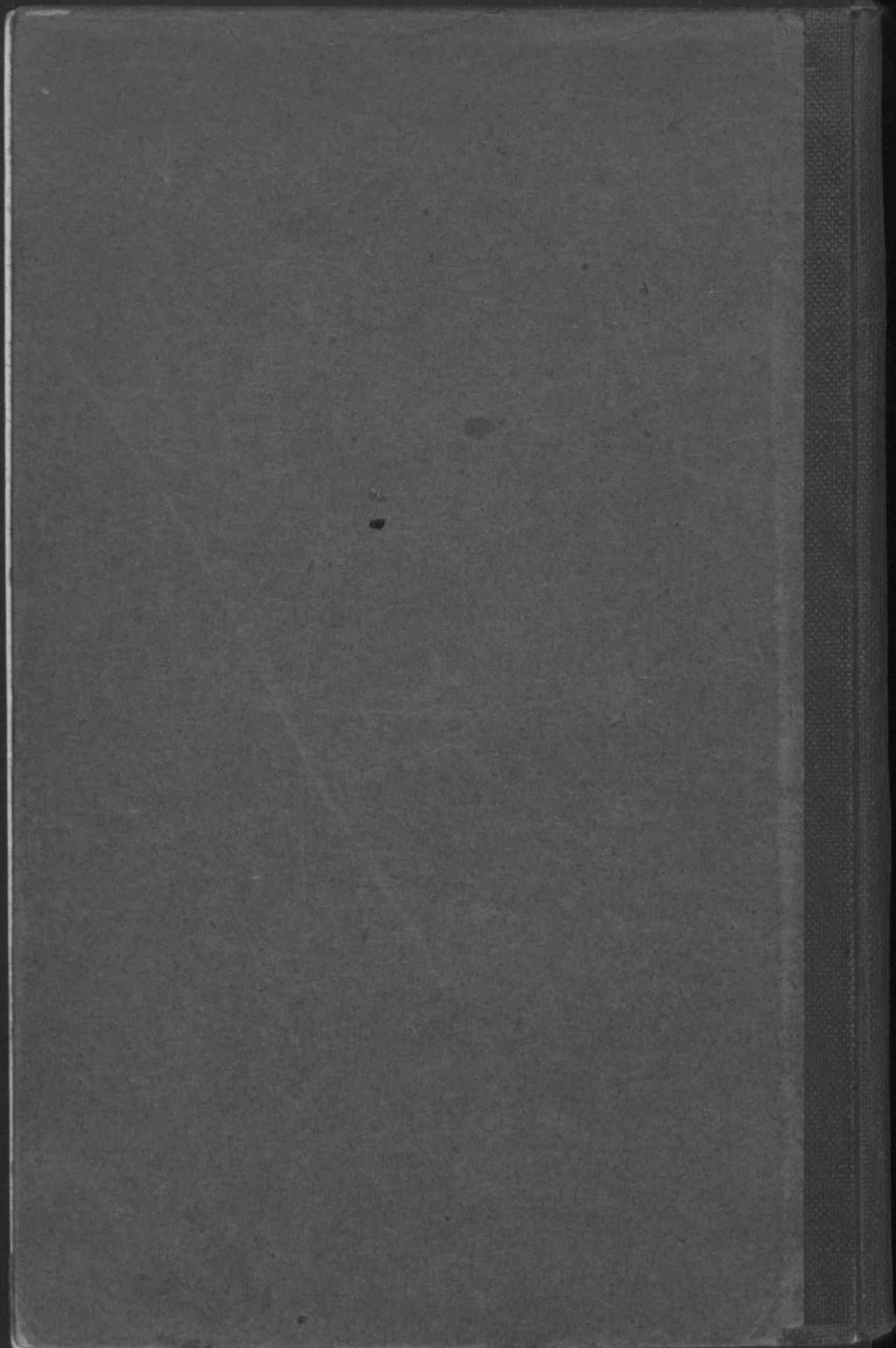
szkolnej krajowej. W innych ustępach
tego Pamietnika miałem sposobności cy-
fowania różnych przykładów, jak
Orbitinsze moich lat młodych stoo-
wali plag w różnych sytuacjach. —

Regulamin szkolny galicyjski, wy-
dany w r. 1875/6, dopuszczał w szko-
le ludowej wymierzenie w najwy-
żej 4-ech plag w pewnych narum-
kach, zabezpieczając to postanowie-
nie różnemi restrykcjami przed
nadużycaniem tego karzącego środ-
ka

Przypomnienie anegdotalne z przed lat 40.

W r. 1872 przeniesiono Kolegę mego Hugona Zatherya jako nauczyciela języka polskiego z gimnazjum Stanisławowskiego do Krakowa. Opracował tam również w wieloletnich latach w stosunku do Kossy tak zwany „Wzrost ugodowy”. - Po roku czy w dwóch latach odwiedził Zathery Stanisławów i za 200 nam zdawał sprawę z urzędni Krakowianin. Schwadził się również znajomi nieznajomi na piśmie w sprawie dziennik w tak zwanym Kulem Stanisławskim. Zathery poszedł nam wykładat brzeską mędrą Krakowianin w tym duchu, że powinniśmy się pogodzić z Murkami, bo inaczej jędzą nas Niemcy. W toższej się na ten temat dwaście następstwem przeciwnie zdania. Wianowicie trzeciemu, że pogodzić się można tylko z tym, który się chce pogodzić, a Kossy nie - zdaniem moim - wcale nie okazałsi ochoty pogodzić się. Średnio zaś za kimś biegał, który się ode mnie odwracał, i mówić: „Sugodi się ze mną”. Średnio też mówić o pogodzeniu się dwóch Murkiewiczów, z których jeden był normalny na ziemi, a drugi Kossy, mu waga obcemu na drzewy i nie myśli jej podnieść. - Zresztą - mówiąc - jeżeli można ożędzić nas, to ja w zedensystem oimadziem, że nie chce być zjedzonym. I jeżeli już jest taka konieczność, że mam stanowczo być zjedzonym, to już mi to jest ożędzono zupełnie, czy mnie jędzą Murki czy Niemcy. Sekundem jest mój zdaniem rozprawy nasz przyciącał, Chodziej, Michalisk, Szegard, ewangelik, ryderyany jako uczeń księgarzki przez Milikorskich i młodzieńcy Kossy. Ten, popisując moje zdanie, dodał raz jędziwie - a miał zrywać miejsce w murze niedługo, niemieckie zdania: „Dobry jest Kossy opłó, opłó, moim jędziem ożędzić uszadził mi, ab mił Kossy odzi mił Szegard, ubiur im opłó, ab ab doł Kossy”. - Michalisk przyciącał się do Kossy do Stanisławowa, zstał tam narced w zwinieciu księgarzki Milikorskiego jako urzędni Magi strach i umart przed 25 laty, idąc wcz Kossy i ustrzegłszy w jakimś na wst zamieszanie, tym ronię. Zathery umart jako dyktor Kossy realnej w Krakowie około r. 1895 lub 1897.

Syllogismus comutus sive crocodileos: 22 489 1914.
zgady matko, czy ja zjem dziecko, czy go nie
zjem. Ale: nie ma ułku w tym Stanisławowie wólfur i fura Matygar lubonit

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД

4 (Бав.)

ОПИС

1

ОД. ЗБ.

1584 / 4

„Na pograniczu
dwoch światów.”
Dramat w 5 aktach.

Ten tylko niewzruszony, który
na rozdrożu światów ginących,
światów mających się porządek...

Łygmunt Krasiniski,
Niebocka Komedia, I.

N° 1584

VIII, B. 99

4.

Dramatyczne fragmenty i plany.

Osoby.

Hypatya, nauczniczka szkoły filozofów
pogańskich w Alexandryi.

Athenais, jej wychowawca.

Markus, sługa w jej domu, Chrysejja-
nin.

Eusebius, prebiter Kościoła alexan-
dryjskiego.

Severinus } Jego wychowawca,
Clemens } diakonowie.

Libanios, uczeń szkoły filozofów, poga-
nin.

~~Abraham~~, słab, katechumen

(Jakob) } chrześcijański

Simeon } katechumeni.

Jan }

Probus, namiestnik cesarski
w Alexandryi, Chrześc.

Eufemia, prakurka, Chrysejjańska.

Lud, żołnierze.

Rzeka dzieje się w Alexandryi, w I. wieku
po Chr.

Fabula dramatu:

a.) przed akcją:

Hypatya jest córką kapłana
pogańskiego z wioski Kolonos
Hippios w otoczeniu. Lata wsto-
-doziane często sobie wypo-
-minia i cieszy się wspomnie-
-niami idyllicznego życia
w wiosce, gdy przy obrze-
-dach urosztych na cześć pa-
-tronów wstyki (Tereusza i
Athensy) asystowała ojcu
i wienrzyła Kwintawu i ot-
-torze i bydlęta ofiarne.

Powtarza sobie często słowa
Sofoklesa z "Antygony" w "Kolo-
-nie", malujące tę niską
uciejconosc.

Leu do cichej wioski zaglą-
-dają, młokieru z miasta,
kawiary tam dla nauki.

Misłowy tyjni Eusekius, który
 przysięgnie sobie serce niewinną
 bogarcei. Gdy rzeczy zadaleko
 dośady, Hys. myznaje wszystko
 ojcu, lżącemu na tożu smier-
 telniem. Ten rozgoryczony wi-
 dsi w tem dzieło wroga, chra-
 wicjanina i tożis zapalczy-
 wiej zaklina córke, aby nie
 porzucata wiary ojcow.

Eusekius myznaje swój bład
 smemu + powiednikowi, który
 mu zabronila żenic sie z to-
 ganką, chyba gdyby przy-
 jęta chrzest. -

Z to propozycja przycho-
 dzac zastaji eu. Hę przy-
 zwobkach ojca. Hę propo-
 zycji nie przyjmuj, wy-
 rzuce mu niegodziwość,
 krywa z nim wszelkie

stosunki, ale nie myśli być
hetero. Uchodzi z uciejko
rodziwego do Carogrodu,
ukrywa swą kaiskę i po-
susza swe oczy dziemićym
boginiom w teuridzi &
Mianowicie Pallas Athene,
oddając się naukom i
zwalczając chrześcijan,
którzy pomija gło-
szenia, nienuwici i pogar-
dzą. Wstawszy się pićcami
obejmuje katedrę w Ale-
xandryi i gromadzi w swym
salonie literackim tłumy
uczonych poganiskich.
J. Eus. dostaje się do Alexan-
drii: wie on, że Hylp. jest
matką Atheneidy, która
wzywa się jako wydoman-
ka utrzymuje, a nie mogąc

tęgo swęgo darzeńscia

ję uratował dla Chrystusa, zasie-
ra ^{osiero, ciałę} otworzył ~~otworzył~~ w ulienach,
stał Rajajud się po uliach, i na-
dewszy im symboliczne imio-
ne Cl. i Sev., wydowuj ich
na dyakonów. Charaktery
ich rozwijają się sprzecznie
(znawienie
do imion. -

b) Dramat.

Libanios, chętny wedy nabo-
dzieniec z ulien, przybywa
do Alexandryi, poiażgnięty
sławą, tej rozkoży a uiauo-
wicie Hypatyji i bogactwem
biblioteki. Rozmieszowany
on uiauwowicie w poetad
i uwowad starożytnych,
których czyta i szuka
objaśnienia. Na ulicy
Hatyka Severyna i po-
znaje w nim byłego łona

ryszu zabaw niernych
wittenad, który zmiótł
nagle bez śladu: wiadomo-
ści. Spóźnionego rómia, po-
znaje w nim Chryseji-
nina. Walka zasz: Li-
sauria wdzia upadek powot-
ny dawnych bogów, ale
to jego nie okłania do po-
krońcu się nowym:

Cytujest ¹⁰⁰ ~~100~~ Vicitrix causa placuit o-
mnibus, sed victa (Vokre-
szowa n. p.) Platonii.

Jak długo bylibyśmy przele-
dowami, byłbyś z'cauni;
Ten odkąd zarynauie prze-
śladować inaręj wierz, -
cyd z'cauni między sobą, nie
możecie się zgodzić, co jest
prawda, . . .

Severinus broui Chryseis-
jaistwa.

Libanus olivosi Sev.

KRA I. Seno I.

Plac publiczny w Alexandryi. Wgłębi
Musaion.

Libanios (sam.)

Wzrost wreszcie przybytem do portu,
Witaj siedziś mędrcom, którą
tak dawno pragnątem oglądać.
Tys dzisiaj ostatniem dawnych
Bogów przytuliskiem i przyścisł
~~nowet~~ ^{nowet} wygnane (z Pallady
uniaste) Thury. In, gdzie greckich
Władców # staraniem dźwignęty
Tis na obcej Egiptu sieni
obornu twierdzą Heleny kręgo
ducha, której ani Rzymian
brutalna przemoc ni barbarów
pochodnie nie zdołady obalić,
ni nowych państw świata dci-
wość zagarnąć. Nie mogłeś
się wzięć cieszyć Jaconie, gdyś
do Kolchidy przybył. I mnie

to wcale rano czeka: tu
znajdę najbogatsze skarby
państwa tego, co wymyślali
i myśleli dawni Grecy.
Tędy Homera pieśni będą wy-
taf z własnego Arystar-
cha uwagi. Tędy zrozu-
miesz lepiej ^{Platon} głębię myśli.
Lecz gdzieś się ują towarzyszą po-
droży zobaczę. Jestem u mnie
z nim zawiązała przygoda: i
on tak się szuka światła, ale nie
wiem, że innego, niż to, które
płonie u Pallady ofiaru.
Ale co widzę? czy miż oczy my-
lą? wszak to Apollodoros się,
towarzysz zabaw w pałacu
ateński i wyścigów. Mało się kusił,
a przede go dawno nie widziałem.
Lisak wtedy, gdy mo-
wo kawał; mnie i jemu

rodzicim zabrawa. Myślalem
 że umarł, a wrócił to on,
 to on, niezawodnie. He! he!
 Apollodorze, nie poznajesz?

Severinus

nadchodzi i przybliże się.
 Nie jestem już Apollodorem,
 lecz ty jesteś Libanosem
 Steirakiem.

Lib.

żakto? - nie jesteś Apollodorem?
 & ~~HA~~ jakieś urodę wiedział, że
 ja Libanios? -

Sev.

Libaniosie, Severinus Cię miła,
 narodzony do nowogryckiej.
 Umarł Apollodoros, Severinus
 się narodził.

Lib.

odoros,

rozumiem! Apoll umarł! Zna
 mi jest i jest i jest symbolizacja Nazareta

czyłom nowa. Więco jesteś Chry-
stjaninem. Poszedł do Hłumem
Sewerynie, zwał mi Apollodora.

Severinus.

Ja go ni miś sercu z radością, po-
grzebałem. ~~komuś~~ poznaj
prawdę i żywot.

Lib.

Prawda? - najwięksi myślicie-
le prawdy szukali i zawsze
ona przed nimi uciekała. Co-
raz nowe znajdowali tajemni-
ce, gdy dawne rozjaśnili, a my-
śle do niej tak łatwo doszli?!

Ser co kępszeny o tēu roz-
 prawiali na ulicy? Chyż je-
 pominał o Severynie; porwał,
 i bym myślał, iś dawnym
 Apollodorem, i powiódz mi,
 jak zmikłes z Aten i co Cizolo
 Alexiondy zagnał? Hojże
~~dojeje prost a wiecie iż słowem,~~
 co Ciz nałsonito porzucił
 dawnych bogów, ny bogaty
 urząd cesarski, ny żona
 bogata, ny opinia agōtu?

Ser.

Myliłz się, gdy mniemasz,
 żeś takim uległ pokuskom.

Lib.

Ale wiele z werych im uległo.

Ser.

No, nie przeważ, wzraski i Apo-
 tołom Symon Mag Scharat -

Wtedy jak strasną carinę
ostawioną w świątyni, sie-
nem i Tobie po prostu ulicę,
szukają spiski i kłagają
przedrodzon o dleba Kame-
lki. Wtedy, gdy ^{mi} Krewini jaśno
określił zapowietrzony dom
w swój zamku, spotkał
na ulicy drzeżjanina, któ-
ry się niedługo ulotował i
ze syna przysłał, siwceci;

Był to Eusebius, kapłan Intejrejsko-
scioła, z którego wzorem i ja
i drugi jego wychowaniec Ele-
meus sakreśliły się usługom
Kościółu potwierski. Ale co Ele-
meus do Alexandryi prowadzą?
Lib.

Jeżeli skutkiem prawdy, tylko na

Lib.

W tej mierze mogą być pou-
czonymi. mam bowiem do niej
listy, które niestety nie stały
przystęp do jej domu. Stworze-
Sev.

Dobrze; lecz gdzieś zajechałeś?
Masz tu krewnych i znajomych?
Gdybyś nie gardził pomocą,
uwagi - mamy tu dom, dla
wieloznaczników, którego niej. wie
Kempes dozorca, a ten otwar-
ty i dla młodych, dla Samary-
tan.

Lib.

Dziękuję Ci; timeo Danaos et do-
naferentes.

Sev.

Strach o pozecie nie kupujemy.

Lib.

Jako wie? ja widzę, że Tyś rozdar

straty gorsza, trzewna, od
cykuty, boi umart, droc'
rym chobris.

Sev.

Bluzimoz. Wolno Ci odciowit,
ale nie godzi si^z szydzi^ć z dobrej
woli.

Lis.

Trzebmyz ostrejzym w Kolowch
strow: od Warady to apo-
stotw nauyly, my si^z ostrego
jynka, ktorzy nasi filozofowie
nie znalⁱ (szukaj^{my} ~~my~~ ^{my} prawdy.
Ale dzekuj^s Ci, mam tymora-
sowa gospode, gady w droodre
resowem si^z z innymi m^odsi-
kiem prawdy, ktorzy w^o-
sno overkuj^s.

Sev. Kto to jest tak?²

Libanios.

Jedyną byłoby naszą spotka-
nie. Zagnany miastem
nieprzyjawnym do An-
tyochii, nie uogao wprost
morzem do Alexandrijskiej
Kuzni, umyślnie, udeń się
Londrom, drogą, i zwrócić
dawnyj Fenicyan aposto-
wać miasto, Heliopolis i
Kadytis czyli jak przy ja,
zwrócić Jerozolimę, Inseto
ryalów, Nazarenów mie-
sto.

Sev.

Cu bydes' z Jerozolimie? i iadno-
go to na Tobie wrażeńie nie
wynawarło? —

Lib.

Czyi nie widziałem Aten?

Lito. Stoi w drodze poznaniu Aro-
 ka, który, gnany i wra, wie-
 dzie, także do Alex. Jerosli-
 my dążył a potem, wrazony tam
 sporami brzozych presbyterów, razem ze mną
 do Alex. się zwrócił.

(później Jakob,
 Nad dobrą Clemens i Karab.
 Clemens zabrał Severyna.
 z sobą, który obcuje
 z Haurowi widzieć się z nim,
 narazem z w. Murawie

Plan dramatu.

Akt. I. Sc. I. Spotkanie Libaniosa
i Serwyna na ulicy w Alex.
Ἄκτις μὲν ἦδε τῆς παρεῖρητων
τῆς μητροῦ....

Sc. II. Wejście Libaniosa nadm
Hipatyji, poprzedzone mono-
logiem Hipatyji. i wtem
wspomnienie ateistkie Hi-
patyji obudzone.

Wymowa z xaciwze Athe-
nais, nie znajduje xado-
wolenia w formowie uro-
nej matki z Libaniosem.

Już tu się objawia jej przy-
stępność dla chrześcijaństwa.
Robi to ażwne ostryżenie,
że poganie życie uwielbiają,
a robią waienie ginących
gdy ^{przeciwnie} chrześcijaństwo kult śmier-
ci mają, a są niedzi życie.
Ja do życia ciągnie. - 1.7.

Waryant. Libanius i Severinus.

Obaj komunikują sobie poglądy
o pochodzeniu Hipetygi. Sev.:
mówią, że kochała raz Chrześ-
janino i zrywką niewieścim
trybem wino miłości w ocał
nienawistci się zamieniło.

1. 1. Uważała ona, że poganie ciągle na-
rzekają i utyskuje a w wieku lat 15 nie
ma skłonności do narzekania i uty-
skiwania.

1.1. Athenais

~~Uważała, że ^{hoganie,} ~~tamto~~ ciągle
nawykła i utyskuje, a
w 15 latach nie ma się
ochoty utyskiwać i na-
rzekać.~~

Scena niezłej Hipadze,
a Eusebiuszem, nauce-
stnikiem cesarstwa
w Aleksandrii, uwodni-
cilem Hypety i ojcem
Athenaisdy, w której on
dopomógł jej oddanie
sobie córki i one odmo-
wie - w końcu mówią, że
je prawa jakże on miał,
miał i Karły inny, a
przeto nie medowoda,
że to jego córka.

Wie nawiązaną, was już wówczas, gdy
ojca mego starał się, jakiego pro-
stoty, zamieszkał w domu wyprzedala,
wreszcie z targu. Eu. przypomniał
sobie, że w istoty bronił. Dr. Karol i jego drugo

Scena II.

Dom Hypatyj. Północny urządy
z posagami Pallady, wafelki na
kuchni i w kuchni. -

Hypatyj i Atenais.

Każde Atenaisie poruczyć przygotowanie do wieczoru; mają być zwykli goście, a także nowo poznani, Siba i Verinus.

Uważaj: w namiestniku przedstawić jedyną zą, syzygionową - Justynia - nową postać, w tej z mi- skiego stanu - Stowianin z Tracji - do tej gościnie dobrać i może kiedy w Koronę cesarską się gnie. -

Stowianin usym, dla którego gadanie nie mają wielkiej wagi; który umie nakazać jedynemu; drugim miloceni.

20 to obraz zapłacie.")

The bad copy preserved in the library of the University of Cambridge is a very good copy of the original. It is a very good copy of the original. It is a very good copy of the original.

Apst. II. (Jakob)

Simeon ^(Arab) i Sereym
 z domu ^{Hinatyi} ~~Ataboni~~ w prowa-
 dzeni. Libanitos ^(Arabon) Rarē ma-
 łutej mądrości i prawdy
 szukać. W to prawda
 dla niego niedostępna.
 Hinatyje um cytuje słowa
 Pitagorasa $\theta\delta\sigma\iota\varsigma \ \alpha\gamma\epsilon\omega\text{-}$
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\sigma\tau\omicron\varsigma \ \epsilon\iota\varsigma \ \iota\tau\omega$. Karcē
 mu drugo ^{użył} 'tiš, mi-
 kko', i ^(Jakob) ~~leorio~~ to za
 prawdę, którą potrzebę
 2 tysiące nowjazy wydo-
 bywać - ^{onoj} niedaj blyka-
 jak stowice. On poga-
 dza i hieroglifami, któ-
 re Egipcianie ^{nie} mogli
^(jakas staregipzka osoklinoski) ~~zrozumieć~~
 podnada. ^(Hypatyos) ~~On~~ go ura-
 dnoż duma uwona.

Przypatrz się samej karcie ^{Jakubowi} ~~mu~~
ironicznie iść do chre-
scjan, którzy przyjmują
„ubogich w duchu”.

Skonaj w monologu ob-
jawia swe podziwienie
dla urzędniczo nieokre-
szonego ale pełnego zapadu.
„Widz Jezus nie odwrócił”
sich z jej matką tak mówić.”

Skonaj jej jedyną wyda-
je się serwenty. ^{Arabo} Jej ja
stanie z braku, co pali i
zarzy. Janku (serwenty)
jaka kruszy, goly nad wody
Widz sich wzrost i zarem
spalose skromie chłodzi.”

Rozmowa między ure-
dka i córka^(Hyp. i Ath.) (-) i tywna
w skutek nienaturalnej
porępy^{razjemnego} i trywanii^{czegoś}.

Matka ma zamiar
wydać ją za Libanio-
sa. & niewontentowa-
mem widzi, że myśł
nie bardzo się jej po-
dobie. Hyp. ukryła przed Athenai-
dą tajemnicę jej urodzenia i swego wstę-
du; Athenaida ukryła przed Hypa-
tyą swą sympatję dla Chrześcijan, któ-
rą się przejęła obcej często z Markiem
i jego rzucaciotni. (Hypatyja, zajęta
nauką i myśladomni innymi, nie mogła
mieć dla niej wiele czasu. Dzienną wyra-
stała pod opieką niariki, także Chrze-
scyjanki - rys, zupełnie odpowiadajęcy
staremu imieniu. Ta niarika

Senecyn przychodzi
odtrąć Hrynki, że w ka-
tek jest dyalektycznym
zawieszę gotuje się prze-
cinko niej rozruch; ra-
dzi chętno uśmie-
szyć zowu Harnu. Nie
zastaje jej w domu, gdzie
i ona odwrócona z innej
strony! Czy go nie wo-
stał na wieś z tą radą?
Nie ona dostata ubożna u-
pomnienie od nauki-
stki, że przez swego An-
gela Marka / rozszła
z lektyce naradzić się
z celniej zrym naradzi-
kami poganińskiego stro-
niczka, co robić, aby
się zachęcić. — Oj sami
te myś podsunęła; —

Można wprowadzić
rozróżniony rodzaj
poważniejszego wiekiem,
co z tą ręką przyszedł
i następnie do innego
domu na parcie ją
zaprasza, ona wie-
czego za siebie, jak
Prometeusz Okeanusa
i strzeże się z ich doro-
żnością, przeprosiła
mu, że w swoim życiu
nie bogom przemien-
rzy! —

Wskrośta po ich wyj-
ściu padołsi deneru.
Atteais sama mu
obawno, gdyż Marek,
Volimery /: rdy aris /
przeadł i kinaty, a słu-
bu niem cety w tylnyde

Komnaty przygotowa-
ją wczoraj.

A. Jakimiś murycin ob-
cego, drzeńjanina, o
mierzyskiej kora. Już
Koiński będą zagłoda
przez okna -

On myjantia cel. Poru-
szamierają się łatwo.
J. Wiesz ty nie zysiesz nie-
nowsiem drzeńjanom.

A. Przymamiesz, że wiele
o nich z tego wobrai, ale
znaję Marka - wie-
sz, że i między nimi
są dobry ludzie.

J. Chciał odejść. A zabry-
muję go, aby sam obwi-
siał matkę, to będzie ni-
mejże. Ja matkę my-
jnie. Ono zastrzeżone.

dla ostrego umysłu matki.

A. Wszętych cię ostrości nos
bradnych pozan. Wszętych cię
tężęci nad nauis.

S. tyżęci sówre pismo, ko-
żęci mitowci nieprę-
janis.

A. Sówre do robiz na niaz
dzawno wrażęci -

Wyznawie zplisic ty -
er kis nad dwozi matke -
Przejmuj ostrości
z lekennaweriem, co
miej miaz w ten pod-
step, zmfoswa ic i na-
mestnik i mwin stru-
mij, ktorym ję energia
zawadka; ducitizy usa-
niz ję, ale ona nie usta-
pi. Chyba ai wterdy, sty nad
gdowz dom ty bezwie patit,

meimie jom Enesiz na-
mizaki' rodxinne -
Po odejsiu deweryna A.
ostrielo ne rozie' mate
kewre uwagi, ktore jom
jowre baradziej roziz -
Arzajz -

AKT III. Završna ta scena, koja
je dokaz, da nauka Sever-
yna delsko postajanje - On
je daje u upominku relikvije
Dr. Marka na namizju -
Ona gotovo se jeo pruz-
kladom unieraju, i oje me-
ke kadys' stane ta ravnice
goreca obronajmje, chresci-
janstvo, jak skomet staj ta
Pantem. Ta reflexa vrazgla-
ske skrupusy je sumienie.
Scena ta uvie ta odbyvat' gards'
u jakims' mjejan publicanem
Arceidijam, u zakrytyj Ke-
plioznej. u obecnoj Marko.
Nastajic' pozivna rovnove
mizdy Severynem, Klemen-
sen i Simeonem, gzi voduja-
ca burza. Svoebins' stu w-
minien vchodit', s'ovotko

porażkowo zhypetyi ussu-
sobny, w skutek jej ad-
nowy. Seweryn nadar-
mnie kutyguje. W kri-
cu wyznaje przed przy-
brany ojcu, j'akie nau-
ka jego porzyna postery.

Scena między Hypatją a Eusebiuszem, wprowadzicielem Hypatji a ojcem Athenaidy, w której Eusebiusz dopomina się, aby Hypatja oddała mu córkę - Trojka o zbanienie jej duszy, zntaszoa że on nie, że ona już jest Chryścijanką. Hypatja odmawia.

Hypatja: Nienawidziłam was już wówczas, gdy ojca mego, starca wiejskiego, pełnego prostoty, powracającego z targu, gawiedź wasza nyszydała.

Euseb. Przypomnij sobie, kto go wtedy bronił...

Hypatja (z goryczą). Kazałeś sobie drugo za tę obronę zapłacić!...

Treszta, nie budźmy przeszłości! Już u was umarli zmarłych wstają. My, gdy umarłych do Hładeru odprowadzimy, musi sami umierać, aby ich zobaczyć!

Gdy Euseb. w żądaniach swoich staje

się natawczyłym i do gróbów się po-
sunął, Hyppatya oświadczyła, że prawda,
jakię on miał, miał i z których ko-
rzystał, miał również i każdy inny;
 wobec tego nie ma on dowodu, że
Athenais jest jego córką.

Namiestnik Ewropis przedstawia silniejszą, jedyną postać w rodzaju Dioklecjana lub Juścianina: Storianin z Fraup, co - pochodzi z miarkego stanu - własną dzielnością wzniósł się energią, i wzdobit się do bogactwa i może kiedy po cesarską koronę sięgnie. Człowiek czynny, dla którego gadania nie mają wielkiej wagi, który dla tego nie lubi spraw między teologami w rodzaju Augustyna i Athanasiusza i aby do nich nie dopuścić, gotów jednym i drugim nakazać młoczenie.

^{enam.}
Libavros - prypocet - Aspasia - Kosep
z sanitis. - Do Epameina - dwila gdy
otkrywa, ze on i wstax porucit, i
cho poruciat - wieka - wsdia o
ja wam dzieci narem mienawdi
napoje, rebeda, pluc' na waszego.
Boz wisielca - lea gdy prypocet
nute dzieci - pokodit - ta wotina
- ona tak odha wita i Fagodna
doo wptywy na dzieci - gure
kajety godnowia - C: ra mto
du gawali o siset nosi yella
dy i jteraz Ep. wtdri u Konstant.
ale Romajoi, Romajoi - do
dzit remus - ruiuy -
dzieci dore - idr' idr' sy skruwa
wrony - na dodi' tyj' niekarec
zuratyni walic' - tyj' wtdry i Ter
godney niekarec nisuzyc'
wtdry bogow greckich - Ksiazk
burowy exorcismowic'
asp. matka - wponu nsem
nit odosi bogow obrasem,
kadt prredemna na wola
na tyj' wtdliu bogow
poreli moze - o ja nie

svetsna do kševca - oty! -
coš si vliuat -

Blažniži! -
breva bratje moji mu rossa -
deona valla, dva - jedu
yo kauryt ktamaj i udh -
wai pred matka - ve -
nion co my mōviny, vō
sprevidovaj sō -

... stat zivarca upirov
i ciko asta nosurajt spa -
lone, jom ghyby si mojit
stogaj - dicit rvo tōi
z webis svop vdvēv a... -
zvaru imiel pusty, lev
prerovend, letō -

---

javiti na prav, z pu -
stine i tople nijsi -

---

dvula roznovy vzed
zahodem stōica - catešy -
ci Riedna -

T charatem se vevor na kap -
pryjacel miž vōstrymat -
rem katem - ca vli katy go -
vni i on dvreštinazidem

czeszto mię gdyjm widziat, jowke ca
dziesinute - prawoty jej niemozajem
powszednie - popedkato do Kpola -

Wladyslaw
malutki
zostaw
na -
prekuria - powrota do wude
Kumienowa i rowna - stow mupb
studanta roztowgniona - Ad, jak
xel ty mudy di bawiosie -

probowanie z luda, ze wsi - biedy
z niskiej roztiny - manka
ktora za miodu - pojita opowiescia
mi - Gwy drest - wa wostem sie T
kilkoro im drieri naprad umarto

zadato mi sie, re moja wiena -
wyci zdala je ratula - usunast
sie - Li rozplebitem w wresztoski

to obelosc - wrotem - one z ciek
pilwia rysem okotv wstokolona
jedynak stregja, jak owa wytwore
~~zawrat~~ ten drest

Jak brewa w wprawd Kudat
nie listie - mupit men - ter
nie jaud strowabo mato
zwrat bezowocne -

ugamiatu rado ucienkato
gi stuma salowia w pola
na gory - sam zardubit

i' mōwit - kapalat sēs - lea
merar wanca p'rawony
uiekat o'beume, - a'leu
d'oritau ^{on} p'rykat jateu un
s'afoklesa, ~~Meridito~~ -

Demotenes w'alka -

sterar g'ym mōwit ^{unios sēs} h'elland'
g'ymy d'ernali - lub bawiti
leu g'ym sēs p'auite -

w'itry ^{nie} J'eden s'ureaty un sēs o'ry
s'ap'iegi' ale p'rawony - wreine wy-
p'it h'reit' - w' n'ery r'yt-
h'arty uiekat p'omoy
ar'em g' r'uust' - k'abat
sēs - amart -

Baryti - awyrod'it' g'ym
mōwit - g'au - c'rasen
g'ym mōwit - d'rykat p'it-
nie - b'rowat sēs, e' e' m'yst'

un'erd'as
na m'el'as

sēs r'ap'eta - g're - nap'om-
kat g'ly sēs c'auat'ord'at
e'ord'w'ic' -

W'onap'ia r'el'la k'rot'le
z'ast'ep'om'ey p'it e'x'ist'om' l'ee-
w'lon'ic'um m'enan'it'

Menady.

Tragedya.

Novo stumienie z odmiecanej' tryskaja
Krynicy!

I krecpija, corava to swieže pokolenie
ożywym zdrojem svéj wody.

Osoby.

2

Osoby.

Flypatya, naczelniczo szkoły filozofów
pogańskich w Alexandryi.

Athenais, jej wychowawca.

Markus, żona w jej domu, chrześcijanin.

^{Eusebius}
Fulgencius, presbyter kościoła alexandryjskiego.

Clement, ~~jego~~ } dyakonie.
Severinus, wychowawca }

Libanios, uczeń szkoły filozofów, pogańsin.

Jakob, ^{Arab} ~~dyakonie~~, katechumen chrześcijanin.

Simeon } katechumeni.

Jan }

Probus, namiestnik cesarski w Alexandryi.

Eufemia, prostytutka.

Lud, żołnierze, ~~mużycy~~

Rzekę więcej się w Alexandryi w I. wieku po Chr.

Na pograniczu
dwoch światów
Dramat w 5 aktach.

Ten tylko niewzrusliwy, który na
rozdrożu światów ginących, światów
mających się pochylić...

Zygmunt Krasiński, Nieko-
sne Komedyje. I.

Poswięcone Helenie

Scena ostatnia.

Puste miejsce za miastem, zarodek.
 Swita na wschodzie.
Markus.

wchodzi: ostrożnie, oglądając się.

Chwała Ci, Panie, żeś wyszedł z tego gniazda osi i szerszeni, z tego legowiska ~~tych~~ hyen i szakali, co się z Alexandryą nazywa. —

O pójde ~~ty~~ żyć wśród istotnych hyen i szakali, tam być miał więcej spokoju, a choć nie będę oglądał, a Panie, tych obliczy, któreś Ty stworzył na obraz podobienstwo swoje, więcej będę oglądał Ciebie, oblicze u oblicze. Dobrze mi mówił Pachomiusz stary: choć, Markus, nie pustynisz, tam nie ma zdzierców celników, ani żalotniery rozpustników. Tam nie ma tych żalotnic przebrzydłych, co do koscioła noszą, smetwokiarki na wystawę a grzeszne ciasto obrazem meksi periwostkiej na uraganie przykrywają, a raczej nie przykrywają.

Alle ja mu powiedziatem; żal mi me-
go gniarda. Są tu ludziska, są i
ludzie. Tu moja stara spoczywa,
co za ma biedną okiatawą powstę,
gdy mi zaraza dom wymiotła.
Ot na co mi pustyni, kiedy ja
jak na pustyni żyję. Ale nie!
Djabel nie daje rozciwemu chre-
sijańcinowi spokoju a najgorszy,
gdy się w suknie ~~chre~~ Aug
Bożych przeobierze. Co im wadzi-
ła ta Robieta. Gadała sobie nie-
rozumniałym pogańskim
językiem, że ot najby sobie
była gadała. Kto ja tam rozu-
miał. Nikogo nie nawróciła
na swą pogańską wiarę, choć
ot taka niy rozumna, a
ot serweryn przyszedł i u jej
córki co innego wygadał.

No, nie szanowała Rosi mego pa-
 trona, niechby jej tam Bóg za to
 nie karzył, bo głupie mimo
 swego rozumu. Ale w kom do
 tego? In Marek sam się tam
 ujmie za sobą. Któż to zresztą
 i widział? Ja i pamiętam, a
 choć nam serce przekatę żółtu,
 no to my to jej przekazyli, bo
 dobra była niewiasta, miły
 chrześcijanka, i ponoś byłaby
 może i chrześcijanka, ale snaci
 że ja tam jakiś chrześcijanin
 wielce strzywdził. Dąbki^m sobie
 wzięli ucisnąć, że to ten Eusebius,
 co go tak nie lubiła. Ale widai,
 że ich Pan Bóg ~~przekazył~~
 powołał być razem żyć, kiedy
 razem pomarli. Ale nie każdy
 swe powołanie zrozumie, nie
 każdy go usłucha. I ja dopie-
 ro teraz usłuchałem Ojca, Panie,
 dzięki, że nie za późno. -

Albo co to, jakieś zwierzę, wyjes' kro-
ki, to nie głos Seweryna, a to
miał wyjść; toch się spawnia,
a to potrzeba rozrytać ce i wita.
Alexandrya jak pijak spi-
twardo po wawrajczej kulały, ale
rychło ciekawe tłumy wie-
sniarnej gawiedzi będą, się ci-
snęły do miasta na targ i po
nowiny, i trudno będzie się
przebieć na bzdrowie. Gotowi
na zaurścić, jako rbiegów,
bo już namiestnik maćiał
rozestai' sieparzy, i będą wle-
kli od Annage do Klai-
sza i od Pilata do Heroda
Kaidęgo, co najmniej zaus-
nit, ot jak mać n. p., akym
s'wiadczyt, ale tego, zom u
miej' słuchyt. Albo ja tam znam
którego? No, Clemensie
nie ma co i'wiadowyc', bo
dobrze go ten porzadowat,
ten szalemic, co był jego

uznaniem. Ale, co widzi? wszak
 to on nadchodzi? Nie schwytałi
 go? no, temu się należało! żeby
 to ja nie był chrześcijaninem!
 choć stary, a pogruchołatym
 mu Kości. Ale cicho, on stęka,
 ledwie się wlece, spada na ziemi,
 chwyć się! No! choć to wógi lu-
 dzi dobrych, potrzeba być mi-
 siernym Samarytaninem.

(Idzie do Jakóba.)

Winnis Ukrzyżowanego, choć
 ciż widziatem w złej sprawie,
 choć mam żal do Ciebie za krew
 niewinną, ale ^{no} masz, co ja
 mam! O to ^{byłoby} ~~tu~~ ^{za} trochę
 wine, ^(od tego ~~to~~ przypadku) ~~to~~ ^z ~~mi~~
 ziem w pustyni rozbrał
 męz, pokręcił się, bo i z ^{it}
 spadł.

Jakób (odtrząsa)

Idź precz z tym piekielnym
 napojem! Za dwoje go wozraj
 piłem! To moim Kościelom
 nie będzie śmiać pod Kłatwą
 trząść się tego cwaru! —

Marek.

Ale wszak ja sam pokrę-

niał się wisem!

Jakob.

Swoj pan, nie mój! on panem,
takich jak Ty niedobrych, co
nastawiają polizel temu, w ich
raz uderzył.

Marek.

Wnie bliźni! On przeciw doś cier-
niał, uświętione jest.

Jakob.

Wszak będzie ten prorok uświę-
tiony, co jak wielki
powstanie z pustyni i o-
gniem i mieczem wypłeni
niewiernych.

Marek.

W pustyni, ach, ja idę na pu-
stynię! I Tobie by się zdało!
Tam miał być czas na poku-
ty.

Jakob.

Na pokuty? Za co? Za to, że mi
się nie udało? O prawdo
grzech to wielki, ale go na-
prawisz. Tak! Ja idę na pu-
stynię i wód z mój, wódz,
tylko mi coś zejść trzeba.

M.

Ja Ci zająć pomogę -
J.

Jak głupce! myślisz, że jak
tak głupi i się miewają z Pa-
dominusem i z Antonim dya-
bla odprawia! Jaki na pustynię
jaka Mojżesz, gdy Egipcyaninów
zabijał, i ja i ja i ja i ja i ja
niczego zgladzić. Jaki na taką
pustynię, gdzie na mnie
córki Jetry Midyanity we-
rzą, a stamtąd przypo-
wiedzą Tyd, co się klamają,
teraz Rannierowi Abraha-
ma w Mece, ~~ale~~ i stał białym
nom, ale ja je obale. —
Obale, obale, ~~tylko~~ tylko mnie
trochę rana rani, ci rymscy
zobaczą mają dyabła i
ciężkie miewa, ale ja nas ledwie
latają, drzyty a przede wpa-
dają głupko.

M.

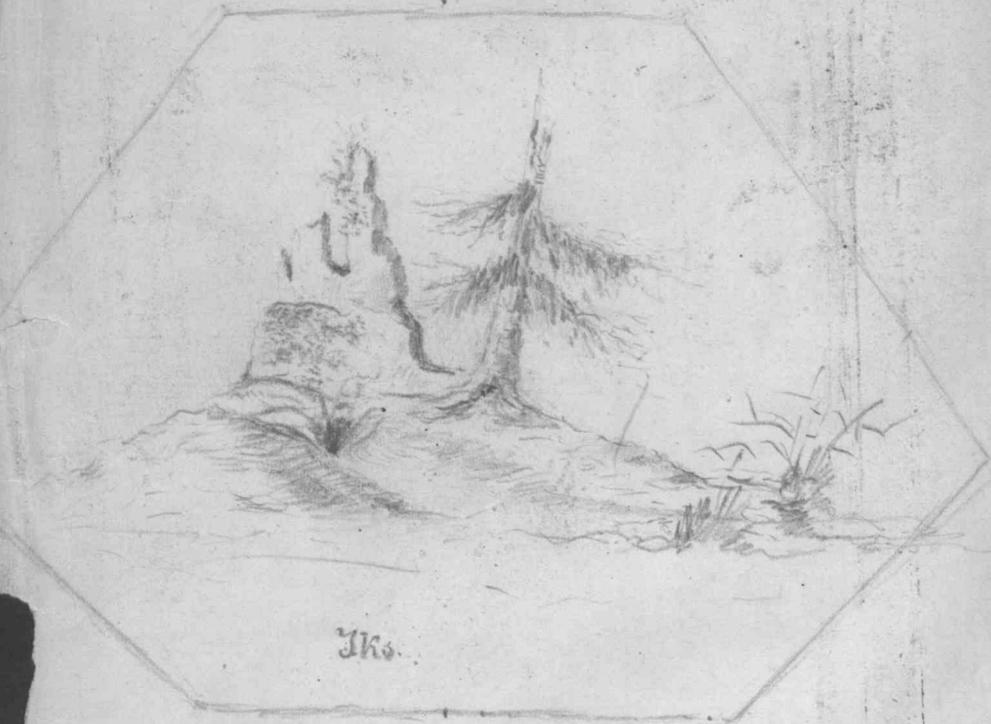
Ważę mały rans, po rani
zawiać! —

Nadchodzi notim Severym -
wallye zasad - Jakob w mali-
gna wpado, zapowiedj' - Stolic
wschodzi, lecz do mego ^{toty} ga-
bryel, księga - orszaki, rufel,
Alexandrya się pali - kurysty
i Ty jasnowosc niedry niawi.
Jed do was, idz, ale to przyj-
dzie inny po mnie - ja to
sam przyjdę rae jeszcze - i od
uniera - z to. na z. polca ne
rumaki ^{wzrostu i zdrowie w moza} ^{Amrya}
(Orszak z Karawanami, seu -
kajac prawdy, nuplar - ale
zdaje nuplar, te to widzi nowe
bawowohwalstwo, i symeozu,
syryjeryskim sie zabral).
Ne lonca Libanos - rozdodza
się -

№ 1584

VIII, B. 99 5

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД 4 (Бав.)
ОПИС 1
ОД. ЗБ. 1584/5

Qu. 36. 12. 50

Über 36 Th. 75 Kr. m. get. ab
Supplivanzgebühren für den
Monat aus der k. k.
Landeshauptkasse erhalten hat

447
72
66
60

Wstaw 88
Słoty, duchu niebios, słoty ku nam
Duchu ciszy i spokoju
Duchu ognia i potęgi

Biorąc nasze nieszczęsione.

Z ciał białych
Ciała granit
Z mądrych
Słoty deszczu
na nasze pola
Słoty rosy
na nasze łąki
Słoty miodu
w nasze dłonie
Słoty ognia
na nasze wrogi

Słoty duchu niebios, słoty ku nam
Duchu życia i naszej potęgi

Nam nie kwiaty kwiaty

Nam nie technicy braki
są w naszym

Naszym ~~opracowaniem~~ ~~całkowicie~~

89
Spatyń ducha niebios, spatyń ku nam
Otuś twe dzieci skrzyśtem twém

Do siebieśmy wzdychali
Wzruszał rana iemniem skroni

~~tychota~~
~~zobacz~~
wyprowadziła
Do siebie wydziali
Od kąd: do on
nieznie.
Ciebieśmy ~~wieczności~~
nieznie
Ofiara ~~zła~~ (Kom' i Ter)

~~z boku~~ Dwieci: pój, nadoli
Wolaję ~~głosem~~ górnym ty!

~~Gina pod cieniem katem~~

Ciebieśmy wydziali

~~Ciebieśmy wydziali~~

T Srubienie las

Wybaw wybaw nas

Ty miš o surside prosit Karat 90
Jam Cis otvy: o Kancie

merar prosit musit saunie
Botea temeres tra, in muiet
nybudna: uwe

U Ty mi dicit ter niera o Bore?
U Ty mi dicit idon niera
o Bore!

Ua uwe ce prosit, bys ni maty
by: porwot -

Wotyes pragnieci - crenno
medar raspolotew' or -
suresi ro nigty na Fedlyg
i ne pragny -

Zapomniałem, że to jest zebra z Karoliny
 znów pisał poeta na powrót

Zarazem w tym pięknym odzwonieniu w drugie
 spado, dzie się na wrażliwość, dalsze losy

Darcie mi: kagan o'rypsureni
 Wrystko co się, że una, się zrostło,
 We mnie odzwoniano, skostniało
 I re una, unora - o rennie jeszore nie umarło -
 Oryt mam dwojki z przelotem i 'preuery'
 To rzyse niewinności, jak u berserków
 kralai z geniozem tego wędrownego i nieprzewidywalnego
 co mi karta wniwodziła dwoje ratuje swym Garfals!
 Ory mam um się poddać? — — Nie ma
 odnowienia - nie ma równowagi - umiera
 nie walno - a rzy nie warto
 Trudno - wredy dostałem a crennossy
 wredy dżewrktweu • obija nie ma rzy
 am' przedkura a ta, wiec srałaus tała skrypta
 a wida -

Jadwisz Szarsz - uroń 7 klasy
wyrzód dusia wczorajszego z po.
Fidusia z klasy dla bolu gtony.

kwiecień 16 - Sierpień 1868

BOLESŁAW

Czemuś miś dżidona ~~żestknota~~ ogarnio
Goracej trawie złatem twari coby
Nie wiem, czy to ma znaczeni

Jeż jsi skowry rólom mezarowia
Co mi wypłynioła pierś wyszutoń narodził
Tnie wiem o łanie, wém ja precizai zanysła
Twoj wyrok

Ory śmiercia nagła, ory obłąkaniem
ory cisra i spokojem
Miergadus, boń uoci matnyd tłuauie
Duszej me serce (głosom precizai)
Jsi odgadrywou' ni umie.

A preto dżezki Ci łanie ra spokój i cisra
Choi nie wiem czyli owa wiary czy testament
pisze - -

O dżugom nosił ial w głębi
T nieraz fowas przed Tobą kosny i skraszony
T jst rdało mi się, że mnie pytasz goziny
Ciebie wierzył nadziei ku talentem rżota
który Ci powierzyłem. -

A jam Ek nie żmiał prosić o alitowanie
Bom wiał łanie, nie wyszeu reń, nie kapiton
sobie trody mi rzeuci
Tnie

A jednak go roztrwomtem -
Kogos obwaszyna Dziej wsredmoway
Chogewit
Ten bedny, gdy kalli skowib utrowit

Prawda o świecie

Że urodziło się życie w świecie

I karate's droższemu znowu

Walczy z sobą, z rękami, z siłami

I pomału o kłob dla swoich i siebie

I być przetrwałemu; zedrzeć surowym i katem

I nadto wreszcie karate's karate's karate's własny

A nie być więcej karate's karate's

Tonowaniem od stry i ambon by

ambonem stry -

I urodziło wreszcie wylewać ter jest krawie

Nad własnym grudem i udra przewidy -

I prawda o świecie, że świat swój swój

Przed brami meim

Że odias go redmiej riewi -

Alu rawnie bora res' radrowat

I własnym pragnieniem posubem -

I wzbawień sercu gad jawowity wydrowat

Co się wokoło sławy okred -

I tak ja wyszat; wysusz

O pragnień ruijō! Oremi Oremi nie

uległem

Oremi ra ruidnō (reatem) bregtem

Oremi Oremi nie wyrzuciem

Ambonem by nie moatem rdowniem

nie umiatem

W okraciu rawnie ruidnō; nait ruidnō

J muié sã rdato rã w Trach skapany 93
Powstecy kryty ~~z~~ i odrodzony
POLSKA W 900 z Lãtky pãto ku-

T rã miã weraiser swoãu porokiem
J stowo sãwã glosic' karesse -
J jãu ~~z~~ spãtiewã, rã wãrpiem prãguroy
Edo dãem ludzi nauoyi' wãrpiã kãdã
i pracowã -

Al jednac to smãtãd, wãu' rã sã mogto
byi rãbrymem miã pãpã gãpã, a
stãrbã stãrbã i wãu' rã sã i rãdowã
mãdãtã -

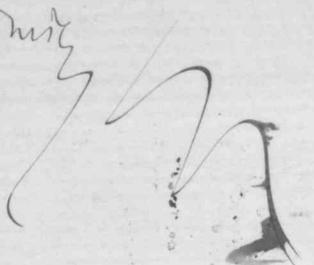
Uwãuã wãrpiã wãu' -
Stowo miã wãu' -
wãuã i wãrpiã wãu' -

Al o sãuã - wã dãj byi gãwãrã
wãdãrãgã lãupã gãdãrãgã -
Gãj kãdã wãdãtãj - wãdãdãj
jednym wãgãjã wãdãwã

Przeleci, wy Ojcy bogowie,
Coś to me serce napędziło unostowaniem i reny tęsknoty,
co nigdy na ciebie nie resny, jak gdyby wy na Olim-
pie królowali -

Przeleci wy duszy i nary przeszłych silnych wre-
ków - silniejsi od i...

Przeleci wy losu

Przekleństwo! przekleństwo! . . . . .

BOLESŁAW

Maż.

Coś robisz pod tym drzewem, biedny
 stworzenie? - czemu patrzysz tak nieśmiało
 i dyko?

R. Przekleństwo Kupcom, dyrektorom fabry-
 ki: najlepsze lata, w których imi ludzie
 Kochają dziewczyny, biją się na otwar-
 tain polu, żeglują po otwartych morzach,
 ja przesłanytem w ciasnej komorze, nad
 warsztatami jedwabiu.

M. Wypylże czar, którą trzymasz w otoczeniu

R. Tutaj mam - podnieść do ust nie
 mogę - ledwo się tutaj przygotowałem,
 ale dla mnie już nie zawita dzień
 wolności - przekleństwo Kupcom, co
 jedwab sprzedają, i panom, co
 noszą jedwabie - Wiebusko Komedia
 III.

Uim stajcie kędyżie, rosa oczy wyję.

Coście macz miłość rozdarły
Coście porwiałły listki niej chwiałły
Coście r ^{na wiatry} tyłomoc niej myśli blade ~~z~~ roboty karty

I chiałtem was proklam, wy ~~harpie~~ przestojcie
Coście macz pierś wiodoły, starogaty rozparaty
Których wspomnienie duszę mi szarpie
Chiałtem wam ciskać te try pod nogi
Co się z myśli oym wylatęły

Alę gty patrzy w lubęj hie drogę
Gty dno i drucha ^{si}stnastem
Proklam' stogęczył iur' wam nie wrogę

Chiałtem stogęczył wam zbrodnie dnoie
Coście pierwszycy rojen wyznawaty

Coście skarali na dnoję wygnanie
Owi gty pierś wyszła, poby ogostowitynie parze

Chiałtem ~~stogęczył~~ ... - powiedziałeś mi na Ciebie
Coś' życie mi dala, coś' życie spekatę
W wielkim niej ^{mych marzeń} duszy i prozjębie.
Coś' teum,

Co ^{innej} ~~nie~~ matie matie dala dusze matę
Coś' umrzeł nie dala teum, co tyi tak
nie chiałto.

BOLESŁAW

O Tyś mi kacie nauczył jednej wiedzy
 Co przednamienem są konizy.

I choć mi wyszła jednaś rzecz
 I choć zniekamy, jednak mi ubogie
 Kiedy prozabasz i ufoi. Jezyc moga

I jam marzył kiedyś śmiało,
 I mnie serce mami orzasto -
 Kiedyś przed niewielkimi;
 I ja uczyć tajną nową,
 Kłyna, w jutrzeńskim różnową,
 Rozmawiałem z aniołkami.
 I niebyła dumka pułta,
 Bo miś mych aniołów usta
 Nauczyły światu tworzyć;
 A gdy gromach był gotów cały;
 Pożegnany i karany
 Wiołki marchew skrzyżta stożyc.
 A jam stanął z kornim wółem
 Przed mych marzeń archaniostem:
 "Prze, jak ducha w cymy przelać?"
 Pod strzechami tonianimi
 Siadł' srod ludu - rzekt - twój ziemi
 Tam twych marzeń świat masz wielać.
 Niemas, gdy świat bolem góre,
 Rozigranowszej, myśli chore,
 Gonit za nowymi mami;
 Lecz po trudach w dachów gronie

Serce rade i duncie tonie
 Świąc przeszłości marzeniami.
 I jam marzył mój bez listki
 O pataszu, o koniku,
 To świętej bitwy gwarze:
 I mnie piesz się ścisłaty,
 I mnie piero i krowie kipiaty
 W młodocianych uczyć żarze.
 Lecz gdy narodzi się obudził,
 Staby nieśmiało zranił ludzi:
 Pięknem chęci, gdy brak woli;
 I uniesień mych zapaty
 Braciom w wgardę miś podzi,
 A to boli, o to boli! -
 I jam marzył o tej pieśni,
 Co wybiegłszy z serca cieśni
 Gwiardę łni na wioszcha
 Co jak stęp ognisty przeodem
 W ziemi święta, przed narodem
 Przez niewoli puszcze
 Jak dwa słońca krzyżu porobi
 niewypytłona

Poprad zamed
w Kleschovsrad

Wny Pau

Alexander Vogel

zarządca brukarui'

part. narod. imienia

Ossolińskich

we

Lwowie.

dnak dla mnie najciszej. - Żal ciś dla mnie bez
 skutecznego - niema, siety, abym sobie mógł po-
 zwolić tak mu się poddać jak przed 6. czy 7. la-
 ty - morebym jui i niemógł - myśl jeszcze nieba-
 wia - coś wreda, coś wrystko pomoć, czy si-
 ty ucema? A jednak niegodzi się rozprawać,
 niegodzi się też obremi przed rozprawkami
 drogi do przeta sobie wysiedlać... ~~ow~~ ow ban-
 nita, co stawur bajrockami bannicyi sobie pod-
 ruzo... Leźie bez konca!.....

1/3 Westchnaniem, gdy dobrze wspomnianie
 Westchnaniem me utrytem druzo
 Orinua, rybo Gplano

Bogdaj!... ha coś nie chęta
 Bogdajbyś poratowała kłady,
 deo nie - odrucej myśli moide
 Choc' rempta tak stołka, choc' rempta tak nita -
 Gdy sobie pomysle
 I nieraz myslatem, że urus osz czy wilsca i du-
 mny choc'ar me z gniewniem bez ciatem w sercu
 zmusz cis że tawre weftimier - atugo gtebo-
 ku, że mgła ci takre i trawii rajdne oko,
 że sk reawrociwzi przesrość w wspomnieniu
 i tej wrogostosi miyajałej ^{pospina} nakryta are-
 niem rekniem br koda.....
 O tak - nastowo twe byłbyim more i godnyim
 nitosi - bez ironii! jego wybrata, te lat-
 ke wyelegantowane, co się obrusata, ien,

ja chleb pod randerem nosit. O Tollice
Dziwawie, wydris sprawy pregracy waci! -
Ha, gdybyś była chciwa, miedzi je i
był ratatol. Spage Satomas! -

5/3

Ministry orasy, kiedy bogowie greccy z nieba zstę-
powaty i kowali i piekli piękne ziemian-
ki Hellady. - słowki, w których nęffarty
śmiercy polot wiosny i wewnątrz miodosci
ducha - Dris przeciwnie - ra nasto ideal-
ne wymaganta, ra nasto w kale sie wa-
lajace ryce. - (Klunnenfeld)

Rysunki Kaulboucha i Walla Cra-
sa narisem - Fermana narisem
i w miecie tu: Orin i smiercy rano
przystaci mactrej sie spalto w ogniu
- tam lezacy ospaty Jousisko rulat
zwe probuny i Augustowi. Wojna
Paska bitwa pod Salaminą, na rze-
ni i w miecie - Duchy jasności i in-
dy ciemności - odwrotna strona -
jasności gasnaca -
legionie lezacy ra ortem. P. Q. R. przed
siebie naprodo, tam Pitt. z odwie-
cony twarzą

99

Jeveniasz prorok; wosetecnica
Ja przed nim drzazam - ja niegdz na rzumienion
cztam bide mego tona - cztam naliczuntieka
Cztam jak przed jazdeni dria, potepienie ....

Skarga jego ~~nie~~ w uszach wewnu' drzewi -
Czuj ci na mej skroni

Wazeni: Marya Magdalena przed
Chryzusem

Noc - weschna -

Widze krocy kroci poszpnymi
Wzrok skylony -

Smutek i dozwu go tu zremi.

Ona mtkna, oni niemi -

Wesna spoznei w jezowicy -

Stanet - narok bysznei dnd prorocy

O brada brada brada -

(Wosetecnica Krolow -)

W Komedyi dantejskiej :-
Wersje Ston. i P. koin. gog. st. I. parafra-
zowi na jaki myśł greck

Noce weselej:

100

Tu powietrze roztopione etc.

J. Stow.

Chai'ca, i kroy, metal, tonieureu -

Tu ston w oknie i patry w noc miesieczna

10/2 Widziwiedom go mterar stojacego w oknie
urwionego korawa ku wschodrozemcu
Stonice - rzece na pierzi ratorione lub do
nieba waniemone modlit sie -

Epopejortych ludzi walczynych w ko^{scie} przespa-
nej nocy w taju, i u trena daria o kto-
rym wredra, i nowe frudy im przywo-
si.

Grato m'è il suono, e più l'esser di sasso,
Mentre che l'dauno e la vergogna dura;
Non veder, non sentir - m'è gran ventura:
Serò non mi destar! deh, parla basso!

Michel Angelo.

Biada ~~na~~ ^{injeta} srod ludri, gdy ^{serce, owide} nadejdrte goryny godrina
Kornawu lub talu nie godrina

Co nigdy ni raśnie - co

Co nigdy nieraponina -

O sarszna krobey co potegnowory nadreje

Sama skamienuje

Lez wracai wscerute do proszoci ^{markus} nadreje

Wscerme og ludai stracony dny swone

wronie

horracai -

Spat bym

Skar na parka ches kaw -

Lez wudrej przypomienienia

Lez miel nie tej samotnosci tej orny

prerwan sie mi warij

daj sen daj sen z kamienia

Wiel nie stop wyszkie przypomienienia

Wiel nie obywatel wyszkie zmony

tylko

O ci sa szesni co z pogodnem ostem

Widod gwaru dwata noga roznosci

z snyd marci anstem

Co wysze id duse niepdy nie gwotora

Ktoremu nigdy

niebyli niewiary

Alle tym biada co bolezy bteddu kamienia

Choi niedra, stracham, Choi sydra z kawy -

Nie zesłana, nieujdziesz - otys i nie sdotneta.
 Marmurów twych bratostwa, tyś oko
 Śmiertelnika studańca.
 Złudisty pierś ma, ^{exce} poctów basnie
 Łotra nadzieję pstone obudneta.
 Kto na cie spojrzat
 Ten już nierasnat - ten już nie casnie
 Bednie wrednietat gasc
 I nie na twój pierśi rozajnie.

~~Wiersz~~

Jak Sisyphos ktodę smych myśli stocy
 i stowrona, wdrzi-

Z mych skarg smutek się rodzi,
Co wam na liach osiada.

I mogła swych skryptać wry wam przedania

Że nie widnie powabę stójca, głyba
gły z lasu wyrodi

Gły się z chmurami po niebie przegania.

Tępy widział uciek, i szyć się - pospinać;
czy niegodny szyć się - czy znosi niesureśnicie
nieudolny?]

Podobien two epoki powaga do tych obra-
zów - przejście - Sermonowa!

"Ni dzień ni noc ni mrak ni świat."

Leć, leć, leć
Skarga ku niebu

drwoń - - -

drwoń pogrzebu!

Pogrzebany za życia...

A głyby można, stworzyłbym i pamięć samą.

Bo kto chce być w niebie -

Niech najprzed w sobie niebo stworzy.

A stop pomnika przeszłości zosta-
wiam wszystko, co ona stworzyła.

Jam przer wasze przeszed cierpienia,
W mej niewsi ra was cuję -
W mej skardze wasza się nieści

W moim świecie jestem wamą boleści.

Btysnetaś mi ogniem nadzieli
Skarpnetaś, sargataś wburzytaś
głębci mej duszy
Soruszytaś spiacę myśli Prometheusze.
Co jai niegdy kraśce ogni niebieskich nieśmiaty.
Co dawno z nadzieli kwiatem nie igrały.
Co przyskuty do rycia codziennego
Kaukaskiej skaty.

Sarpnane rebem rgrzyrot i
harpuyi plugawej parury.
Łatrac na swojej krwi purpurę
Zapomnieli' paterci' w niebios ławury.
Łatrac w swych sepiu ory
Levremu' struna bernadziejności
Nadzieli' i' pragnienia guszy

I wy się dziwicie, że na mej roli
Tak wsrzytoho zwróte i blade ...
Opółki stonice miłości uierzdzie
Łółki je chmury zastonię
Gdy wiosna uroci ber przejście
Gdy wiatr nie wronie
nie ubarwi' koloseu

I proźne kielichy nie napetni wonią

Btysnetaś mi' rozra nadzieli dalekiej
A jam na drwile ramknaś powieki
Zamarzył miłe - nim harpuya wyprze
Kielich nektaru

Minuty mrocy, minuty lata
Minut odurzenia son habryrowy unty-
Uleciata marcei syrena skrzydlata -
Ale jej' pita jut wosytko krew u mnie wpyty
Ale z niej milka drienowys scata
Ale z niej zarkty miodosci uroki
Ale z niej

A wlozi niemogtem bom jut ^{do klatki wy} wumiat uty-
I wosytko prezento - i wosytko zedno
I wata w nadziej a' nadziej wiary
I miosci i sity i miodosci czary
Tyllco ni osad rozkowta -
A jam na dnie ty czary ^{klata} wyrystat
I wyrystatem prepowiedani kary
I pridonem srenrat i prionem rozrystat
Kto due ezi ogniem wieb ni duryta dymu
Kto due ezi sity wieb ni dai ni rosi
Ni krywa

Wrac prewr ni prewr
Wrac bracia nie marcie -
Wrac maryi na luby, bom si rdaji
Ze kto w marcei kureka kraja
Prawdy swata. nie rdobedwie
Ze mu marceie studa

zwrystosi ode bierz...
Ze to stajta nie mra uci dute ni poma -
Tyllco i wanni drogi obidlow tytoniu
luby. maryi ^{edymy wylly, con} wopoinem marceim -
Tyllco luby maryi farba, piorem
miceiem lub marmura kaminicim -
Maryi marceia marceim

to ualerato ranyj postawien szerszeemu
przedstawieniu charakteru, jedynak nie
w tym sposobie, jak to przy Kosciu ucy-
widno, gdzie tylko uziyl przedwzrostu
ustepu w innych albo w tym samym
wyraceni sie powtarzaja. — B

1. Zdataly się wtedy ty gwizdnie,
Teraz Moskalewi...

Donio moja, donio moja,

(Mój Kwiatku) robow!

Jak jagódki, jak ptaszyczki
Kochotam - ita

Na ~~im~~ ... donio moja,
Cóż ty narobita?

Odwieszyszta! ^{się} ^{ję} ^{re} szukaj
W Moskwie twojej siewkruchy
Wiele słuchasz moich ...

To ję i posłuchaj,
Ję ma donio znają ja sobie,
Znajdę i się przyjmą!

Boże szczytowa ^{to} cudny ludzi,
Do nas się nie wracaj!
Nie wracaj, dzieci moje,

Z dalekiego kraju ...
A ^{któr} moja ^{otwiera} biedna,
Bez ciebie Schowa pochowa?!

Uto zaptaje nademna,
Jak rodna dykaina?

Uto pasady na mogile
Czerwoną kalina?

Uto bez ciebie grzeszną duszę
4 ... ^{berzie}

Donio moja, donio moja
Dykie moje tuba, ?
Ję od nas ...

Ledwie - ledwie
Pobto gostawita:
"Bóg z tobą!" ta jak martwa
Na dyat się powalita,

Obezwatsia stary ojciec:
"Czego czekas, niebogo?"

"Wychudneta Kateryna,
I bee jamu przed nogi."

"Przebay mi mój ^{Bożem} ^{Conya} ^{narobita!} ^{tatuniu,}

Przebay mi mój ^{gotabaszu} ^{miły!}

Amich.

Niegdys' marzyłem o łonie — gdy miś ruszawa ogarnęła wagaśnied
żebym się radził upoić usta rożnemi — Tak głębokie egoizmy
że mi sposób wielki w obcej osobie.

Myslałem, że dumny na ciele nie duma, natomiast porządek całości
jakoś by się okazał, że one wypierają, że tylko ze mną — prze-
mnie ruszła zorra im rasińska, i widziałem ją w nocy,
Kochajcie wszystko co jest dobre
~~to~~ Janusza jako mnie z usunieniem i ogniem w otę, dca-
winnac'i
cy rozpedzi' dinnury mego crotu, zmarszczeni (ogładni) — Ale
to grech był grech siudwalosci' dem myślał iś dośi raparicia,
gdy, ... tylko że nagroda i powódki radac' będy — to grech
był, dem imiut' pragnaci' goraco ruszicia, gdy tylko
mesurosi' linyt.

Możesz na Florebie. Prześli' pastorekii Sprawy korupcy
sobie' ratri' na niedole i spolemie wstarego naroda.
greckim swatpiciem

O tunc mironsko na te zgradi, dach
Cimie sje - Lexes na scale - dachy rbraty wyrywa adewalnix nam lisa
Temi Sokla vyta - dacha wos oswep - mowlink wes niont sje udyli,
leu opiew Paua ~~to~~ go ocalit - Na ole Temi Sokles - feur ve niont
Smuthy-ory preruwaw, re? - Tium wyrywa Mitrasa, leu Mitras
was rbratca idamosi synowie - Mitras z dachollou onrynde
oryt sje prerit Alchimana bydrowanicom -
Tium na gite Zeus opoduje w gromadrie bogow -
Kojne id wrekajaj abiatu - na Salaminie ~~to~~ Ko to
Vamewa Sofokles - tandy a na ramieniu marki tuli
Euripidesa - on bogow miewit, tyko suda, synie
spalone, tyko nedre i stabosi - feyo oko nie sroga
w tamta jasna Frona, oprie dachyl idak Prometeus
wie, re nie bogowie Olimpa, leu wysra prerawawit
Helleus z nrewoli pokawion wybawsta -
Neredy igrawa po fulaw Tomrae marston astatti -
Amfitryta nymie na nuali
A tunc nardt zfejnuja na poli Elissionu
rardt

Shylock

108

Dla sceny przeobrazony przez.

B. B.

(Zastawiony do postaci w roku 1600. a. kom.)
 Wer den Dichter will verstehen - in der That
 Caty inwentya Poru' rames'ia -

W scenie z Tubalem

Niech się usypa szuka gąbki od zdrowego
 Konary, któremu nadawanie ziem, wody,
 powietrza i światła i ciepła i tęża i odbrania
 Niechaj ja podwyższaj ^{syna} ^{i smole} ^{nie, to ogień} ^{czekający} ^{szkła} ^{złota} ^{co będzie}
 kocz włożyli rany i nerwa, co już $\neq$ serce stworzyć
 ale dla wesołości ma być i woda się, porządek
 z sobą w przepaści liście i kwiaty, któremi się
 jeop Konary zieleń, któremi on dumać
 ku niebu strzela, chci' nim ...

które on staje jako smoczka reby iu pod
 noży, jako rana rane, które w ich reboach
 w powietrzu się przemieniają -

Tak mienią się, on jeden nam daje się waber
 O jakubie i labanie opus - (zgodnie)

Żeby się jeden między nami znalazł, aby

Rozbit - z przeobrażeniem

Ułogiem życia, gdzie raj tak bogaty,
 że roąc owoce skarg zapomiesz niemy;
 Gdzie aby wnieść się w jedną myśl świątą,
 I tak żyć warto, jak my dziś żyjemy.

13.

Pomyśl bracie, że twych cierpień gorczyżę
 Na przyszłych miżi będa szczęścia miodem;
~~W~~ ~~z~~ ~~ad~~ ~~at~~ ~~li~~ ~~e~~ ~~m~~ ~~s~~ ~~by~~ ~~B~~ ~~o~~ ~~g~~ ~~z~~ ~~ie~~ ~~j~~ ~~o~~ ~~w~~ ~~t~~ ~~a~~ ~~j~~ ~~e~~ ~~m~~ ~~n~~ ~~i~~ ~~e~~ ~~z~~ ~~y~~
 Cieszył się całym szczęśliwym narodem.

14. 15.

A jednak Panie jak śliczni ci ludzie,
 Co wciąż w niebiosach proszą, skargą, trąca,
~~P~~ ~~a~~ ~~m~~ ~~i~~ ~~a~~ ~~c~~ ~~ś~~ ~~ię~~ ~~z~~ ~~s~~ ~~o~~ ~~b~~ ~~a~~ ~~w~~ ~~d~~ ~~t~~ ~~u~~ ~~g~~ ~~i~~ ~~m~~ ~~z~~ ~~ie~~ ~~j~~ ~~o~~ ~~w~~ ~~t~~ ~~r~~ ~~u~~ ~~d~~ ~~z~~ ~~i~~ ~~e~~
 Klana w twoje gwiazdy krew, serca gorąca;

16.

Co ludzkość w niebo chce wnieść jednym ruchem
 Dłż, że naprobem swe siły starzali;
 Tyś uwielbiony ich zuchwałym duchem,
 To twoje siły, twoje ~~myślenie~~ ^{siły} zuchwali.

17.

A jednak Panie jak śliczne te twarze,
 Rozpromienione kornych prosb wyrazem;
 Ufne że dla nich twoja miłość rozstaje
 Cudom się zmięnić za cudów rozkazem.

18.

I jam się nieraz temi modlił słowy
~~W~~ ~~z~~ ~~h~~ ~~o~~ ~~w~~ ~~a~~ ~~n~~ ~~a~~ ~~z~~ ~~z~~ ~~e~~ ~~c~~ ~~i~~ ~~o~~ ~~w~~ ~~z~~ ~~e~~ ~~m~~ ~~n~~ ~~a~~ ~~,~~ ~~b~~ ~~i~~ ~~e~~ ~~t~~ ~~n~~ ~~a~~ ~~d~~ ~~r~~ ~~o~~ ~~g~~ ~~e~~;
 Dziś duch mój więcej sobie ~~jednak~~ ^{jednak} ~~nie~~ ~~modli~~ ~~ć~~ ~~się~~ ~~nie~~ ~~mo~~ ~~g~~ ~~e~~;
 Proszę, ni skargą, modlić się nie mogę.

14. 15. 16. 17. 18.
 Ciepły i ciepły duszy, szczęśliwego nieba,
 jak cię proszę, zwrócić mi uwagę i
 tego proszę na świątę myślową i
 z

19.

Jeden mi język do ciebie przystozi:

Język serdecznej przed ojcem spowiedzi:
Szukając ulgi, co mię niepokoi,
Szle, gdzie ~~nie~~ ^{nie} żadne oko niedoślezi.

20.

W twoj' Boskiej myśli, wtoras' mnie obżelil,
Stożę me wszystkie żale i życzenia.

Wesołem - tyś mię przez nią rozweselił,

Smutnym - tak myśl twa szuka mi ulżenia.

21.

^{barwa} Temi się kwiaty mięni życie całe;

~~Jam~~ ^{Jam} ~~był~~ ^{był} smutny; nie powiem że w śarćcie
Jam najsmutniejszy - to słowo suchawate:

^{wzrost} ~~Nam~~ ^{Nam} ~~nie~~ ^{nie} ~~was~~ ^{was} ~~wesół~~ ^{wesół}, ~~dziś~~ ^{dziś} ~~szczę~~ ^{szczę} ~~śliwym~~ ^{śliwym}, ~~prze~~ ^{prze} ~~nie~~ ^{nie}.

22.

Tyś mię bogato wystrojil szkiełką,

Łożę ezoty ^{przekazy} ~~żatoba~~ ^{przekazy} ~~przekazy~~ mię czarna;

Stugom grył gorzka doświadczeń tapinę,

Zanimem znalaxt stokkie życia ziarno.

23.

Ach mnie się edato w niebaczny obłędzie

Łeś mię za dtugo ty karmit goryczą;

Łeż dziś już wiżę znam zawsze i wszędzie

Twych praw przemadra wolę tajemniczą.

24.

Natoś mi dtugo klasat walczyć twardo,

Na to niejedne dat otrzymać rane;

Bym młodszym świcil cierpien' bolu wgarda,

Zastaniał pierśi jęszcze nie targane -

Z tobą chce mówić, Ty wielki, ty cichy,
Ty niewruszony żadnym ziemskim krytykiem,
Co słuchasz równo i płacze i śmiechy:-
Jakimż do ciebie mam mówić językiem? -

Nieraz gdy serce żądy pali siękiem,
Spragnione prośby wciąż powtarza wargą;
Nieraz w boleści nos ustach człowieka
Gorątko zawodu unosi się skargą.

Jedną ni druga ciebie nie poruszy,
Cudów z twój ręki żadnych niewygniecie:
Niemasz i w niebie już ~~skargi~~ ^{czudu} dla duszy,
Ila której cudów za mało w tym świecie!
4.

Przebóg! na skargi chłopiska szalone
Stugień nie zatrzesz przeszłości koleji,
A prośby drżącym westchnieniem rzucone
Utoną w dziejów burzliwej zawieży;
5.

A kto w niedoli opuściwszy ottonie
O przyszłość czynem modlić się nieumie,
Komu do życia za mało sił w tonie:
Ten żyć niegodzien, aginiew ^{na} ~~w~~ ^{flumie} ~~flumie~~.

Jakto? czyż dany światem za kon cały
Ila ~~dziecinę~~ ^{dziecinę} ~~li~~ ^{li} ~~zwalisz~~ ^{zwalisz} ~~zachcenia?~~ ^{zachcenia?}

Tys' wiecznie ten Jam: któż wyrzuci suchwaty
Ze on słowem twoim, Boga wole ziemnia?
7.

Jakto? czyż prawo, co to stońc ogromy
Wodzi od wieku, ozdobi Kwiaty polne,
Czyż to prochów kupę, ludzi ród zanikomy
Do szczęścia zawieść, niebędzie już zdolne?
8.

Jakto? więc domu, którego Bóg postawił
Ludziom tak licha, tak staba łepianka,
Ze aby dla nich jej sławę naprawił
Prosić go muszą, co wieczór, co rannka?
9.

Nie! on wszystkiemu dobre dał rozmiary:
Przez nas wszem tworom w świecie dość szeroko;
Skaz, których nieznat jego rozum stary,
Ludzkie już pewnie nieostrzeżę oko.
10.

W jego miłości jednaki twórz wszelki:
Pytel - gwiazda Brocie; a niet - ptak hydliwy
Spójrz, uwielb! nawet w twym bólu on wieści:
Przez bluzniysz zaś to świecie jakim nieszczęśliwy?
11.

Czemuż suchwaleze żywić jego siła
W serca zakatkach xwiesz go twojim wrogiem?
Czemuż twa dusza w rozkoszy opita
Życia znać niechcesz jak tylko ubogiem?
12.

Dzieci, co serca, rozumu taranem
 Wiedys' gród czarta będą dobyć mieli:
 Aż zwyciężony uwna ciębie tanem,
 I w twój miłości ^{znów} się przeanieli.

26.

Natoś miś długo szukać prawdę emusił,
 By mi jej wartości dla życia objawił,
 Natoś miś sarkac' na szturki krok rusił,
 Byim mógł dla przyszłych ślad drogi
 zostawić.

27.

A jednak ~~ona~~ te skny częste dumam żale:
 Żem bywał głupcem, lecz niebył intodzieniem
 Co się z. uśmiechem patrzy w życia fale
 Zdobny swobody, przeczuc', sity wieniem.

28.

Próżno! wżisiejszej' takła dola intodzi.
 Dość szczesni, żedmy nadzieji nasieniem
 Przyszłości naszym błoga doświadczaniem
~~Ken oden' tobie~~ ~~szawiciel~~ ⁿⁱ ~~rodzi~~ ⁿⁱ.

29.

Jakżem to lubił zapuszczać w cię myśli;
 Lecz marzeń tego niebędiesz bezpodna
 Meskiego ducha igra szła niegodna;
 Com w myśli stworzył, na ziemi czyn skreśli!

Kochaj się i siebie

Prośna rozumu sadzącego praca
 Stalk. ~~Świeć~~ ^{ktam} ~~ogromną~~ ^{wzrost} ~~pracy~~ ~~ktami~~
 Serce ~~bliska~~ ^z ~~prawda~~ w niepewności ~~zmięcza~~
 Choć ~~ktam~~ ^{rwane} ~~je~~ ~~ogromną~~ ~~pracy~~ ~~do~~ ~~mej~~ ~~praca~~
 Dla ~~prawy~~ ~~ogromną~~ ~~je~~ ~~pracy~~ ~~po~~ ~~cięża~~
 Pod ~~ma~~ ^{miski} ~~prawy~~ ~~pracy~~
 Przy ~~ni~~ ~~prawy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~
 Tym ~~ich~~ ~~duch~~ ~~gwiazda~~ ~~już~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~
 Czasu ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~
~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~
~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~
~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~ ~~pracy~~

Niewąsznie się oskarża na przyrodzenie swoje
 rodzą ludzki, jakoby ~~nie~~ ^{trwałym} ~~bydło~~ ~~stąd~~
 niedostępnym i krótkowiecznym ~~przynadkowskiej~~
 raczej ~~nieruchem~~ ~~Bożym~~ ~~był~~ ~~zadany~~ ^{m?}
 prowadzony.

Try z yremis -
 Marzeniem i z yremis
 Poruchów granicy
 w opie flary
 Trzeci...

Modlitwa gorziny zadumy wieczornej.

Poswiczone x. y.

Ty, u której znalazłem pokrewiny,
Umysł dojrzały i serce dzielne:
Cho' niewiesz o tem, ten, ^{moja nie rozumy} ~~nie wiem, czy~~,
Lecz szczerzy ustep ja tobie poświęcę.

Z toba, chęć mówić, ty uleć, ty uleć!
Ty niewruszony żadnym ziemskim krysiem, -
Co stuchasz równo i ptasz i śmiechy: -
Jakimi do ciebie mam mówić językiem? -
Nieraz gdy serce pali żądzy spiecha,
Spragnione prosby wciąż powtarza waga,
Nieraz w boleści na ustach czołowieka
Gorzka zawoda unosi się skarga.
Jedna ni druga ciebie nie porusza,
Cudów z twej ręki żadnych nie wygmicie.
Niemaż i w niebie już Boga dla duszy
Dla której cudów za mało w tym świecie,
cie!

Przeboj! na targichłocięcia szalone
Stugiej nie zatrzesz przewłosci koleji;
A prooby w drzałem westchnieniach znucone
Utoną w dziejów barceliwej zauręzi.
A kto w niedoli, opuściwszy w łonie,
A przyszłość czynem modlić się nie umie,
Komu do życia za mało sił w łonie:
Ten życie niegodziem! zginię w równych tliu
Jalito? czyż dany s'uratom zakon cały
Ma dzieciinnego li zwałisz zachcenia? —
— Tyś wiecznie ten sam! Ktoż wyznie z ludu
Leon słowem twą — Boga wole zmienia?!
Jalito? czyż prawa co te stonie ogromny
Wodni idur'elów, z'odbi huraty polne —
Czyż te przewchów kupie, ludzi rod'omiko
Do sukcescia zauręsi niebedzie już z'olne?
Jalito? wiec domu, któren Bóg stworzył,
Ludziom tak licha, tak staba lepuanka
Że, aby Ma nich jej skazy naprawił,
Proić go musza, co usęxor co nanka?
Nie! on wozyt'kiemu dobre dal rozmiary.
Proix nas woxem stworom w s'uricbe
Doré s'uevolko;

114

Skaz których nieznat jego rozum stan,
Ludzie już pewnie nie dostroczą obk.
W jego miłości jednaki starość wyzelli:
Płk - guraż krocę - anioł - ptak hydliwy.
Spójrz, uwielb! nawet w swym bólu on uwielbi:
Przez bluzimix, zaś ty w świecie nieśczęśliwy.
Czemuz twą dłoń w rozkoszy opita,
Życia znać niechcesz jak tylko ubogiem.
Ubogiem! życie! gdzie najlak bogaty,
Ze owoc owoce skarg zapomniem niemy;
Dzień aby wzmierzić w jednej myśli świąt,
I tak żyć warto, jak mydziej sięjemy.
Pomyśl bracie, że twych cierpień garyce
Dla przyrzeczonych ludzi będą szczęściem młodem.
Zadatkimś by Bóg dziejów tajemniczy
Cierzył się całym szczęśliwym narodem.
Czyż żądał duszy szczęśliwszego dzieła,
Jak cierpieć szczęściem przyrzeczeń?
Czegoż wékrzego istocie potrzeba,
Która Bóg na świat wyprowadził chto
A jednak Panie, jak śliczni ci ^{wiekim?}
ludzie,

Co wciąż w niebiosa prośba, skarga, trąca;
Lamiac się z sobą w długim dziejów tradycie
Płona w twoje gwardy — kłowa serca gonąca,
Co ludzkosć w niebo chce jednym wzmierć rękami,
Lza, że na świętym siewie sły stargali:
Tys' uwielbiony ich ich zuchwałym duchem,
To swoje, syny, — twoja sła zuchwali.
A jednak Panie, jak głębsze te swarce
Rozpromienione koronych prośb' wytracen,
Ufne, że dla nich twa miłość rozkaże
Cudom się zmieni za cudów rozkazem.
I sam się nieraz temi modlit' słow,
Wchodząc na życie zimną, błotną drogę;
Dziś duch mój więcej sobie jednakowy:
Prośba mi skarga — modlić się nie mogę.
Jeden mi język do ciebie przystoży:
Język serdecznej języczki o ciem sporne
Szukając ulgi, co mnie nie powoży;
Dzle gdzie mnie żadne okno nie doświadczy
W twojej boskiej myśli; która mnie
obdzielił;

Twoje mię wprostkie, ciele i zyczenia.

Wesołem - Tyś mię przez mię rozweselił;

Smutnym - lasi myśli twoje skaka mi ulewnia

Temi się barwoy mieni zycie, ciele:

Tjam był smutny; nieszczęściem, że w świecie

Jam najsmutniejszy to słowo ciekawie:

Wszak nieraz wesoł, dzis szczęśliw jestem przecie.

Tys mię bogato wystrasił śmiercią,

Lece ciotaś przykrył ciotką mi ciarną:

Stugom przyt gorzka doświadczeń kupa,

Paninom ena kart stodki zycia ciarno.

Ach, mnie się zdato w niebacnym ślepiu,

Tyś mię za stugo ty karmit gorzyską;

Lece dzis już widzę, enam zawstęci wszędy

Tych praw premadra wole tajemnicę:

Katoś mi stugo kazał walczyć kwardo,

Kato niejedną dat otrzymane ranę

Bym intodzym swiecił cierpien, bolu wgardę,

Pastamał pierśi jeśćce niestarganę

Wiecei, co serca, rozumu taranem

Kiedys grod ceatta będą dobyć mieli:

St czyszony uzna ciebie panem

I w twoj miłości ras się przeameli.
Katoł mię długo szukać prawdę musiał,
By mi jej wartość dla życia objawić,
Katoł mię szukał na złoci brok kusił,
Bym mógł dla przyszłych ślad drogi zostawić
A jednak tęskny często dumam zale,
Ten bywał głupcem leś niebył młodzieńcem,
Co się z usmiechem patrzy w życia fale
Lubny swobodny przecud, sity wieńcem.
Prozno! "Dziś jest" taka dola młodej!
Dusę szczesni, całym nadziei nasieniem.
Przyszłości, naszem błoga doświadczeniem,
Ten idzie tobie, zlawiciel się rodei.

Jakrem to lubi zapuszczać w cię myślę;
Leś marzeń tęcza, niebędiesz bezpłodną,
Męskiego ducha igraćka niegodną.
Corn w myśli stworzył, na ziemi czyn skrośli!
Oraz już myśli oraz pracy pole!
Keresnie, niestety, leś wnięca dojrzałem!
A więc z znamieniem Polaka na czoł
Dę zagrzany trzech cyseri zapatem.

Na pierwszym miejscu ty ojczyzna święta!
Imieniem ty było zgeryci słow dziewięćmiem.
Myśl, nim jest myślą, karda cię pamięta,

116

Twe dzieci-c' zyczą ciymem, łobu jakiem.
Nie mam ci zyczyć, twego zmartwychstania
Tobie i sobie, sam Bóg zyczą w niebie;
My zyczymy sobie, by w brzościach zarania
My w piecach naszych byli godni ciebie.
Pragnę i wierzę, że prędo czy rano
Wstąpię pogodny w zaświata pręg cięby;
Twój duch mi świadkiem, zem jak przykazano,
Na braci siłnych wysypał skarb lięby.
A ty rodzino, której imię, Dięty,
Czego ci zyczą? czy nieba, czy ziemi?
O pierworze lepsze, więc zyczą ci w serce;
Bądź mi loyaty, diętami zainemi!
Rodzice, niech dłoń aniota rozświeci
Spokojem wieczor' waszej życia pracy!
Niech nikt nie wyjdzie, z kota waszych dzieci,
Jak godne Polki i prawi Polacy!
Trzęcie? - ostatnie? - Inie, ledwie, poznany
Głosno cię wyroca niechoe mysl ostrożna
Kikot cie, nięstyszat, procs Pana nad Pany,
On w duszy cętyt; - stawa ukraść można.

Prez myśli głupia! preza! prez myśli chora!
Za wiele, bezwaga chce za życia trudy.
Odstawaj Dankę, jednego wieczora.
Inkubas, bym pojechał i przereżać, utudy,
Prucitem cię, a jednak pytam głupia:
Będę ja kiedy w twoim pogodnym niebie?
Prez! nawet oha nikt mi nie przekupi!
Na zawrę! kom dziś ja niegodzien ciebie!
O ciężka prawda turkniego rywota!
Cierpi twoj owo, a bierz mi prezesa,
Nisz wszelka złady i kłanika ni by - stota,
I marzeń barone ale patte kwiocies!
A jednak jakżeś taki rojen i dzie,
Jeśli cię serce pragnieniem zaprawi!
Kiedy myśl zamki napawietrze kładzie,
Słuchac że zararem na ziemi je stawia,
Próżna rozumu sadzącego praca!
Serce kłam sprawda, wrac niepewność ^{zmię-}
Choć kilem je wiany wciąż do niej powraca,
I od matki prawdy jej mękas pociecha.
Prez mi pociechy jasnego zlodnieba!
Tanych dum gloszka już reszta przedemną:
Czasu mam mało, a spieszyc mi trzeba
Ka niej ja w prawd drąg, ciernista i ciemną!
Lwów 15 Sierpnia, 1864 roku. - Bolesław,

117

Kateryna,
Wemat z życia ludu Ukrainińskiego.
Wiersz Tarasa Szewczenki. -

1.

1.

Kochajcie się, czarnobrymce,
Ja nie z Moskalami,
Bo Moskale - obcy ludzie,
Robią лихо z wami.

Moskal kocha siebie zartem,
(Zartem sobie rzuci;

Idzie do swojej Moskiewszczyzny,
Lat dziewięćdzieci straci! ... A dziewięćdzieci ginie ...

Jakby sama, niczy jeszcze,

(Ja z stara matusia. mama

Co rozżuta na świat Noży

Hańbę znosić musi - Razem ginąć musi. sama

Serce wędnie wśród ^{spiewający} śpiewów,

Jay wie samo, zaco;

Ludzie serca nie pytają,

A rzekną - ładaco!

Kochajcie się, czarnobrymce,

Ja nie z Moskalami,

Bo Moskale - obcy ludzie,

Śmieją się nad wami (Kpią sobie nad wami)

Nie słuchata Kateryna

Ni ojca ni mamy (Co mówi ... matuszka)

Włochata Moskalika,

Jak serduszko znate (kciata), Słuchata serduszka

Rozochata wice mtodego,
Do sadkai chodzita (w sadzhen)
^{wie} ~~W~~ sobie swoj dole
^{jak} ~~X~~ za przepascita.

Wola matka do wieczery
A córka nie słyszy, (słucha)
Grye rartupe (siek igra) z Moskalikiem
Tam i zanocuje Hocuje dziewucha -

Nie dwoie nocuj kare uszy
Stodko catowata,
Możi też stawa na wies'cata
Niedobra powstata.

Niechaj tam sobie tam zli ludzie
Peta co chce gardlo;
Ona Kocha i nie ^{nie} ~~stajszaj~~ czuj (zwara) nie spostrzege,
|| ^{nie} ~~Ze~~ się ^{nie} ~~lichu~~ ^{nie} ~~wkradło.~~

Przyszly wieści
W pochód kontrabli;
Roszedł Moskal tu w Turczczyeni;
Katrusej nakryli.

Nie zwarata, ^{nie} co jej na tem, spostrzeżaj się
Ze kosa nakryta:
Za mitego, jekt kaspiwac,
Mito smutek ^{nie} ~~nosic!~~

Obiecał się czarnobriwy
Jesli nie zaginie,
Obiecał się do niej wrócić
Wtedy Katerynie ^{wtedy}
Być Moskiewka sobie nadal.
Zapamnisz bieda.

A póki co, niechaj ludzic
Co chca, na nia plotą. —

Nie troszysy się Kateryna, —

|| Lekki bies wysera

|| Że dziewczeta na ulicy
Bez niej wyspiwują,
Nle troszysy się Kateryna —
Umję się łeani,
Wremie wiadra, o pół nocy
Łojdzie za wodą,

Aby wrogie nie wiedzeli;
Przyjdź do krynicy,
Stanie sobie pod kaliną,
I Zapiewa. Arycja

Wyspiwuj wypowiada,
Aż kalina ptasz.

Wróćitasia i to rada,

Że nikt

Minęło pół roku,
Zamoroziło koto serca,
I zakłóciło w łoku.
Zanimogła Kateryna
Ledwie - Ledwie dysze...
Aż powita i w zapiecku
Dzieckło swe Kotyżę,
A kobiety lichem dżuonim,
Matce przygadują,
Że Moskale się wracają,
Ja uńej nocuję -
U was córka czarnobriwa,
I to niejedyna
I obrabia (musztruje) na zapiecku
Moskiewskiego syna.
Czarnobriwego przybłąde (przybłąda)...
Snać samab uczyła...
Bodaj że was, wyplotkaruki
Sta dola pobita.

Kateryno, serce moje
Przezyszicie z tobą
Gdzie ty w imicie się podzięjesz
& matym - sercą?

Kto się spyta, kto przypita
Per mitego w świecie? -
Ojciec i matka - oby ludzie,
Cierkła z wanni żyć?

Wci powita Kateryna
Wsunie Ktoatérkę,
Spogląda swiast na ubię
Kotyżę dziecinę:
Wciast spogląda - niema, niema...
Gdy to i niebedzie?

Osztaty popłaskać w sadok
Ja patrzy się ludzie?
Lajżie stonice - Kateryna
W sadokku chodzi
Wm ruszstach nosi fyna.
Ojczinni powodzi -
Ostym ^{tuż} z musztrą wygląda,
A tam... a tam... synu, synu!
I niedpowiedzita -
Zelenieję się w sadokku
Czeresznie i wżnie, wżna przy
Jak i pierwej wychodziła
Kateryna wyszta. ^{spiewa}
Wyszta, i już ^{nie} wyspiewuje
Jak pierwej spiewała,
Jak Moskala młodego
W sadku ożestwiała,
Jwi nie spiewa czarnobriwa,
Młnie na swoję dolę
A tym czasem jej wrogowie
Czynta swoje woły -
Kajz mowy nieprzyjawnie
Cóż ma robić na to?
Gdyby mity czarnobriwy,
Umiał by
Tak daleko czarnobriwy,
Nie stajszy na bacy
Jak ~~je~~ ^{si} wrogu się stajszę
Jak Katerina ptace.
Możę kabity czarnobriwy
La cichym Dunajem
A może - już Moskiewszycenie
Druga kocha

Wiechaj tobie Bóg przebaczy
 Ja i dobru ludzie; ~~...~~
 Modł się Bogu i idź sobie —
 Mnie trój będzie. ^{ada}
 Ledwie została ^{...} skłoniła się;
 Wyszła miłością i chęcią;
 Zostali się sierotami
 Stary ojciec i matka,
 Pozosta w sadek ^{ow} korszniowy
 Bogu się porzuciła
 Wzięta ziemi i pod wieszem ^{...}
 Na krzyż
 Dżemowita: Nie wróci się
 W dalekim kraju
 W cudzoziemi, obcy ludzie
 Mnie pochowaj;
 A ja z mojej się odwróciła
 Na denma potaj,
 I p doli; mojej ^{#+} rozp.,
 Obcym ludzjom powie...
 Aby grzesznój natym świecie
 Ludzie nie
 Ty nie powiesz... Oto kto powie,
 Ze jego matka!
 Bóże ty mój!... licha mój,
 Gdzie mnie się schować?
 Zachowam się, izjedę moje,
 Sama pod wodą,

A ty grzech mój spochatęję
 W ludziach świata,
 Bez ojcowośtmi...

Była światem,
 Ojciec krzyżem,
 Ma głowę chrześcija,
 Ma ręce ^{...} święta.
 Wzięta z ciała — serce ^{...} krzyż;
 Maran ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...}
 Wzięta ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...}
 Z ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...}
 Jak topota, stała w polu
 Tępy ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...}
 Jak rosa na wodzie, ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...}
 Wzrokowały ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...} ^{...}
 Na krzyż
 Dżemowita: Nie wróci się
 W dalekim kraju
 W cudzoziemi, obcy ludzie
 Mnie pochowaj;
 A ja z mojej się odwróciła
 Na denma potaj,
 I p doli; mojej rozp.,
 Obcym ludzjom powie...
 Aby grzesznój natym świecie
 Ludzie nie
 Ty nie powiesz... Oto kto powie,
 Ze jego matka!
 Bóże ty mój!... licha mój,
 Gdzie mnie się schować?
 Zachowam się, izjedę moje,
 Sama pod wodą,

Oarta się, obrociła
Posyta ... tylko ^{malceje} miśe,
toe wsi długi rozmarowali,

Nie styszeli' jui tył rzeczy
Ni ojciec ni matka ...

ot takie to na tym świecie
Robią ludzjom ludzie!
Tego wiać, tego ^{znaj} rżera,
Ten sam siebie gubi ...

* A ra co? (Święty) Bóg wie,

Świat — jak widać! szeroki
Ja uwrna się gdzie przylchyci'
W świecie
Temu

A druziemu zostawita

Gdzior ci ludz, gdzior ci dobrozy,
co sere są zbierato
Z ni mi ryci' rih lubi' ?
Przepadli', przepadli'!

Jest na świecie dola
A kto ^{znaj} knaofa?

Jest na świecie wola
A kto ma ja?

Ja ludzcie na świecie —

Z totym srebrem Plyszusa ^{graj} świata

Edaję się panuję,
A doli nie knaofa! —

Ni doli, ni woli!
Zupan ^{na ci 390} ubietaję
A ptakac wstyd! —

W świecie srebro złoto
I bądziecie bogaci
I ja wezmę try —

wylewai' —
Zutopia niedole

Drobnemi Fortkann;

Eadepa niewole

Rozgann rogann!

Wiedym ja wesoty,

Wiedym ja bogaty,

Wiedym ja serowussno.

To woli hulac!

III.

Wzrysz sowy, spidabrowa,
Gwiardęski Btysszysz,
So nad szlakiem

lulają.

Spuszrywają dobry ludzō,

Co kogo

Kogo - szysście, kogo - try,

Wszystko naka pokrwyta.

wszystkich pokrwyta ciemniusia

jak izraelski matka;

Gdzie Katusis

Czy w lesie czy w chacie?

Czy na polu pod kopą

Syna zabawia

Czy w dąbrowi spod klody

Witka wygląda?

Wodajże was, wy brwi czarne,

Nikommu nie mied

Kiedy za was tunc' lichō

Trzeta odbijaci!

Ac co dalej się spotka?

Bezcie lichō, bezcie!

Wteprasssi

I oby twój (wzrysz),

zima lita,

A ten czy

Co porna Kateryna

Przywita syna? -

Z nim zapomniałaby stworzyć wese
Szlaki, prastki, =
Oh, jak matka, przywita, —
Jak brat, za gada —

☉ Zobaczymy, usłyszymy...

A nim — spoczę,

Ta tym czasem rozpytam się
o szlak na Moskiewszczyne,
daleki szlak, paniebracie,

znam go znam!

Chęć na sercu chętno się robi;

Jak nań wspomnę,

Popomieszy i ja kiedyś —

Żeby go nie wierszy! ... ^{Biłog}

Wspomieniałbym ^{by} za to szlak,

W czy w to wiersz!

Że i powiesz, "szlaki - szlaki!"

(Wspomnienie, nie wiersz),

et tak tylko psuje mowa,

I ludzi mrozi (bataunni)!

Pravda wasza, pravda, ludzie!

Ta i na co to wiedzic!

Co traw przed wami

Bez wylewać?

Na co ono? U Karidego

I swego vzy nato ...

A tym czasem

117

Kateryna,
temat z życia ludu Ukrainiśkiego.
Utwór Tarasa Szewczeni -

1. 1.

Kochajcie się, czarnobrynie,
Ja nie z Moskalami,
Bo Moskale - obcy ludzie,
Robią лихо z wami.

Moskal kocha siebie żartem,
Żartem sobie rzuci;

Pójdzie w swój Moskiewożyłens,
Lat dziewięćna straci. A dziewięćna ginie . . . .

Jakby sama, nieby jeszcze,

Już stara maturo. mana

Co rodziła na świat Noży

Handzę znosić musi - Razem ginąć musi. sama

Serce wędnie wśród ^{spiewający} spiewów,

Jay wie samo, zaco;

Ludzie serca nie wpytają,

A rzekną - ludaco!

Kochajcie się, czarnobrynie,

Ja nie z Moskalami,

Bo Moskale - obcy ludzie,

Śmieją się nad wami (Wpija sobie nad wami)

Nie stuchata Kateryna

Mi ojca ni mamy (Co mówit... matuszka)

Pokodata Moskalika,

Jak serduśzko znato (kciwta), Stuchata serduśzka

Mochata wie mtodego,
Do sadka chodzita (w sadzoku)
~~Wola~~^{Wola} siebie mojsz dole
~~Wola~~^{Wola} jak
Wola przepascita.

Wola matka do wieczery
A córka nie styszy, (słucha)
Grye rartuje (ciężka igra) z Moskalikiem
Tam i zanocuje Kocuj dziewczucha -

Nie dwoie nocuj kare uszy
Stodno catowata,
Mo sz tor stawa na mies'cata
Niedobra powstata.

Niechaj tam sobie tam zli ludzie
Peta co chce gardlo;

Ona Kocha i nie ~~styszy~~^{wieszyszcie bledzi} czuj (zwara) nie spojrzego,
|| Ze sie lieho wkradlo.

Przyszly wieści

W pochod zatrabili;

Wozedł Moskal tu w Turczczyeni;

Katrusisz nakryli.

Nie zwarzata, co jej na tem, spojrzegtasie

Ze kosa nakryta:

Za mitego, jak kaspiwac,

Mito smutek nosi!

Obiecat sie czarnobrewy

Jesli nie zaginie,

Obiecat sie do niej wrócic!

Wtedy Katerynie

Byc Moskiewka sobie ^{wtedy} nadal.

Zapamnisia bieda.

A póki co, niechaj ludzic
Co chaz na m'a plotę. —

Nie troszysy się Kateryna —

|| Łezki białe wysciera

|| Że dziewczęta na ulicy
Bez nięj wyspicwują,
Wle troszysy się Kateryna —
Umiję się łecami,
Wiermie wiadra, o północy
Pójżę za wodę,
Aby wrogie nie wzięli;
Przyjżę do krynicy,
Stanie sobię pod Kalinę,
I Zapiewa. Arycja
Wyspicwuję wypowiada,
Aż Kalina pta się. —
Wróćitasię i to rada,
Że nikt

Minęło pół roku,
Zamieszło koto serca,
I zamknięto w toku.

Zamieszła Kateryna
Ledwie - ledwie dysze...
Aż powita i w zapiecku
Dziecko swe Katusze,
A kobiety lichem dpoonia,
Katce przygadują,
Że Moskale się wracają,
Ja uńej ncujsz -

U was córka czarnobréwa,
I to nie jedyna
I obrabia (musztruje) na zapiecku
Moskiewskiego fyna.
Czarnobréwego przybłode (przybłoda)...
Snać samai uczyła...
Bodej że was, wyplotkarki
Zta dola pobita.

Kateryno, serce moje
Przeszyscie z tobą
Dziś ty w świecie się podziwiesz
I matym - siewta?

Kto się spyta, kto przyjawiła
Per mitego w świecie? -
Dziś i matko - oby ludzie,
Cierćcie z wami żyćie!

Wici powita Kateryna
Sasunie Ktoatérks,
Spogląda swias na ulicę
Katusze dzicinkę:
Wias spogląda - niema, niema...
Czy to i niebedzie?

Porzwały popatkać w fadec
Ja patrzy się ludzie?

Luzyci stońca - Kateryna
O sadozku chodzi
Im ruształ nosi fyna.
Ozornni powodzi -

Ofum ^{intaj} z musztry wygladala,
A sam... a sam... synu, synu!
I niedpowiedzila -

Zieleniejsz się w sadozgu
Czeresznie i wisznie; ^{Worna przyja}
Jak i pierwej wychodziła

Kateryna wyszła. ^{szpawa}
Wyszła, i już nie wyspeduje

Jak pierwej spiewala,
Jak Moskata miedogo
W sadku ozekiwala,
Juz nie spiewa czarnobréwa,

Wlnie na swoj dolo
A tym czasem jej wrogowie
Lynia swoj wole -

Kajz mowy nieprzejawne
Coi ma robic' na to?

Podby mity czarnobréwy,
Wimiat by

Tam daleko czarnobréwy,
Nie stajszy ni bacy
Jalkjez się wrogi się sodeja
Jak Katerusia ptace.

Moż kabity czarnobréwy
La richym Dunajem
A moze - juz Moskiewszyszenie
Druga kocha

Westchno, ten, gdy by wspomniano
Żal ścisnął mi pierś żalobę
O zima i nimfa Goplano
Żal, żal leć nie ra Tobę. -

Żal mi miodoci starogonej
Żal mi myśi marzeń uroczaj
Żal mi

Żal mi tyś ~~garczi~~ przesni
Wyspiwowany w rozstroju
Żal mi tyś las dźwięk
Lad meki, wężokoj -

Żal mi tyś kwiata, żal mi gwiazd omyś
Ktore ~~maruotrowna~~ ^{Alouia} ~~maruotrowna~~
Sypateu ci pod noży -

Żal mi tyś kotora w kłoe twój głowy strasien
Żal mi dviel omyś, w ktoroyd i Twyżi wone
Żar i boleń lea niqdy rokmory ude potem -

Żal mi do tyś, co Snyderowim słowem
Olnęli miś na drogę zidnna; i wemny

2 poemata w klasycznym
stylu.

~~Zagadki~~

Kontrasty Zagadki.

Nie dumaj nad sobą, gdy chcesz być szczęśli-
wym.
Póświeć Twe rozjaśnij bogom i ludzkości.
Oto zagadka życia - trawieca star-
annie poetów i uświeconych rozumu.
Charydyp, co ofiary rozwinął w pytanie,
sto zbrodni popełnił, i ojca, rabiję i
matkę postubił i siebie share na wyzna-
nie - I dowiódł się w ostatnim akcie -
że irobek życia zagadnień gwałtowny,
najbardziejże w teorii rozwinął.
Oto was obrat stworzyciela -
oddala się gdy goini
a chwycił gdy ucieka.
A w sprzeczności i niepewnych
wzajemnie tłumie
Jak robitok na brzytwie opiera
się na swym rozumie.
Leż w tłumie gdy spi najspoko-
niej w swej wielkości dumie
Jas już nas zasadach przygotowały
Tęs, poświęcił bogu i zdradził
Tęs go głębiej zepchnął do
przepaści
Jas więc go wstrząsł uświat ziewa
pożyciemy.
Jak z ludzkości powstaje życie,
a jenero się rodzi w uścisku
i ja, powstaje i gniewna karui koni, ciota,
a jał trucienny kryje się
w powabnych kwiatów powiciu.
A gdy się błądzą na niebie
pożoda, się jenero
wtedy burza blichar -
A cioty rapowierci jenero,
gdy prorus jaskrawe tłumy
ciska.

O ja sie bawisz, u mnie twoją
Przejmuję pogodę -
Bo u mnie nauwrytu starych
Helenów dumam

Ze bogi troje ^{tem} srodre i ziemie
Jas Jas ^{był} barwy ^{laskawości}

Jas ^{clara} tuis ^{clara} rostrak ^{clara} re knuj
zauwazy

Jas pogodniejsza, usmiechaj
się twarz

Wrac uie da barzy do barzy
I uie da cisy, bo barzy zbliz-

nie sie ^{nie} ruzastuj
bo barzy uie w swie Tomie-

Tnie uam spowinny - i uie
znajdz spokoju

Je chyba po zgonie,
Grybni do uieci twój

Co witasz ^{uie} pasajac i barzy
i cisy -

Co bawisz sie ^{uie} wickrem, co
deby Tomie

A cieszysz ^{uie} wiewem, co
truzna kotopre

Grybni do uieci ^{uie} The serie
uarmurowe

Co w ryciu ^{uie} murci a
suiseri ^{uie} usiskai i uie

Towai ^{uie} gotowe
Co pijac ^{uie} stody ^{uie} nie oba
o goryre konauis

I jesure ^{uie} w ostatnie
skusenie

Gorazym ^{uie} pocatunhrem do
pogodnem ^{uie} rycia usta skauis

Co ^{uie} geniuszowi ^{uie} suiseri
w spokoju rycia ^{uie} pohodny

Gasie ^{uie} porwala -
Co sie uie ^{uie} kha ^{uie} mar i
upiorow

123
ani się o ani ^{nie} duma ^{nie} dale,

Gdybyś doś niżej Two pogodnie
oko Chreścianinie

Co słyfiwszy się w pokorze -
protar - strażes' czy dajesz
zawrobowi podwalon Boże,

Me darennie -

Nie nam nie nam za woum
się dano -

- wstaliśmy na obien za pódno
a na noc za rano

Niduszy spokój - ni sercu wrycie -

Ni suryja przed zgonem - ni rapu
po zgonie -

- Aż duka samu sobie
grób wykopie i w własnej
mrości utonie

buddhystyczne -

1
 I ja¹ marzyłem kiedyś śmiało,
 I mnie serce snami wrzato -
 Kiedyś - przed niewielkimi dniami; -
 I ja uczył tajną mowę
 Słynąc w jutrznie dum różową
 Rozmawiałem z aniołami.

2.
 I niebyła dumka pusta,
 Bo miś mych aniołów usta
 Nauczyły świata tworzyć;
 A gdy gmoich był gotów cały
 Poręgnaty i karaty
 Miotkich marzeń sserzyta stozyc.

3.
 Nic postuszny piersi moje
 Przyodziałem w pracy zbrojs,
 By mych braci przeaniclać: -
 I pomogę barłki miami
 Dziwignac' z blota brytę xiemi,
 I świat marzeń na niej wcielac.

4.
 Niezas, gdy świat bolem gore,
 Rozigrawszy myśli chore
 Gonic' za nowemi snami;
 Lecz po pracy w drukach gronie
 Serce rade, w duncie tonie
 Snicac przyszłości marzeniami.

5.

Jam marzył snów bez liku
O pataszu, o koniku,

To świętej bitwy gwarze:—

I mnie pięści się ścisnęły

I mnie pierśi krew się kipięcy

W młotach ^{ociąg} ~~nieznanych~~ ^{nieznan} ~~nieznanych~~ żarze.

6.

Leż gdy naród się rozbudził,

Staby nieśmiało mucił ludzi:

Chęci miatem, bractwo woli;

I uniesień mych zapłaty

Braciom w uzgardę mię podałę

A to boli, o to boli!

Mozesz
wy rzucić -
Huy

7.

Jam marzył o tej pieśni,

Co wybiegłszy z serca cieśni

Gwiazda lśni na wieszędz skroni;—

Co jak ślup ogniisty przodem

W ziemie świętej przed narodem

Przez niewoli puszczył goni.

8.

Leż gdy lico ogniem grato,

Pierśi siły, tchu nie stało;

Wychła w wczesnej życia próbie;

Nim wykwitły już zwiędnięty,

Już me piosenki wiatry zwiaty;

O świat pieśni dziś nie lubi!

9.

I jam marzył cicho o t'm
 Młodej Polki sercu sztót'm,
 Co pojmuje myśl capatem:-
 I ja znatem oczy takie,
 Lecz niepowiem, czyje, jakie,
 W których natchnieni^{szukać mi}

Ktoś kochał i na prawo
 i na lewo
 Ktoś kochał i na prawo
 i na lewo
 Ktoś kochał i na prawo
 i na lewo

10.

~~O bom poemat, że na świecie
 Nie mnie zbierac' szczęścia kwiecie
 I też i uciach powiernicą:-
 Głuchy więc na serca skargi
 Grozą zwoatem zdradną wargi,
 W niemy ~~na~~ spoko'j skrytem lico.~~

11.

~~I dziś jednak myślę śmiały
 Żywot mój przewależ cały
 I duszacz woga ramis
 Wraz z innymi serchus, stamię
 Mego ducha ramionami.~~

12.

~~I dziś jeszcze to, co czuję,
 W nieustannej pracy wam wysnuję,
 I w promienistej ~~drogi~~ drodze
 Działowej ~~nieustannie~~ poroide.~~

Surobaj, ile mogę,

13.

Jezis' jezuz - coż rze chciałem? . . . . .

~~Że ja Kocham sercem całym?~~

~~Cicho serce! Ktoś się pyta?~~

~~Choćbys' mogła z nią świat zmieszać,~~

~~Nim się tylko będziesz pieścić!~~

~~W jego szepocie twoje światło.~~

14.

~~Cicho! prędko! - wydrzeć mogę,~~

~~Te niechce, lico drogie:~~

~~Bo i na coż ja wyjeżdżać?!~~

~~Postać jej' w ideal' stroje,~~

~~Jej' wyrzucam myśli moje,~~

~~Myslać o niej chce umierać.~~

15.

Biada, jeśli ^{mił. ma} ~~człowiek~~ ptocha

Smie samaryt' że miś kocha!

Dość jej' powie, że'm jej' bratem!

Niech jej' tylko płynie życie!

A ja'm wielki mego dzieci:

A świat dziś robitków światem!

16.

~~Wielki światem robitków światem~~

Nowe, które z sercem światem

Młody świat prowadzić miałem,

Nie i burza roztrząskata:

rojenia - fale wieści,

moje ślady utonęły,

tylko wiara mi została.

Najpiękniejsza
Zwrotka
o mił. drugo
Kupiecki

Jak pędzą burze
Co mił. świat

17.

Nawoj szczytu w tobie walcę,
 Moli wiostem też narzęję
 Ku miłości gwiakozie rusze,
 I burzanni niewostrzymamy
 Przemknę się przez mój batwany,
 Bo się brzegu dobić muszę!

18.

I niebaczę, czyli wiele
 Lęziatki przyjdzie mi w udziele, -
 Byłem Bogu stworzony niebył: -
 I niebaczę, czy w żałobie
 Kwiat seto złoty na moym grobie,
 Byłem wiek mój w pracy przebył!
 Lwów - 21go Maja 1864.   Kolesian.

~~Ważne~~ Kiedyś
 I ja (marxyst ~~marxyst~~ świata,
 I marie senie snami wrzato -
 Kiedyś, przed niewielu dniami; -
 I ja uczył tajną mowę
 Kładąc w jutrenię swą różową
 Rozmawiając z aniołami.

I niebyta dumka pusta,
 Bo mię mych aniołowi usta
 Naukiły świata tworzyć;
 A gdy g mach był gotów cały,
 Bożęgnaty i kaxaty
 Wiotkiem marzeń skrzydła złożyć.

A więc przed mi, przed ze snami!
 Długa droga dziś przed nami:
 Chodźmy razem do końca świata!
 Co bolato, przebolato -
 A gdy, Panie, to za mato, boli
 Dodać więcej, niechaj boli!

Nieważ, gdy świat bolem gore,
 Rozstrzaskanym myśli chore
 Gonić za nowymi snami;

I jam morzyt kiedyś śmiato,
 I mnie serce smami wrzato -
 Kiedyś przed niewielu dniami; -
 I ja uczuc tajna mania.
 Płynąc w jutrocie dum różowa
 Proszmarwiotem z aniotami.

I nie była dumka pusta,
 Pro mnie mych aniotów usta
 Nauczyły świąty tworzyć;
 A gdy gmach był gotów caty,
 Poragnaty i karaty
 Wiotkich marzeń skrydła stójć.

~~A więc przecu mi, przecu ze smami!~~
~~Sluga droga, dziś przed nami:~~
~~Trzeba basta, trzeba walc!~~
 Co bolato, prebolato -
 A gdy, Panie, to ra mato,
 Dajaj więcej, niechaj boli!

Niepras, gdy świat balem gore,
Korogran sky myśli chare
Gonic za namymi snami,
Lecz strudzony w braci granie
Duch mi rado w dumce tonie
Sniąc przeszłości marzeniami.

Tjam marzył snów bez liku
O patarzu, o Kaniku,
To świętej bitwy gwarze: -
Tmnie pieści się sciskaty,
Tmnie pierśi krewią kipiłą
W mtodocianych uczuciach.

Lecz gdy róg mtadk' w las zawolat
Jam nastawił jej niezdolat -
Giej mój matki biednej starej

Piektem chęci i zamiary!

I jam marzyt o tej pieśni,
 Co z tej poczęta boleśnie
 Gwiżdża łini na wieszczą stronę,
 Co jak ślup ognisty przodem
~~Przez~~ Wzłumie święta przed narodem
 Przez niedolę puszcze goni.

Lecz gdy lico ogniem grato
 Piersi sity, tchu niestato:
 Wyszła w wczesnej życia próbie;
 Nim wykwitły, już zmiedniały,
 Już me piasnki wiatry zwiaty,

I jam marzyt cicho o tem
 Młodyj Polki sercu ztatem,
 Z ufno miarą i zapatem
 I jo wnatem aczy takie
 Lecz niepowiem czyje jokie-
 W których natchnieni ruszać mia-
 tem.

Mie na Oratowskiej ścieżce —
Akademicka Walpurgisnacht — 130

Oratowska ścieżka koto Lwowa —

O my Skary latamy wesoło

O my Skary latamy wysoko

Kardecy tu niebna wzniesione drunne oratko

Karty za Ston Kardecy z nas oko —

O leimyl' wiec wlec leimyl' siset leimyl' leimyl'
leimyl' wra —

Stonie skrypta nam stopi

O pi' ani stadi po nas

O my Skary latamy wesoło!

Choc spowiem —

He, widzicie świąta z jak wysoka

Ta rokoss boskiego wleudni cyroka

Choc spowiem, wroble w morsko tonie

Jak cma — co wca dr światła

Skalita sz ten karwo gnin choc rade

Jaedalus — leimyl' cry drubge dury po was

Choi leici prestana — witam witam

notam newoduff —

He nie pomni — wostudrapa —

chupa z zasypia —

Memoria Sastre' Rizal

1111

1m

1m

1111

1m

1m

11

1m

1m

1m

1m

1m

1m

1m 1m 1m 1m 1m 1m 1m 1m

1m 1m 1m 1m 1m 1m

1m 1m 1m 1m 1m 1m 1m 1m

Noć Święto Jankiela. -

133

Prolog. -

(Na Chartowskiéj skale Koto Lwowa w lesie
Krywoyuzkim)

Chast - Betrub

Wtaj ciemności nocna tyj ma dziwny
narwana - Tłumy gtańci niewiedzą,
że w jasny dzień wścisj potowu wyjad -
nie w nocy, gdy poratkującego stobit -
iś scelest nocy strasy, gdy przyucrowy
do widm gtańci myśli że im porwa
k powstrzymać go B.

Jak wuj, że ten teraz panem - w nocy
ludwiga pana wrnąj - w dzień
wszyscy mi stwira - To miśte i wroga
jego własna pobije bronia - jawn mi -
on światotatstworzył dla mnie, on
ciemność stworzył dla mnie - przedm
gtańcy narzyciele mówią, że to wsa.
piskne, że świat cały to porażka
bory, przedm uduwają porażka
bory w ciemności leżą w -
to ja to ja - niewiedza i doter miś
ominać, do światu botańci, lech
tłum, o tyłko niech radia nad
tłum, gtańcy nie wydyli się, co my-
śleć dumać, pragnąc uszczęśliwić
tłum gotowa -

Lev das jui ewotai' nuph wafalon
Jed wielkie rekka ma' dseto -
zard' mysl' zgnote, w jannym -

Chodzie' cose chodzie' wywau was
Najpreo wy dzei me uborane,
co w skotach Komwitach sery-
ne rapuce - o wde ie dzeleu' se'
spisykcie - tak, tak! Eadze u' pred-
wresna' straweni, wyciem berros-
Koznem wynnireni' wad stat'
mieda - a z nich jacy staty werm,
memytlay merypacy m' enitoseru.
Chwata chwata wam! -
Clatay's se' dudu w noft.

Wstaj' wstaj' nam!

Tak chodzie' w tasciwel' wasej
postaci' -

Wied se' me olo wami naitem -
Bo w krotke bediem amotow masi'
na se' braci' -

Teraz wy czowowice -

Co urodzie' m' tode d' eworeta -
Co z nati' stymu - ar spadnie' d' u'
' i' wna' i' co nu byto swietlu, do faldam
' i' klamem, g' i' p' stowem nierokoznau'
a wy nu d' zymie' rakowid' noft'
natica granhwa try i' D' o' l' u'
Chodzie' u' w' noft' was pohwal'
Chwata chwata chwata wam,

Wstaj' nam - wysy'aj' pospoteis
ubieramy przed tobe' wotem, sty' nam,

Jajen dleť powrodeni - ty sprawiasz
jedny w s'wiece m'epowiedni -
Rozr'ucami co dzieje - my na
k'onye rodu s' ustroj'om -

bym was samotas

Jerat wy ag'ratary - Co s'wiecie
C'owsee w'olto - Co p'iecz'ie u'g'
zewore & swata - co nastepien
s'wiece d'iewista - sta w'otys
d'ynag' k'rowa u'g'ryna s'w'at'a -
I hoc' s'ig' f'at'a m'ep'at'a s'ub' b'aty
m'ig'ny was s'ie z'm'iera s'ie w'ot'e
jednak z' r'awsu p'at'era z'e wy
s'w'yc'e m'nie - a t'am g'rup'ed'a
mat'em'u z' s'w'yc'e t'em'u -

Phad'e my tu?

Wy co w'otacie u'otacia (u'otacia
Co rosp'alacie, w'ot' o'liwa s'ie s'p'ab'
a' p'rob' s'ie z'apali g'at'ew'om
s'at'i u'repy z'ostam -
Co b'ys'ie t'ylko s'ie m'e p'iera
zili, i m'ep'ornali u'g'e s'p'it'e
swobodu - was rosp'ow'iam na
s'p'ow'is'ku

L'et wy z'arow'nie co s'wiecie -
on m'oty m'ep'ow'ad'ow'ny b'os
m'ap'at'a i w'ist'oi'ci s'am'og'os'y
na w'ot'e u'g'od'nos'ci - Co s'z'at'ow'om
z'awracac'e g'ot'ow'y, z'e w'ar'ow'om
m'y u' a p'otem' m'ud'om' w'el
s'at' r'el'at'y s'ob'e -

nie dr'
na m'y m'
nawry'
samu' f'ud'
m'acow'ali
s'et'e m'nie
z'ap'ow'ed'am
b'os'u' s'p'ab'
o' o'p'at'ow'eli
nat' b'enece'

Dudy z'm'ier'om' & i g'uro'w' - t'adu
m'at'm'p'twa i u'at'ady - Dudy

Karta drarow' opowiadania
Siostrze Panie - Co widzialem, jakie mi
ocienaszek deklamujes wolnosci
Tosi noszyceni - on przesadza z nazy
On nasi on nasz, iha da du' kony

Przemien
na maty
z wie mied
podnies

Chy on nasz
Tawre
Fenu dem on orate bo siega ra wysoko
bo chera wiele

My duszka nadumiam

Patri: gredzi intory na poddaszu
dzi' sie na epoy - w dramacie

On nasz on nasz - On by id' miog
ja krewniem mu patre narod wrela
ty kresesie jezy mess. on reat sobie
co ra mysi grupy

Wartowaj pam motta
re imie
alle mady
gwie go inwalono
kobi nypol z owa byle
kopatni w do ruzem
me siberian
do samu mu nowne
Kwiaty wstaj ki Siegal
Dzi' chotnie wstawom
STOWA

Porwalam otygi
Zamawiam was raz 3 godziny

Jeż

Naresce woselkie rapreca
zindyta Broni - hat madr ulstom

Porządek umebłowany na merusiem piętrem -
 między otworów przewraca natę na fory

~~Tak am ta duszę w tym świecie -~~
 Pan & i. p. p.

Tak między przypały mi walce
 ale buntujcie - nie mierzcie wawy
 B. Pauc, gdzie wawa siła, ten
 jej zniszczeniu siła jest między
 anbrzyi' Ktawiam się siła jej dła
 wazę w miłj pamiętki
 Lur gdzie ona na glimianych wogal.
 Kartan by mi wropi, toceba otali
 batwany coby jak wysoko
 wzrost co zwał się białym karta
 mając obraz
 trzeba rozrwać wstępy co kresmy
 Karta aby woltoryma wrewi-
 rost -
 Sokrates

Gdyby byłym gitybym idm waliś
 ndmem siowy zbudować

Panie studraj Pan (Berre usi 1888)
 Ulin -

Wpoda przy
Ory wesele z dam i paniami
zou weso.

Kontra Uszka - (Ogło - panu skatun
Gry i oia umasta
(Biere kapelusze i taskę i wozu
wiodzi Kapuła : Pan oddoban - na kabary
omera wesele o ranię - cygare
Jest ~~z~~ u nas zabawa tanieja - Na kabra paug
Pan murt gis - Kobaczka
Pan murt gis? - nie tak dawno - Wny paug
bywa - Wtaidny -
Bada walecowi co szukat si ty tam - Pi' Clu' on
gry i oia wema - Panu Kameloi -
Ory paug moztaby by i oia -
co murt ka - (Ory oddoban) -
coi pedremy z nodai - Pny -
Ory ratropny

~~Bada grybym paug co~~

Kamla jama - Prupacitko
Wkaje spratary i upotradary
Bod -

Ch. Jama
Ch. paug

~~Edmud~~ Edmud
Ory wesele Panowio i o
Ha! Ka co ra zgorzenie
mrtwicy

La Jeunesse d'ocel na a... 6000
Kotko urone - Boff. wase
Bewer detowen Krow i adny i dary
Btop - 1, wosta: - kadyja - wsewa
Haka, co rarpowem

Znowu Karanta z bratem

Karanta Janna - jedne troga - ab gylbam sejs
godny kupa - wyhodni na banku trasedd
nie inapowa

fej
jen

we inie wodi wtercauph diondi matkix
go godynie -
witi emije - wotora wotoga koda
wto masefosi urzomp - naska w bradta
ind

137

Kochanemu Szymonowi Pienskiemu
Potestawowi Baranowskiemu.

Ustęp z
"Pamiętnika Pienskiego"

.... Chybaby spełnił wielkiego Adama,
Nieruchaj śpiewa Biensaki, Dwiś Arabi,
Kiedy poezja w Duluś płynie sama —
Bo i przegródka oko wżyskiem wabi,
A wżysk ten taki prosty i spokojny,
Jak wzrok niewiasty cichej, bogobojnej;
* Ludzie w świecie, wżysku, postawie
Zerdemni, jakby Bóg ich stworzył prawie
Dla przegródki Aragiub. Kiedy we wżysku Fowie
Zda liś biś jenie wżysku nsebozi,
Bo i wżysku wody atąd w Wileńskie Fowie,
W Limany Dniestru i w Dnieprowe progi,
I tylko Niemem, Odra — tak daleka —
Darmo rapta od tych wżysku rzeka.
Oczekawami idz szenty wierze
(Nikt ich i wżysku przed wżysku nie wżysku);
W wżysku lasów moie wżysku liś jenne
Błoga poważny kapłan Szwiatowida,
A kto nam przysłowi to wżysku od Hani,
Co zda liś w jenie spai miloraię Fowi!
Bo wżysku eko przysłowi to wżysku:
Tatarzich wżysku tęt tęt wżysku, głuhy,
bije

2
Kozactwa, Turcjin leż samieruchy,
I gruzi sobiepnich, wżi młičičelluce iunij;
Madzewi Stowpniej, tak wiedawcej bitory,
Sachodzy kuzki, jęsi i modlitory,
Nij by utula na Biemiditku Dwore,
Jaby przigle tan, na souw Bozie!...

..... Dawno abieply pora nar i Toki i role;
Hofo, jak na dwie worka, skupia li's w wzdole;
W prawo, w lewo i z przoda, jak itne Karpaty,
Sna li's góry barwyte z pod bukowej szaty.
Dolem li's proniceniami rzepadty w wertepcy,
Kedy czaem w postudnie mronk paunye itepcy,
Szwyty zar ospitny wstępa góbiel itugia, jedurawy -
z riek nich widou wielki, cudy chryta polskie wry.
A nas'rytza jiny Matka Bozka z Bodkamiemia
W ranem przodny (Wofyji) Unyriem) sprocienia.
(Nily tam wagle nriety Unyria tego blakki
I fzyng w Dolce góry Ro'ian'owrej Tatki).
Góra ta, jak drogopar, w loie wiedzie ptaki,
I jak wybrny knik strop, konicy Woroniaki....

..... Hrabi'a kurtę uny'łowpny mial, wysokie buty,
Dubeltowka, ruy, uadto bratny kolegowy -
Nie aby rydwan zmyryj pędzi w podroiz nony -
Niz Hrabi'a rozpróhonych (wiedzie) do zebrauia,
A opicpadlych, zwłapuzza Chwasi'iazry nagania.
Jest w Biemiditkem beruictwie do widzenia tyte,

Ze szkoda czasu trawić na marne ~~badyle~~ badyle.
Jednym ^{razem} razem, kto śpieszy, niechaj tu przyjedzie -
Hrabia pan botaników oprowadzi utędzie.

Leś to u nasajutra było, wtedy - bez wraży -
Na Chwasiciany wspaniało trojbić aż dwa razy,
Bo na ziosta utędzili Błotki i Tyszczyki,
Których nie zna i iaden żyrony wieściłki.
Wprawki twierdzi pan Szauner - i dowody sąśada -
Ze koso Borkamienia roślinie żiost gromada,
Które b'ż aż dopiero w Krywie spotkać zdany;
Znas, że wborowali tam uedys Tatarsy.

I Światowida ostaro w Zborowickim lesie
Odkrył pan Szauner - na io dowody przywierio, -
Jak w Botanyckim państwie wygrywał pra = Brody
We wzgornu, io z starego Bugu martwej wody
Strumem czołem wybiega. Leś to były wraży
Średnihistoryczne.

Wziemy więc w Kucyńskie lasy! ....

..... Droga w dół; w górę botanikom offtrowo się odłina,
Wysiadajmy! - a! patniec: Kostowska Dolina!

Kostowska Dolina.

Biżkna, jak i che wiosenne marzenie! ....

Stoncerne tu niej sowa się proumiecie,
Wież lasy, góry, i wydmy, i reka
W srebrno-biżkity mrowek się obleka.

Góry b'ż tutaj rozstąpiły szeregi,
I turkiem lasów, stokami pobreczy

5
139

O, jakżeś piękny, ruska ziemię iwięta!
Dłż to ciebie urokin okrapa
Wiosna i zima ^{zima} ~~zima~~! Ale ier ty nabra,
Wier' któ' cię widzi, a widzą pamięta!

*

Latę na ciebie, Kostońska Dolino!
Im dłużej patrzę, tym do ocean pływaj,
Dziśne to w perstach rządów pręcznie,
Jak iedoi w ruskiej, iwi wesołej ~~na~~ nuię.

Tak^m ja tamę nieraz we imie ~~ablika~~ ^{ablika} ablika
Widział dolinę z najęego urwięta,
Czuję, że kiedy uszę ję na uę,
Wnet moje ięcie w prepari ję potoczny
Do ję na wieki...

Tylko że w onej moich ińw Dolinie
Mudre jęrioro zamiaę Bęgu pływie
Bier gó' pęrelinę w soty kraj daleki!...
Wier' "zjadę trwoga?" rozum ję odzyna,
Lej jęie mówi: "to więta prawdziwa!"

*

Latę na ciebie, Kostońska Dolino!
Im dłużej patrzę, tym do ocean pływaj:
Twi matę Bęgu!

Wpęplie druki jęgo

Na Czarnomora ięgu jępom bieę -
On je ponnię, i ję ięwe i ródla
Wplępi w jednę jętej rękę wplępi,
Lęty a ięry, wiskny, ięmagoliny
Łędravia ięte pamiętki Norodła,

rozważony
 I wstrząsnął miśniąją Warszawę,
 Ku wielkiej radości polskiej swej i ostryjcy.
 Tak fala w falę serdecznie, najdłużniejszą
 Słyszysz w ponure Burzety nowe strony.
 A nikt obójga wid tanie rozrzini,
 Jak ~~ten~~ Ten i nadziei Ruś i Korony!
 Drużba w Bogu, i święta, i stara —
 I z unitami polska plara wiara!

Bug nadfluhiwał niegdys ku Warszawie,
 Kiedy b'ż zdato, że tam ~~ten~~ ^{Chrystop} ~~ten~~ ^{Boż} wola:
 „ Za Bug wdrążajcie, a wtedy was zpanie!“

Nie pokło wyjmo za głoń wieprzemni...
 Dziś i nad Bugiem plar i plar dokola —
 I czyżi raka jest dziś i na ziemi,
 Która najim'stwej tyle kowi zapławia,
 I tyle przekleństw i tyle berprawia?!
 Czyz tobie klapi odbijai b'stów,
 O Bugu, noko mżczen'skich unitów!

*

Satys na ciebie, Kottowiska dolino!
 Tu Huriej patros, Fry do owa p'syng,
 I męła krapotę mi twoją oflawia;
 Ale ostatecnie to Fry — rozkazania.

Nad tą ulez mierzny Dumajai r'atobę,
 Czemur mierzny tworzysem b'ż sobę?...
 Cwi, że lepianka moja b'ż rozbr'ęmie!
 Jaką mi zycie przywiepie kole dę?
 Czemur b'ż j'epne przysturę O, w'ęznie?
 I czy to zycie, że zycie j'epne b'ż dę?

A jeśli wzięty ^{z szera} ~~z szera~~ się powzednie,
 O, to Bóg spełni wieprzów przepowiednie:
 Na wielkimi słoniu ranie s'wista wojna,
 Co piorunami kas'dang porrywa,
 Do szerej bolma będzie już spokojna,
 Wolna, szareliwa -

~~I wtedy może nad zszonog zbrój~~
 W spomni "Modytas" i "Bobudis" mójq!
 Żegnasz mi, piż kuu Koforkma dolino,
 Niech miirem tobie wody Bugu płyną!

* * *

A żegnasz musim: Krabia trąbi na zebra nie,
 Inawej, w Wershotuziu nystygnie s'usadanie.
 A goder'aa por już pierczka, wige fi's też należy
 Łopilek i napitek starpym i m'odriexy.
 Trątki s'ubkai potneta - tak kacie porządca,
 A iepne bardięj s'owic, najbardięj zoladca.

Krabia, jako wódz nprawny, z'ogad na mi'untq
 Czai i'usidania, Szalo już w sadzie dane, s'ute...
 Lecr tym rapem w'etk stor!

Platonkoster

Piesni ruskie spiewane na Wielkanoc
 przed cerkwią przy tab. zwanych Kaitbach
 Dzwonczeta są trzymają za ręce jedna w rękę
 Matka maty doznała tajno jedynoczną
 Jedno jej matę i za nią wydatę

Hej diwni wesna drasna taj za nią wydatę

Przychata donia w wiesiu lit w hostynie

Hej diwni wesna drasna w wiesiu litu ^{hostynie}

Maty nie poznata susia sia pytata

Możesz dowiedzieć co to za hostynie

Hej diwni . . . . . co to za hostynie

Co to za hostynie. Polwoja dytyna

Hej diwni . . . . . "

Doniu moja doniu gdzie twoje brata

Hej diwni . . .

Oj moje brata w ryda w raskawie

Hej diwni . . .

Doniu moja doniu gdzie twoje siostry

Hej diwni

Oj moje siostry w ryda na parogach

Hej diwni . . .

Doniu moja doniu hdesz twoje spodnie
Hej diwciu...

Oj moje spodnie wyda na brannym
Hej diwciu...

Doniu moja doniu hdesz twoje biletu
Hej diwciu...

Oj moje biletu tito nakajoczu tito
Hej diwciu...

Doniu moja doniu hdesz twoje cromo
Hej diwciu...

Oj moje cromo nosy mis w rudiach
Hej diwciu...

Doniu moja doniu hdesz twoje cromo
Hej diwciu...

Oj moje browy poszty na obory
Hej diwciu wesna brama poszty na obory

Ja sydyt daczor ta sydyt daczor
W worochlanym kuzoczu
Wybrau sobe daczorowu daczorowu
to najbraszczu diwoiu diwoiu
to sie kad gra jak lato ptaszek -

Choropceinuu spadnu spadnu
 Cay ne buw ty w sadnu w sadnu
 Oj but, but, coi tam crut.

Cay ne widaw ty jad sijut mad
 Oj tadn tan sijut mad.

La zwrotna się powtara przechodzi się całą
 uprawę madu, jad schodiat mad
 jad cwikie mad i. t. d.

Swiercy się jad jidiat mad. La co stoi
 wespłodnu ruchami naśladowij czynności
 o której spiewają.

Idut mury do mityna do mityna
 A parobni do stajni.

Wizut mury przenicju o parobni myst
 Sidint mure na koniach na koniach
 A parobni na wyciach.

Hodyt rudo po luczynie
 A luczyna po drabinie
 A utt choćy ruda braty
 reba jemu rasirowaty
 Hraj rudo hraj rebori

Saj ti Pan Böh do pomose.

Nodyt iur po lototi

A Lucrypha po bloti

Kraj iur kraj nebore

Saj ti Pan Böh do pomose.

Kto chce iur hraty

reba juu raspivaty

Nodyt iur po lucrynie i. t. d.

Do tej pieśni trzymają się dziewczęta para-
mi ^{parę} stojąc naprzeciw sobie, a jedna chodzi
im po rękach trzymając trzymając
się za ich głowy, albo prowadzona przez
dwie dziewczęta, ostatnia para idzie na
przód. W ten sposób chodzą po całej wsi.

Wstęp

do "Dziwi smierci" -

Czy znacie ludzi dumających "naszego wstępu,
to blade postacie - obryzamy w chłiwach

bo są w niem
mędrarzy
do smierci
gdymy
jakby ja
niekto
go przemieć
demonycy
rozrywają
bo nie dość
Elby
Kwaszkał

i pomysłów a karty w woli i wytknowaniu
cmy co sobie popalaty skrzydła szukając
prawdy, i siedzą na gruzach swych ...

co sami sobie kopią rowy odgradzając się
od szeszenia, gony im się zdaje że to sobie
drogi kopią, po których dążyć do celu.

... a żeby potem w borsennych nocach
myśleć i dumać jakby je zapamięć -

stali dla tego że nawet dumać - myśl
wszystko Tudem stozę - wkurli ucie-

niecia zdaje się żeby epory przenosił,
a kancien tam podnieść trudno -

ludzie co się chcieli cały świat uszesciwić
a nie chcą bo woli nie mają tyłko
chci ^{ma} ale nie mają -

To poszagi które miały być Fryderyk
te cyta na których napisano, to miały
być cyfrowe - te były mgła, a ranie

Pol otyle stasznie powiedziat bosny na
drodze paucstulowej w powrosci -
bosny se jessze nie napisali, narau-
cyli se pisac powrosci a dzisiejszego
dunia - gdyby Karden napisal pow-
biografiu to wszystko klemi szeregda-
mi, a wtawicwre gdyby prowadzil
dziennik swojch myslu dni, i zyciu
i tego co dozyt - to powrosci nasza
bardzo stara i nieraz drobne i pod-
rzadne naukowca jakiegoś okresu
z zycia wtasnego, narodu, i tadj.
zachowujac - wretku i oplotne
gub - to byty opis nieprzyjemny
moze i nieobronny w zjedzeniu
idealistycznej poezji - poezji tiam-
owa, nieszurowej, i kawe praw-
dy atz i fny obrar. naszego wretku.
Ktory se naszym potowkiem bedz
akarywai jakby jaka to magizuelin
"berthold snow" (A podruku na pier-
si ludzkosci) i okazana myshyga
legenda o Santalu i ksona na

szeregda
nawrosci

sulhy wadny
i jednostajny
przesadny

16 15 wiek

15 wiek

~~W~~ Kto ciepieni wleciouym albo
 laokoone. . . . . ~~smut~~ Tawiszey się wód
 goryczy rozpaazy, i zwatpieni
 futen nie - czegos
 murie gtodni jak byeny lub tygrysy
 trawiszey i się fecni pogr fe, fawo-
 bojcy moralu i fryzumi, nagli i
 powolni, Ugoliny w wgrzdeniu
 Stuchajcie jak zasypiajs i au spiaz
 na tych torach wrodzichajce we inie-
 na ktore się potoryli aby zapomnie
 swa bris, a wstaj i aby saniej
 niemoi zapomnieci i nowej du-
 znae - na kt sas wt. z goryczy, a wstaj
 z goryczy goryczy - i tak crescendo
 ai ogien pieri wytraw i wypali,
 i szkielet ducha z zapademi w syna
 pery (zgni ty i umar ty synot) . . . .
 oh! . . . ile wstepniem jedna fala powre-
 trza obojstac lub na rianne szycelstwu
 szycelstwu niewille szycelstwu
 unosi
 menasyem gtodni w wrociu szycelstwu
 i dleba niebeshkego i wemshkego.

Tak jak Karden za osoby pozmata lub
pouważa siebie samogóale wtygórac się
niechca lub niemożyc podac całej
prawdy, to to ryśóu apusci, razub;
medofry, nie skazy, uścentrali-
zujem

i zni obróek zwróci typotauc-
ny nadkruszony...
nierupetny dla tych tylko co tak
jak, on, gina

gina, nierupetnosciá wróci! 1/4
Tym on będzie oddzielnym, uspo-
mawieciu państwa, dla in-
nych porostanie śaba, blada, ni-
wykonisouy, sztygusoua, upo-
muje powiesiá -

Karden to piśze co sam przerył tych
sfer dotyka, których w iyciu doty-
kał - bez nich tylko poczep i po-
wiesi rejdzie u jawo iycie, naróens
tych typów bladych co do oryginal-
nosci rewolucyjnej a wewnetrznie-
tate

Właściwie to jest...
niechca lub niemożyc podac całej
prawdy, to to ryśóu apusci, razub;
medofry, nie skazy, uścentrali-
zujem

Na galerji mlyna parowego
w Stanisławowie.

Wysokość wysoko
już ośmi wieża ni arden' ugroda
Mierzawka memu ośmi
Buję od wschodu do zachodu
Onad dolina zeszobła
Jakkor to małe
to miasto dla ośmi
Co nad nie wlewy ^{skamienie} w podzi
Dwie wielki srebrne falk ^{stary}

Cisra Kotonnie
A zanna strum pary
I strona
O koniu nasregowitki
Co karuwr się ^{widzi}
I pedisr e wagonami
w oddal daleko

Czerwony srod tonol
Gry - pot ^{im} czejm
Oj gorowi; jedm ^w rade na
Wielgato mi w wspomnieni
i ^{le} rł; jedm ^z czo
Tym wtriatem ^z czo
Tym przypredem ^z rade
Tym Kaplira w ^z rade
Czekata na nina

I widziay me ody
Patoza w ^z string
Oryli nie ^z pofa pasu ^w rade
On ^z tam nie ^z rade
Dwie zamglone ^z rade
Jakk ^w rade gry ^z rade
Tym ^z rade
w ^z rade ^z rade
Regnaty na ^z rade
w ^z rade ^z rade
O gryby ^z rade

Przedmiot niniejszej pogadanki
 w dalszym jest kontrastie z wy-
 Kładami, które zajmowały dotych-
 czas przez 4 stopy szanowne zgrom-
 adzenie. Z wyżym niebieskich, z urto-
 czego stopni gwierdzistego, który i na
 popołite nawet umyły wprawie
 w podniósłej się nastroj, stępujemy
 do tego morza ludzkiego, przajęcego
 wrochu codziennym ziemskiego zgro-
 ta, do którego możemy zastosować
 słowa Adlony, wypowiedziane do
 Konrata Wallemrode,

że umyrajni ludzie

jak jako konchy, w sie w bagnie taja :
 Ledwie raz na rok, fala, niepowody
 wypchnięte, z metnej pokaja się wody,
 otwora, usta, raz westelną ku niebu,
 Janowa wrota, do swego pogrzebu. ~~Tate~~
~~w bezkrytycznym dramacie napisano~~
~~ttttt~~

Gdy w astronomii wypadła nam
podkreślić siłę logiczności matema-
tyczna, praw zasadniczych ~~pr~~ wszech-
świata; podkreślić potęgę umysłu
ludzkiego, w intuicja, rozumowa-
nie logiczne albo matematyczne
obliczenia umiał rozwiązać najza-
wsze zagadki wszechświata; - gdy
w świecie promienie światła, w-
ybiegają sobie - reaching skin kosmi-
czny - strzydła i jutrzenki rumi-
nej, przedlatujemy niezmiernie
obszary od końca do końca i z wy-
stokami ~~na~~ stanowiska recepcjo-
logowania patrzymy na obłopy -
niegwiastdy i tonie jakby na
żwirze rezerw, których siłki nie-
biciale wyszłone; - gdy jak Kain
w przednym Bajronowskim
dramacie, prowadzony przez Sa-
tana, przemieszcza w okamgnieniu gra-
mady imitacyjnych, blyszczących i fan-
niwających w zmierzchu światła, dar-

dxiejemy w duszy i wolamy z improwizacyj-
nym konretem wylt

wylec z planet i gwiazd i uobrotu,
Tam dojde, gdzie granica stworzen i natury

Przyzycen srojnny cark, mytli wledza,
Tey mytli, w niebiosom Tme gromy wyderley
Srednik doid Tmych planet, glos noga roznarby: -

ntady przystepuje do nas etnografiz i je-
dnym ~~paty~~ delfickim, poznaj samego siebie"
^{ondzi} nas a ~~naszych~~ ~~duch~~ ~~prometenzyrnich~~
i z wyjym niebiokiel straca na poziom
lndrickiej mizeryi - stawia nam przed
ocay zwiensiadlo naszej dnozy i naszoj wale,
okazuje nam ~~stos~~ ~~naszej~~ ~~mytli~~, onetanej
tyjicem zabobonow, przywiazekis, nielogi -
cznypl mywotow, zamrozozelj burza, prz-
wzycz ~~nasz~~ ~~nosci~~ i okazuje, seimy mimo
prometenozu i wytkradionego zaru niebian -
tkiego cawse jezuce tem plennienim

Wędrówką naszą do wszech partycy
Etnograficz. wskazuje nas ^{indyjskiego i}
Fakir. —

Zaprawdę, Kto przejrzy okiem obywat. Kągarant.
kuli ziemskiej i przegłądać kartę się
zyciu ~~to~~ żyłi rozkościs, pogroźonych
w ciemności; — Kto pomyśli, że w chi-
nad obok wytwornych ~~form~~ form żyłi Hokarago,
i wyrefinowanej etykiety utrzymuje
się bezmyślną barbarość, każe
młynom wiatru ^(woda, lub rzeka) poruszającym tab
~~te~~ odmaszki naklejone na kole ro-
ziankowe pierze; — że ^{pod opieką} obok zdumiewa-
jącej głębokości, zasad moralnych Kon-
fucjusza odownictwo chińskie dotychczas
koruże się w formach torturowych okra-
cienstwa i zbiranie wyrzuconych na uli-
ę dzieci ~~zapięta ich~~ jest zadaniem
polity; — Kto pomyśli, o sobie umyślo-
mni dół partycy indyjskiego lub
okracienstwa Krolów Sahomejskich,
których trunku wisi się z wisze pod-
brego Krowa, 3000 miewolników; —
Kto się przypatrzy żyłi Eskimosa, po-
~~te~~ sującego się z woda, wicherem, zi-
mnen i zwierytam i marzącego
jedynie o nasyćeniu się mięsem kota

Otomaków
nad Oryno-
Kiem — na
palmach-
dłoni i
dy zwiery-
dy

i Krasem jako o rejmprizym ideale
wypisio: — ten musi samostat' z rym-
skim poety: nos numerus unius et fru-
ges consumere hcti.

¶ wtedy zamyslamy tiki czy to ten
sam wroniek, co gwiazdy mierzyl,
ktoremu Bog objawil swego zakryte
swet' miedzi, czy to ten sam tytan,
ten sam o ktorym drake, co deiat po
promieniach swietla i uniesio elwiji
do Bogu i zajeci w jego nrocie? —
Czy to ten sam, o ktorym poezja
powiede:

Tales go wyryjowal i przyochodowyl,
Tew' go bormale? awidy na rdzeni
potowyl. —

Sprzeżenie.

Schelling cały świat nazwał wielką sprze-
żenią. -

A jednak zażgoczenie tej dysharmonii
w tym, w ja wywołano, w poznaniu natury.

Storacki:

Natura jest...

Jak etnografia wry niekiedy się przed
niezgodą nieza i przede księ ten ten -
kie, której w planu nau całej bogu -
dwa; i tak wprost ^{niekiedy} natury nieza, ~~nie~~
wymyślna nie umysł do tej har-
monii i zgody - którą z jednej strony
niezgodzi myśl, że

Negumani kęś w istocie, nie rozumieją -
niegumani rozumieją siebie

Jak niedowiedzieć Goethego wolać

O niemiarym przyrodzie

W talizmie u cichej cenie

Arystoteles twierdzi arystoteles?

Wiemle Pausanias w imię Inisidypia
i dzieła w istocie

Głogi. A jednak wkrótce wotum

O ty natura, wiesz nie w istocie męka -
wzruszyć się równie tobie męka.

Natury

Co więcej etnografii poważ
nau z etnografii twórcy
wzbramie etnografii

Wielkości i
mądrości w
miejscu w istocie
ceni - i przez
fiducję, rytm
widny na postaci
niezgodzie, która
w istocie, jak
piękny leony
odłamki
berkelejskiej

Fragmenta
z tekstu
Wiestawa.

I.
Gwidonowi

Dzieciom z garnem oczyma.

Przepraszam cię, mój synu,
ponieważ wiesz, że ja
Alinie - woda

Nessun maggior dolore
- niż oglądać przed sobą
- syna, który nie chce
- być takim jak ja -
Drogiu

Wiesz, że ja...

Modlitwa tej bóstwa opie-
kuncy - sielskie - wie-
te bohaterki w cie

Majorka

Opisni - kto się nie
wobus - nie Byronia
sramotania - ale nie pit-
na i proce Julia, to
nie mają, myśli i kan-
freda, co nie chcą
myśla stawiać na chwytli-
cu szary kąt - co nie śmie
w rozpawy nie daleko

Krajem brody ¹⁵⁰
gdy w domu opisał
Arleba wotaja ¹⁵⁰

Galerya obrazów
i sennych
...
obraziki Tomopite
Małecuski
ma bro

ιδουμαι
ιδη

ιδεται
ιδουμενον
ιδεσθων
ιδεσθον
ιδουμενα
ιδεσθε
ιδουσαι.

ιδουμην
ιδουο
ιδουοιτο
ιδουομενον
ιδουοσθον
ιδουοσθην
ιδουομενα
ιδουοσθε
ιδουοιτο

ιδωμαι
ιδη

ιδηται
ιδουμενον
ιδεσθων
ιδεσθον
ιδουμενα
ιδεσθε
ιδωται.

ιδου
ιδουστω
ιδεσθον
ιδεσθων
ιδεσθε
ιδεσθων.

ιδουμος
η
ον

J nigdy w niem się nie odzija
Przejdziem tamiane kołom i tward

Tradna siewka me uderie
Dwójcej dwonkaun trody

~~Tylko~~
Tylko

Przekład Siemienińskiego Sławy to nie
ostatnie słowo -

Półowickiego przekład Gallustiusa - jak
czasem Bog wé górné i najdru sá
co dobrego, co godne odnowienia -

Porównanie' robymu' przekładami -
He przekładów Homera u jer. nie-
mickim dla Kurjorum - arcydo-
brego niema - bo do tego niema -

Wss - Marbach, wiari' Kierunek
ale monochroma i urodzaja -
narowata - urodzaju, bo u niestylé uni-
wersytetów - Karddy dca pisal -

Z tego przekładat Smolowski -
(Czemu nie mamy przeklada Lessinga?)

Do wymiarku xé a nas literatura to di-
lettantym ber studyów ^{(ide powraci'} ~~nie, a kszta,~~
a górné rasiadli, i przekładali' o do-
brego od Niemców) -

Porównai' m. p. Karłowickiego - W. C. Lewicki-
go a Szujskiego Agamemnona - do
tego jeden - do tego drugi -

rari uwerzani' nasu Bogów greckich
a Tociu' narwet u Szujskiego - Ogremu,
miedy sá nie powinno tac. usypwai -

inwestety nasza publicznosci' ramiat
mykstatatona, aby rana greckie -
Jochera drieto powinno dou' natoryatu -

Obrazy Tępy, Krestyki - dzisiaj gniew na Ol. -
 oglądanie wystawy uszczupionej - straty cza-
 su - Justiam - Rozbiór Anhellego - Pam. K. u
 Wł. Dziel. Litanie o teatrze - o Tępie - o usta-
 wie gminnej i radach powiatowych etc. etc.
 ... co nie ma warunku życia, przed przepaścią!
 i przeszedł przed nim ... i nie zatrzymali drzwi
 i przeszli ... i nie ...
 ar cichym doletem ...
 dodatkowa strona obrazu.
 Motto z Anhellego: 'jakkżi stosowne! -

17/12

Biada ubożatym! Szczęśliwym ubogi, co nie był nigdy bogatym
 Mniej rozpawnym ten, co nigdy nie miał nadziei!
 Lecz komu wierzą, że na jego ciele, gwiazda dla narodu zej-
 dzie, że z jego cierpień i bólów światło dla braci zawita, a
 on zbolaty naproczno sam tych gwiazd szuka, co by go
 prowadzić i wienności ducha naproczno oko wyciera, na
 proczno w niemiej pustym ścieżce, gdzie tylko wrek wyje
 a świszce zawierucha a żadne okienko nie blysnie
 światłem ogniskiem nie rozgrzeje, żaden przewodnik
 przez śmierne nie ocali ranęje. .... o jam był takim!
 Najbliższa jest ta gorzarka, co się razem z życiem kołczy!
 Biada gdy po niej nastąpi omdlałość!
 Biada tym, w których się głód wiatry i wniósłszy cymba wzbudzi-
 gdy ich codziennosc przytłumia, spłonie, bo i to są taki sam,
 jak ten, którym Feder ptonie!

23/12

Studia etnograficzne na Rowie europejskiej wobec kwestyi
 narodowości i granic naturalnych. Rezultat, że trzy niki:
 narodowości, lingwistyczna, geografia i historia się skła-

Łączy! jak Hec. II dźwiat - to marenem - i on dźwiat dźwiat pol. przez
 Francji. nie marenem podobno jeszcze wiodowi -

daje. Idąc od zachodu na wschód. Przeliczymy może jak
szcym ciągłym wyda nam się historia Francuzka?
czy Gallów pierwotnych tej części mészkańców,
którzy nie wyginęli, czy się wywarowali? czy
Rzymian, którzy jeszcze porostali? czy Fran-
ków, ^{zobaczono} którzy instytucyom forma a watości na-
rodowej imię uadali? Orywiście, że pierwszych
a najmniej drugich. Ze kwestya narodowo-
ści stoi w związku kwestya granic natural-
nych, tego, to już dowodzi, że najkonce-
kwetniej tam rozwarzają, gdzie najnatu-
ralniejsza granice, na zachodzie Sabaudya
Wera, Fois i Roussillon przez wzgory Pyre-
nejów, Arbana, Navarra-

Jakże to są naturalne granice? O ile
wielki są, naturalności granicami? Tato-
mir - ale uitypko. I wielki wielkie są, natu-
ralności granicami' o ile są odnoga-
mi' mostkiem

Languedoc a Cataluña. Symplica, jantro
Każdy kraj jest pewną miarą lub wężką
całością geograficzną - w najpóźniejszym ma-
wreniu pod względem mercantylnym, admi-
nistracyjnym, plemeunym - ma pewne
punkta ciężenia - historyczną fluktua-
w kombinowaniu tych elementów. Francuz
z iluzją się składowa a jednak i ona wata
tytu elementem tytko w historyi, razym

skiej. Ktoż ^{tytu} poprzednie wrościć do moście kombinacje wety, filozofa-
nia i populacja czasu podtrzymane n. p. potkewność two dynastów
choć to, ma uterać ogólnie to sądzają, sąsiadów, aliquid w interesów albo
jedności religijnej między częścią g. Rode - my możemy tytko obserwować
które kombinacje dają się prądowi wstępu - które najnaturalniej gdzie
nie ma dystansu - są tam w historyi i w tożsac

Na pogranium tworzą się kompleksa jak
 Szwajcaria, jak niegdyś Włochy -
 Te granice naturalnie konwergencje obok
 narodowości to wynikiem tego, że to są
 granice interesów a nie ma narodowo-
 tak idealistycznych, żeby dla marzenia
 o ~~raz~~ rzymskiej jednoplemienności za-
 pominali o warunkach życia swego.

Stąd Stowacy zawsze będą stanowić niebezpieczną
 część korony węgierskiej, Stąd Rusini stają-
 cą okolicznością po obu bokach Karpat i co
 w Węgry także zawsze -

Właściwość prowincjonalna węgierska
 tam prowincjonalna silniejsza - Wła-
 ściwość prawa nie ma, w Francyi mało, w Niem-
 czech w wysokim stopniu - Francya Rantonalna -
 Irlandya nie przysła by była w Antagonizmie
 narodowy do Anglii, gdyby nie kwestye
 religijne i souabile. Skończył się inno-
 plemienność a jednak przy podobieństwie
 religii -

Komplex jak drugo jego wrażliwe potrzeby
 w nim samym rozpoznajone, nie one są po-
 trzeba zapewnienia się z innymi, Stąd Holan-
 dyja jak Holandya jej skłonności przemien-
 ta, nie uruchamia potrzeby poddawania
 się pod opiekę zarządku niemieckiego.

brzoje
 na rami
 wkom
 gmin
 nie twor
 system
 gotow
 wyda
 w transp
 rewol

Wysokim stopniu
 niemieckim

Niemcy północni marktywniejsi, do tego
rozbrzu na wiele ale matych bardzo plewnon,
potudniowu na nie wiele a wyszere, ~~Albo~~
dajność w tamtych do zjednoczenia -
Skandynawia grochoja - utrata Finlandyi
czeska, lar Norwegia, wynagrodzona a do
całosci niekonieczna - tylko Matkiem
prewagi posiadali Szwecya, Danmora a
Szwedzi Finlandya, etc - Później te naj-
naturalniej należą do krajow, od nich we-
wna, tro lezarych -

Czechy należą historya i dzieje swen
geograficznemu potozeniu do ~~Węgier~~ Niemiec.
Wtedy Wrocław samowolny obejmują -
Był czas, gdy mogli z Bolesławem Chrobrym
utworzyć państwo w obrzeżu Wisły Elby i
Morawy. Później do Węgier - to jedyna rzecz
możliwa Arona oparciu - Polska rozdarła
a i oddzielona Szwecyą niemieckim -
Skąd wielki bład popełniają Greci że nie
weszli w stosunki z Węgrami i nie popie-
rali ich szukając pomocy od nich poparcia -
Wpłynęło państwo słowiańskie aętauy
możliwosci -

Wtedy samowolny kompleks brak in Coasp
Ki tylko Malta forteca nie należą do na-
rodu ale do państwa, najdalego ^{zobaczyć}
prewagi hemolowa, na moru siodre -
nawin - Choćby pod obywatelstwa - ale jednan
system państwa włoskich - nawet Austria mniej centralizowała
in swoim państwie -

Graicja, naturalna, są Alpy - Stan Bied
 Weliki polityka austriacka, i z Wenecy
 i Tyrolu nie odstąpiła, budując im prawo
 plebi do ognia rucienek a wędrowni o
 Fryest i Dalmacya, co by było tak nie
 słusznym jak gdyby Francya miała
 Portsmouth albo Plymouth posiada-
 ła - Fryest nie w obrozie stary ca-
 ły gowię - Wemy powrany mieć port
 nad Adriatykiem - ulica Dunaju
 nie wystawia na rękawce się z po-
 tudniową Europą - Stowieny - przepa-
 śmiernością, by to by miewać wszystko
 jednym tokiem - Lutyranie, Praskowie,
 Breyzardy, Walloni, Flamandzi, Ladi-
 ni jalliel ratrymania tyż ... ..?
 chyba archeologiczny! ale celem histo-

obudzone
 ugi
 nie na-
 turalne
 zycia

ry nie archeologia, lew życie społec-
 arne - Gminy słowiańskie wola, no nie,
 nie na- i nie dwin! Co inne p. reskci - Dobrowski-
 turalne gortory zepine - F

Najtrudniej to tam, gdzie graicje natural-
 ne nie wybitne - tam linia faluje koni-
 bnaucy rozmaitsze jak na pograniczu
 Polski z Moskwą - ja

Najtrudniej kwestya narodowości
 w Węgrzech i w Turcyi
 F. Drieś naród kady potrzebuje milionów -
 darszeniem ludności aby mógł tak naprzę-

Wielki w jak najwęższym rodzodojta się li-
bia -

W Węgrzech jedności krajów jest, brak jedno-
ści narodu - ale ta jedność geogra-
ficzna tak silna a w skutek niej history-
czna, że wreszcie równie będą jednolito-
ścią, nie wewnątrz ugrupówi swobo-
dnie, naukowy, bo wreszcie to narodo-
wość dość onlno, miaoworée maig-
le oparwie ra plecaun - ale -

Co innego krajów tamta na prawo
stawia do Węgrów w ujęciu samowol-
ności, bo pania Serbia i t. d. Nie Hume
główny punkt Węgrów i t. najw. cyta-
to Dunaj. Celem polityki austr. po-
mimo to byłoby porządek narodowy na
północnym Bałkanach dla swej federacji -

W Turcji dyba wędrowną jak Bułgarię
i Tatarską Krymską, Grewkesi - r

Opie niema opau. wybitny, dyba hi-
storyczna ustala - Grewkesi u. p. na wy-
brzeżach egejskich i oddolowek upadli-
wek tam kto rezie konsolidentia! -

Według przewidywania z przewa-
żeniem Anatolii i Grecy jest bizan-
tyjskie cesarstwo - równie on całość
Oras - Bułgarię Obradkiem - Bałkan
na ws. cedny opłi opauirung -

Rossya - ogrom - obnery - Kaukaz

67
ANOTACJA
Krajów

naturalnie reorganizacji w odpowiednim,
przeważa

Łymot polski ma wszelkie warunki a nawet niekiedy -
Dność do dyktu - Niemcy - nawet tak liberalni
jako P. Struve - opy prora, ... ~~jednak~~ i nie wie-
czynni, że opyby P. powstawała dzisiaj
trudno by jej było reorganizować iść do
do niej należałby ująć wisty od podanego
już przy samowładny niem - Istotem
przeszłości, że Lenywidon ra ma to
dla opyby tylko jakiś czas koeksy-
stencja także była, kondemności by rnu-
sta starczy się gwałtowni z Warszawy,
Powalata strona różny kombinacji - wobec
drżniejszego wywołania naley narodowości
crekai areby potrzeba granic naturalnych
musita do ~~tego~~ unii to, co do siebie nawza-
jem naley.

Kombinacje są albo kondemne historycznie -
jak rymaskiparostwo i jednolita Polska z Litwą,
albo wypadkowe jak n.p. pozycje przez Hol-
burgian równocześnie Węgier i Francuzi przez
nadrenstron -

Wielki kompleks nie ma kondemności absolutnej
niektórego zupełnie jednoplemienianego, póki
ten nie uruje potrzeby - i ma sam w sobie
dość odpowiedni wty Belgia, Szwajcarya
& drugie strony Francuzi po hiszpańskich strona
niekawa - o byrenie odbyła się potega

Arabów - kiedy dworki XIV powierzył
Sycenię nie existują w macierzu
między Fr. i H. niema nieprzyjacieli
niegrody, powierzył starą, bażkę,
bo opisy następny rozprawy, bo
oiciela stanowio przekładają in-
kryj kłótni interesów - tak Karpa-
ty Polskę a Węgry - tak sobie przyja-
znie - Serb. Hrub. i Fr. more Kdoś -
bo more to pole ryżu i wiec Kallrya,
mianowicie gdy wybiera obszarne
w jedną stronę Kallrya - Genewa a Wen-
cyja nie graniczyły z sobą a wojowa-
ły się bo są rownie spotykali rybak
półn. Niemcy - Kłótni ~~nie~~ kompleks narodowy
idealny separatu - zatorasłaja się inni
ni narodowi i na pół Kallry - na pół
Dnie Austria - a północny w Kłótni na
swojskiej podstawie

Mniej
płył bo
bardzo
przyjacie

Stowieny - to też oni w Kłótni powiada w Kłótni
Kłótni oglądają się na północ i Kłótni
to tylko dowodzi rywalności między Kłótni
że są z tego Kłótni w Kłótni - Kłótni
to że odrębne existencje nie są w Kłótni -
Kłótni ogólnie zarady przy Kłótni obrotu,
a potem specjalny pogląd na Kłótni - Kłótni
statystyczne.

zabawia strony Francji granica od Kłótni
rzeki Maas Mosel i Kłótni. Kłótni niemiecka

Koleje amercyjska powiektos wjednorodnych
 stancow, cagna granice wedlug równoleżni-
 kow i meridianow - ale tam autonomia gminy,
 tam granice ueralizowane nie powroci
 Kolirya utorety mi wygodniej drogi, tam
 swaboda, tam koleje i Kanaty, a tam
 Karby kraj macarobit a tytko na ma-
 nie prostymi liniami się znaora
 Koleje amercyjska, ale koleje Karby ja się m-
 dng naturalnych potrzeb - crenn miłt nie
 buduje kolew i gienow po pod Mostblanc
 do Turymu?

Karby narod frowy i newna geografirag
 cadoi, ktwej granice wtedy Mexrara
 ghy sam moow tywotny a inne miłej
 się wotmelub wycewione obow usgo
 wotendy wotytke rymasty, i dalszych jwi
 Konsekweny narrobionych adrobymy-
 jak Brym - dy Krym dach: smat i ot
 by? - Italia - restę pódniej i Wprow
 ra Graccha ocałym srowe.

24/12.

Najpromunsejsza forma praoaqi jest ta, która nie
 narusza narodowości. d. XIV coosadrat swych
 ksiarjat na tronach lepiej robot ni ghy by
 byt incorporowat - Porównajmy Portugalię
 za Filipa II. Napoleon wolał wsypiać je-
 natow osadca i ot mielac do Francuzi,
 a ghyby byt Wtemy rjednorodni, to i choi
 by siebie samego królem niemiecckim

zrobił tak jak się zrobił wioskim a
nie całe Wiochy przednoczyt.

Dużo historyi, humanizmu nie na tem nie
stracił, że potudniowa Franca od wie-
kin Arcaia swą samobitność narodową
Amerykanie są innym narodem niż
Anglii - literatura i. t. d. dris roku-
mniej sobie Anglii z Kanadą postępu-
ją -

Junaj i Ren jako granice państwa rym-
skiego -

Kto wratr sieje, burza zbiera -

Chciałem się ożenić, matka mi nie dała,

" " powiodło się, dziewczyna piękna;

" " się utopiła, mała woda woda

" " powiesiła, niema mi prosiorka.

25/12 Tyle ani, tyle wrażeń ginących. Ranki. a bibliotece Fiedla
sycyckiego nad Petermanns Mittheilungen im
Gebiete der Geographie - owoc tego studyum-
le senne wieczory, listy do i ze Stan.

Wzrostaj wilia, dzień pamiętny - bibl. za-
dyszanie - Roman Pilat, sejm, Illustrierte
Leitung i Podynski, wilio, kolendy, Gor-
baty, senność i omalatość stowrogo -
noe nieporoznia - ranek smutny - Ka-
tedra - u Czajk -

Gdyby Ci kto powiedział ^{nie} i nigdy jui nigdy
nie aprysz dolin ani się będziesz prze-
glądał w Bystrz. falach, tylko za morzem

19/13 Obrypatēs' sarem iato nojē - obr as Dantego
o mykle i libidinopi - jarkies pmanōiruy. -
Lexiatem ra toba, mysi mareh obranie . . . . .
!!!

27/13 He mamy w ierupku nasypu spōt gtosek? -
Zwrykle przyje to ^{Mał} pod wrygleidm etymu.
logirnym stuseud, inawej pod wrygleidm
fonetyjnym.

b do by nie tak jak n + n'
przy n mamy nja i nio, zja i zia
Szyja (loc' Maurgetonia) - ale rozriōnō
ny od Kaxia, Franio - najtatnōj nja
nja i nio - stabiēj wyraē gā gā i cā te
tra jw' zis spitywaja, ~~na~~ to i zja. zja
wcale nie ^{moie lubo porroōiōi} strabio od grabio. (lublu)
Wicē albo tak sō rtem) witywaja,
zē fonetyrnie wemogā stac' obok
siebie uwerlane - albo wcale sō
wierlewaja - zē t. mi - to dowoōi
rē nie go tōb dlaorego? j' tykko
berpodrednio pored lub po samogōw-
se - inawej albo rēwa sō albo oipa.
sa albo jōc imē, dla tego nawet
niemożeny ^{aj, j'} Ej bo tē w rktōrēw
sō rlac' niemoōi, a w rēc niemoōi to,
ergo pōrēctōrē - to tēi w rēctō, zē po
tēm rnikā j' in j' pō w rncōrē, w rē
(z m rē hōrōw ruy) w rē rōst faw rōsēy slac' bō
grabī (^{hōk i a w rny} inny) a w rēy rima i jax tē

wyrazne oddzielenie!
A więc b' h' m' n' o' p' są etymologi-
cznie ale w naszym organie niemożna
by fonetycznie osobnem spójno-
stawi - fizyologom roślinom,
ory... wrostłoby węc poprawić
wyróżnienie - że tam słowo
się rozumie, tu zaś

Przebiegiem k i g w kiedy, gien-
nek nie są etymologicznie i g₂
matryca osobnem spójno-
stawi - kiedy to nie kedy, gien i u
ręmy wyróżnić - ani k i edy-
co także, droi gien użycie ale
organ łatwo się naginający przy-
musi - a w obu, gien i u
włoski, acchi (notka, że włoski
na drodze do polskiej gobbia - i - j).
(to dźwięk jest najprzedniej poprzedzającym
i j k pono traci samogłoskę
wosć) - ale oddzielne oryginalne
brunnie -

28/3

Archiwum a Nowacki studium
porównawcze - wyprosić - ten jest
to jest charakterystyczny

Wilka uwag o Tridionie.
Tresc - F Znaczenie.

159

Najproszeczniejszym jest u nas - jeżeli się nie dąży-
ka wprost swego czasu jak Byron u Childe
Haroldzie i w don Juan, jak Scott u Ben.
Podrićy na walcie, Meprowmup, jak
n.p. Leszek u Karafiańskowym, gdzie
wrazem poemat osoby rymie prze-
niósł jako charakteru - najpi.
jest przeniesienie działania w jakis

czas analogiczny czas Epixe-
szości. Nie jest to stworzenie
świata, karykatury, czego
obecność jest w dziełach
jakto jest ^{„tam-”} Gargantua
Rabelaisgo - ^{„tam-”} (Wzrostowi mo-
żna odwrócić Utopię, doświad-
cryptnego, ^{„tam-”} (Alen Salera?) sta-
wiającej ideał jakis przeszo-
ści jako ideał dla przyszło-
ści.)

Faktom są Albioner i Lowanarda
Lenaua uide ^{przypisywać} ^{o nich} ^{zapewne}
za mu rasady, jakich ^{zapewne}
mieniał; ^{przypisywać} ^{o nich} ^{zapewne} rasady re-
wolucyi francuskiej, Aristipp
Wielanda - Utwór poetyczny
nie sadzi się z kromką węgla,
ale musimy wderać ryderat
dla obrar wstęku, czyżkolwiek
maszki dla swej własnej ręki;

dalekiego n.p. Tacyt w dziejszych czasach
bywał cynamysem, dlatego histo rycy
się narwali współczesności. Galiena
trydziesta tyranami — ale natę
żenie było obiektywne i barom
nie trudno się bardzo utrzymać,
zwłaszcza gdy się jest w toku
współczesności, gdy się chce na
współczesność działać — Dlatego
to n.p. Fabiola Kordynata
Wismiana mimo doświadczeń
i opornych studiów i ko
piowania nagrobków daje
urwać że to pisarstwo, wo
jujący z racjonalizmem i
wielkim czasem, i stojący pod do
gmatem, że to cięła wierność,
i w pierwszych czasach między
raduś i idei w kościele i całej ty
pawki dziejszych (niepo
mnie o milenarystyce) i któ
ry wielkość rarucają — nie wa
ją to mieć?

Nawet wry Sinder, ale i purnosin
Shakespeare.

F Tutaj *

Trudno być obsar w całej pełni
i szerokości — my o dziejszych
nosunkach ledwie tyś Her

To ten Frydson to poemat, jak
 Faust Dziady (Manfred & Fry nie
 kryta fantazja niemiecka) grze
 dziny re kwestycy podwójnej.
 Dziady wprost Frydsona pod
 oborem wiersz. Niebiosa kon.
 w krytej fantazji -
 Faust bierze temat nie tak da-
 leki, i ukazuje tu jest uniwers-
 salniejszy, on na ogół nie kwe-
 sty jak S. I. I. Orysi Dzia-
 dy, gdzie jest + memu
 odpowiedzie - i skra posun-
 ki ogółem czasie -
 Tak więc Frydson atowek nasre-
 go wieku prewizyjny w one
 wazy - niemniej musi tego sta-
 ni upodlenia - W prewizji
 wdr obrac, naj otrytany taki
 styczny - ta nuyt go radowca,
 sordowuje op rtyt Brymen,
 co nie godzjen panowai nad
 Hellada. Chciabby ja wdr na
 nowo zrealizowai z a niepami-
 ta, stawi ta wszystko na karte
 e aby ona otrzyta, potrzeba ja
 na nowo otrzyt - podniesi, rego-
 nerowac. Alexander N. doi wby to
 wodg, wdr i ta, ego otrzytyni ro-

Ten wiersz maite
 niebyl wreciem
 Frydsonu - pado
 on tak sam jeden
 stoi. idle na
 wsek nim jest.
 Idea poematu
 gtebrnego rasta
 rowienia sie.
 Skonczyta sie
 epoka jedynst-
 nyj Frydsonow.

Nam to druznien, bo my na stanowisku narodowosciowem, ale powzialnosciowej
 wep. grey, choj w parci. najlennie narodowosc jesure pojnyta, brali' gtonnie perone jej
 obidwy i my byv - On s' wyhodat w poenia s'ats
 przyjedz wami
 w jednej narod
 wisi centralizm
 a mih parafin
 gmina, autops
 mia, t'f de
 xauter, ureg
 rari' ale dat
 tej sre-rodki pol.

Homera, geyo wywod Aristoteles,
 a byd Hellenem, on stworzyd Helle-
 niemow kole, rasilis go nowym
 wywodami - najprzed wtasnym
 narodem, potem ... den pomoc przy-
 jac jednak Teby rbarroue - ni mo
 to on tak byd w Grezi, jak Agosi-
 laos Grek, co s'are Grekow woj-
 wart a w srod hellenizowai rany-
 star. Kap do ~~trastal~~ naszyd
 urasow analogii porozgnari
 ariemowemny.

tolk jak da-
 zenie do regene-
 racji noszota
 Kator. tybko
 za pomoca re-
 formy w nuy-
 si, jak, a au-
 tori Frivona
 w Nowy Kosc-
 go narode-
 ma przed-
 stawit-fulko
 Kowra idea
 moir si rego-
 nerowai rai-
 stynawke re-
 or wyrosy jak
 Hebrajczy w
 Chyrtian-
 unie - przy-
 restem dopet-
 niai' ralkou,
 realizujac
 to co w swy
 g'leb ukryta
 ta, Zarore-
 majac sie m
 sanem dr-
 wie.

Frivon rapomniat, ze to co upadl,
 upadla i rewult rnyh przyryy,
 ze Demoflhenes Grezy w upadku
 powstarejmai mienoci, grey
 sie rewult rane okolicnosci przy-
 crynity, ze to powdano bydo powstac
 w nowy formie.

On niepojaj datnosci swego wreku,
 On niepojaj, ze nia nie jest draxna
 nie si' tolkie pojedynowch grepek
 jak powstanie Cyrtilisa w Galii
 Batorow, jak Frydri w r. 70, i
 co Barhorby ale byta nia idea
 chryscjaniska, ~~data~~ patryotyczna,
 ale dazaca do spojennia ludow
 w jedne moralna, catosi braterz

stwem, do podniesienia moralnego
 i wraczenia tych ludów. Wszakże
 na porządek Antyminiana de
 Sarris, civitate uolunta narody z pod
 Gracjus Sarris
 Brutus et
 a rosta
 Augustus
 Tibertus
 podniosła? Czyby były podobne
 jeżeli były jak Trydon ~~by~~ były powstały w tym
 Brutus ca. Kierunka, niebyliby Itali na
 mor-donawie
 Caesara wpro-
 wadzta natron
 Nabardusnego
 Augusta
 b. skup, niebyłyby się brały
 i siaby obrar
 to Carr. In mi
 z serca ale m
 z nowy
 rozbudowa
 g. in w fajer
 Oned i g. osten
 bengalsti et
 capy krys
 i. in. in. in. in.
 miast areali
 zonal mysl
 na stenu on
 który odle
 wale tyranem
 uniostrum.

sity, dyk jeszcze wyrotu
 ludow, niebyto by się popadło
 wreszcie w reotyran wa-
 daw posuop telleska i pod-
 kopujacy cy uliraaya, które
 byt wspierac, ktadaay tamy
 wolnosci myśli - ani w mi-
 szczyrn sredniowieczny - byty
 miast wcey poparcia waby Alexan-
 der Severus, reprezentujacy dobre
 kreis z wepasmu celan Kribio.
 by powinny byty byi jego pra-
 wa raka, a bytaby nowe wtedy
 ona republika christiana o jakis
 sredniej woli martyty, a ktory
 zjawca walka hierarchii z sa-
 molubstwem cesarzy wem.

przepednat (Baga i inni detejta);
oddal duszności jego serai skladetue-
ma doł berowniemu na powót,
a jednak warto być, Fridonem,
jak buria co wstrzasnę...

Dalsza kwestya pny Fridonia Nafli-
nissa - imie kwestya klareop farta-
nizności Juguetho; Motaridalesa-
fraynam sis, i w scane: usiost
musit gromz, bitost nad usis
co nowi - on, co nosz wypradz
to jak Prometheus na Kapatariu za rucznost
w ciemności rucznost - to bunt

nieprebragan przeciw egot, lebrajta, ale nie
przeciw chrześ bogow - to duz
duza ludskop - mosty
Grecka starozytność gatana
Grecy bardzo
negatywnos
najnegatywnos
Tytali Jacy
bogow

jez Grinnye etc. to mi-
tantel, Lidu to
na wyzrec jak a jak ubor ne
to osmiech sie in bogow raguraci; wypraci; oby
in bogami. podobnie hebrajzki miethus
to Prometheus jako rew.

Co Krawiec pot m.
ograi i webe
ney, jego partya
Berleeny
a jednak tyle nie negatywnos
bardzo chrześ. We in, idealos;

chrześ wawsa wryable negatywn-
ideal negaynos na jakoby wyrozu omi
poerya omi mythologia
ani wyobrazenia ludka wemy
dlatego trudnosť uprowa-
denia do poery (mianicie go

negatywnos i w skutek kontrastu, cohalnyd nader dy-
lenko wozumista, w barcy, jezdan, dyaker ma to wywiesz puse
nami by carar wolowa i Pruala dyakt narwali, byci tud.

w poemacie nie
dosł wstawiam

zda się, że w
ba kłaf. w soti
m. w oparuje
boon, Ponny te
nuł Molobrowi co
sic kradzkarui

Grecy bardzo
negatywnos
najnegatywnos
Tytali Jacy
bogow

164

nawet mytth. Drześci. ludów wieca, bo jest
poetya, może ją mieć tylko abstrakcyjna
Theologia (wyjawszay chyba zekunsiar i Chryst)
dalego dyabel - gwie w poetyi - często tak dy-
broły jak w Mesyjadzie Klopff. - (Internau
duttona, toby było udekawem) Dalego także
różne pojmowanie Mesystopła - ^{gwie} ein
shall narwał - abstrus jest ten dyabel
trudno go realizowai a poetya potrzebu-
je plastyki i wystrzosi - ^{on} niedowystny -
tak niepojęty jak Bóg - W poetyi wo-
rka mówić o nim, ale on mówić ani
występować nie może, bo jej ramy
ludzkie nierobnie go objąć, chyba go
z antropomorfizuj, jak ułhot
grecka a nawet chrześci. przy-
pisując mu uczucia, i własności
ludzkie w najwypiszym stopniu.
To też stusna rzecz, że następnij pojmu-
wai w poematach, jak... dyabła ja-
ko ten weirny duch oporycy, spieray w
piewsiardoweka, który dopiero uisk
wypowiada. On negacya, raocy, on
kurry, wywodacy siestnem iurudem
exaltuje się i goton własną matkę zabić
i sobie zwatpowsy, ale otwiera drogi nowo
Prometheus, - uirakty niedi w piekło,
które sam na się szagnął obawiosy
Bogów tej ziemi.

№ 1584 Świdzi powiatka dla wydawnictwa
dziełek ludowych lub do książek
dla nauki dopracowanej
VIII, B. 99

Pisze głowę, nie idą pod ramię.

Semen i Ostap, choć bliżej sąsiedzi, nie żyli ze sobą w wielkiej ^{przyjaźni} ~~zgodzie~~. Prawda, powiadają, że biedny Semen był temu winien. Choć ^{nie} ~~był~~ chatupnik, ograniczony na zagrodę, i) ~~nie~~ ^{i ogrodę} obarcony liczną rodziną, nie zażdrościł przeciw swemu bogatemu sąsiadowi i Krewniakowi, Ostapowi. Przeciwnie, dociekał, że go bracia skrzywdzili przy podziale po śmierci ojca, korzystając z jego nieobecności. Gdyż stał się wtedy w wojsku w dalekiej italskiej ziemi i walzył pod chorągwą, prowadząc w ojcowskiej strasze bez samostania przyjął wzięci, którą mu przekazano, a ożenił się z równie biedną, ale równie pracowitą dziewczyną, pracował w polu w koło, pracując jako skrzętny i pilny robotnik i nie narzekał na swe ubóstwo.

Inaczej działo się w bogatej Ostapowej chacie. Wprowadzi w Ostapa statki i brogi taclne i stołot. On nawet niegdyś także zastępował a no jar-marek nieraz i parę dywkwów własnego przydomku mógł wyprzedać. Mimo tego jednakże strawa Ostapa była zawsze nadmierzona i ani przychylności żony ani miłok żdrowych i ładnych dzieci ani pokucie dostatku i samości nie mogło go rozweselić. Ostap bowiem miał

że u ludzi nie miał uszu. Nieważne
 mi rozrywki, ale ten nikomu nie
 wyświadczył żadnej przysługi. Nie był
 złym, ale też nie był i dobrym. To też
 wszyscy byli z nim grzechem, ale zola-
 lek, ~~at~~ ~~ktawiali~~ mu się uprzejmie,
 ale na zimno. ~~At~~ jeżeli nawet kto i
 potrzebował pomocy jakiego koczownika
 albo adobny moki, to omijał zamo-
 żną Ostapową ~~do~~ ~~datę~~, aby tylko nie
 widzieć kwaśnej twarzy, jaką Ostap
~~#~~ witał każdego, kto go o co prosił, a
 zdarzało się często, że i wprost odma-
 niał. Jeżeli ~~jakimś~~ w miesiącu się dowiedziało,
 że można sprzedać ~~dobrze~~ ~~fasole~~ fasole albo że
 faktorowie dla wojaka owies skupują, to
 z nikim się nie wsi tą wiadomością; nie
 podzielił, a gniemato go to, gdy widział,
 że przez to i dla drugich nie była tajemni-
 ce, i że i drudzy także ten towar na
 targu wywiekli.

Jednego razu wrócił Ostap pod wieżor
 z targu do domu i siedł zamysłony
 pomysł ^{przy sobie} poprzedzając woty. Właśnie wrócił
 i Lomen z roboty a spotkawszy Ostapę
 przed jego wrotami pozdrowił go po drze-
 wianisku i ze zwykłą ^{sobie} swobodą zaczął
 go się wypytywać, co w miesiącu słyszał, jak na
 targ poszedł, ^{i tak dalej} ~~a nareszcie zaczął wypytywać~~
~~na jakie też zboże teraz popyt w miesiącu~~
 Ostap odpowiadał na wszystko niedbale
 i zgrzybliwie, a ^{ty} przyszedł do sprzedawcy, do
 Koczownika ~~##~~ ~~##~~ nabyty grosz wiół do
 domu, począł narzekać na ludy interes,
 gdyż właśnie przypomniał sobie, że Fiechory

już drugi raz jaksemus' upotowemu mieszcau-
nowi Rukurudę o parę ~~centów~~ centów drożej sprze-
dał, gyon ~~z~~ żydowi na swojej' nieco utargo-
wai' pozwolił. Zmierany tedy na siebie i na
cały świat Boży zamarszał się ~~z~~ na ~~at~~ ~~at~~
wszystkie donytywania dalsze Semensa, a gdy
Semens zapisał, jakże sobie ma najwięcej po-
puć w mieście, pogardbiwie i z ryderstwem
powiedział: „O, ~~czy~~ pytasz mnie, jakbyś
był adjunktem w sądzie i protokół ze
mnie ciągnął. Co ja wiem, czego teraz w mie-
ście potrzeba? Chrzemu ludzi potrzebuje.
Pomyślał sobie bowiem przytém: „Co ty, nader-
ciu, pytasz, czego kupuj w mieście, rozumiemy!
Co ty masz do sprzedania? Odrobina luku-
rudzy musisz dowozić, abys' na przednociu
z głodu nie umarł. Chyba chrzemu będziesz
sprzedawał, bo tego mi potrzeba siać ani se-
dzic, a po ogrodach go pełno.

cał pomyślał. Ostap i nie poręgnawszy
nawet Semensa ~~z~~ obścił się i do swej
zagrody poszedł. Semens atoli inawszę po-
jął słowa Ostapa. Wiedział on, że czasami
niekiedy przykupnie baby o chrzemu napa-
stowaty ~~z~~ przy innych rzeczach bodaj po
parę wiazerek ^{zabierze} przynosić sobie karaty, „bo
na wsi chrzemu dużo i nie nie kosztuje, „jaka
^{miękkie} Wziął tedy słowa Ostapa, że prawdę i
drugi dzień równo ^{ofici} wiar z Hapla pos-
li kopac' chrzemu i w swoim ogrodzie i nawet
Ostape o ~~pozwolenie~~ poprosili, abij im po-
zwolił i u siebie nieco chrzemu nakopać.
Ostap ~~nie~~ zrozumiał, jak ~~z~~ Semens
się oszukał, wziawszy jego słowa za prawdę,
ab' nie wyprowadzał go z błęd i z rzadką
nawet uprzejmością pozwolił mu u siebie
za chrzemu szukać. Cieszyło go to nawet, że
z Semens ~~z~~ tak sam ryndził w pole, gdyż chciał by
był ~~z~~ go raz widzieć zmarzonym i myślał sobie
co to za smutek na wsi będzie, gdy Semens z chrzemu swoim

porząd z targu porządku.

Symposobem ~~tu~~ Semen i u siebie i ogrodn
 nabierał drewnu w obfotosi. Wprawdzie
 ludzie dziwili się, skąd tu Semen takie
 go apetytu ~~do~~ drewnu nabral i nie rozu-
 miali, co z nim da poczynac? czy pier, czy go-
 towac? - ale - jak to się zdarza - nikomu
 jakos nie przyszło wyśtomaczyć Semenowi,
 że nie potrzebné się trudzi. Każdy ruszył
^{ma zrybót} ^{ryboto}
^{u niego} ^{ma to} ^{u niego} ^{ma} ^{głównie} ^z ^u ^{co} ^{u niego} ^z ^{u niego} ^{u niego}
 camionnami i pomyslał sobie: "Et! dżiatio-
 by mi się jeszcze myślał nadftem, no co się
 drewnom komu przyda?!" Kiedy taki durny,
 że go tyle zbiera, to niech go sobie potem zje-
 da. (no żaći to coś imowadź było.)

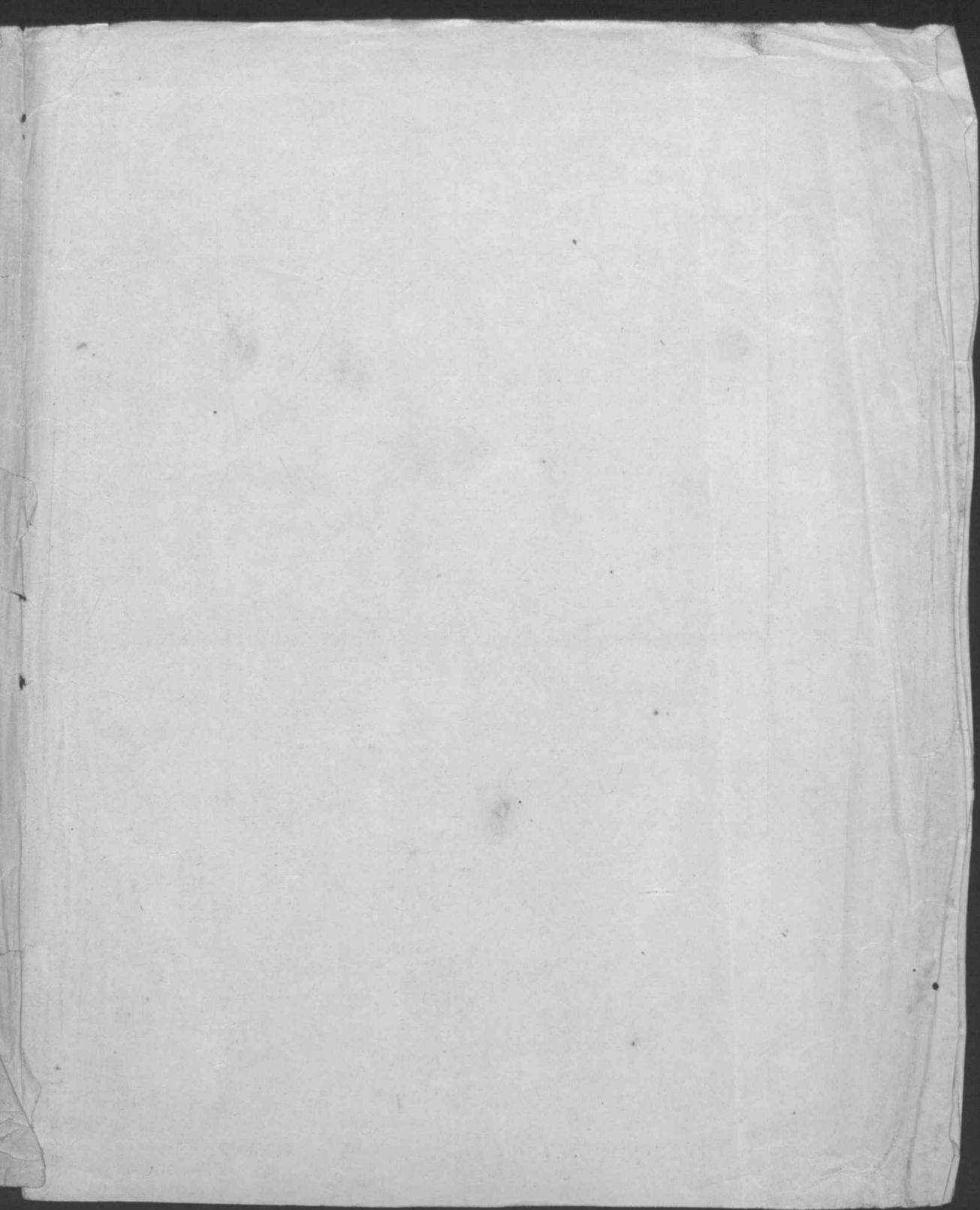
Symposobem Semen nabierałowsy drewnu
^{obracany} ^{u niego}
 pożywał sobie wozu u Hlawyts, nasadowa
 drewn, powiazany w worki i do światu wy-
 brał się na targ ~~u~~ ^{u niego}
 Gdy stanął w miescie na rynku, ze swoim ~~u~~ ^{u niego}
~~u~~ ^{u niego}
 i gdy żydzi zobaczyli, wżim wóz wy-
 sadowany, zrobł się istotnie wielki ruch. Kto
 niego i mnóstwo żydów porzecz drewnem tar-
 gowac. Na zadziwio to Semen, gody z
 wżerywszy słowom Ostapa tego się spo-
 dziwał. Nie mógł się tylko wydziwić,
 ale wżego Ostap sam na tak korzy-
 stny handel z drewnem nie wyje-
 chał. Żydowski bowiem psaty się koto
 jego ~~u~~ ^{u niego}
 wyrzynajac go ~~u~~ ^{u niego}
 że w miescie żydzi daja poroztek wszelke-
 mu handlowi, wżer co zydówkami i ni-
 jedna kucharke i "Konsyliarszowa"
 no wżecze drewnu wżęto. Widziac
 to Semen porozł się zrodz z swoim
 towarem drożyc i wyższe ceny nabla-
 dac, a ie drugiego kupca z drewnem nie

było, więc i tak drewno jego miał obrot,
a gdy nareszcie targ się przerzedzał
a policzownicy ludzi ~~rozpręta~~ rozgarnięci
poculi, resztę drewna, jakby jeszcze
na wozie pozostał, jakiego żyd, mający
sklepik w rynku, hurtem zakupił.

Zadowolony z targu z próbnym wozem
a pełną jak nigdy kaletką, pomyślał
Semen o powrocie do domu, myślał
jak się Stańka uwarzy, gdy jej nową
duszkę przed Kwietnią, Miedzielą a dnia-
ciom po gule lub obwarzanku żydow-
skim przyniesie i jeszcze tyle gotówki
samymi niedziatkami na stole złoży.
Zakupiwozy tedy jeszcze nieco dla domu i
posilwozy ~~z domu~~ wziętym z domu, mats-
jura ^{kwietnia, wódki} puscił się z powrotem, ale teraz zna-
nu jemu nie mogło się w głowie po-
mieszać, co ci żydziśka z tym drewnem
robić będą, i chciał idąc także do drewna
naprawdę obrotu. — Nie mogąc sobie tego
wytlómaczyć, zapytał o to żydka ~~z~~
siedzącego na rogatku, z którym razem
w jednej kompanii służył. Ten mu
dopiero wytłómaczył, że przed instancją
wielkomoceńską żydzi dostają drewno kupu-
ją, bo go potrzebują do swych ulubionych
potraw rybnych, a „panowie” także
dostają drewno do mięsa jedzą, gdyż
stare ogorki wyszły a ~~nowe~~ jeszcze
~~nie~~ żydów, narcoet nie zeszyły.
Aby baby zapewne pozapominaty
o poleceniach przelupeli, więc nie dano,
że Semen, nie mając drugiego kupca,
z tym samym towarem obok siebie,
tam doboj interes zrobił.

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД

4 (Бав.)

ОПИС

1

ОД. ЗБ.

1584/6

- 1.) Dwa zgony.
- 2.) Niewinny żart studencki,
srodze ukarany.
- 3.) Bóg był i jest.
- 4.) Wzkoła i wojna.
- 5.) Pars morszy Metastasioz i
J. Storrackiego.
- 6.) Śnienie św. Granie wa-
cu i w zestrzeni, gr. podziwsi.
- 7.) Bożij świat.
- 8.) Rosyanie a Polacy.
- 9.) Nauczy. Ludowe w Galicyi
w r. 1888.
- 10.) Niesympadyczny Tyrtusz
wowski.
- 11.) Dzień. Orł. i Anatole France.
- 12.) Orden, Homacz Dekameronu.
- 13.) Józef i Marya Dekorscy.
- 14.) Pięta Hebbel.
- 15.) Kommandzi paryscy.
- 16.) Jan yrofti Fluss. Lxüidur.
- 17.) Zadania rakacyjne ozkol-
nictwa lud. w Gal. w r. 1915.
- 18.) Nietzsche a Storracki.

№ 1584

VIII. B. 99

6

Drobiazgi.

Belestan Adam Naranowski.

Drukowano w Wied. Kur. Pol. 169

Artykuł ten i następujący podpisaniem nie-
dno i przepisaniem na parnizale dla brata
Edmunda Kornfelda, urodz. mego z M.
VI. gimn. # Fran. Józefa we Wiedniu od
markata w Wiedniu. Postatem listem po-
leconym z Karlsbadu d. 6. maja 1915.

Dwa zgony.
1855 i 1883.

W r. 1855 umierał w pałacu Cesarskim w Pe-
tersburgu Mikołaj I. Frydzyński bat ciężka jego
żelazna reka nie tylko nad państwem rosyj-
skiem, nie tylko na polską zdeptaną, ale nad
całą Europą. W wojnie tureckiej (r. 1853, 1854
i 1855) Europa oparła zachodnia się jego pla-
nom a Austria zawiadła osekisowania.

Sebastopol.

Romancie mówiono o jego śmierci; nie
brakło narret głosów, które go przypisywały
samobójstwu. Starzec, którego głosu słuchano
nie tylko na wszystkich małych dworach
niemieckich i ruskich, ale i w Berlinie i we
Wiedniu; starzec, przed którym papież Gre-
gorz XVI. Karol wynosił się z Raymunda Ma-
krynie Nieczystarskiej, księżni prześla-
dowanych przez a postać Siemaszka Pa-
zylicznej literoskich, aby stał obecnością

Wojna fppg nr
mym...
dram

w Stolicy papieskiej nie razita obron-
y legitymizmu europejskiego w czasie
jego wizyty w Wierzmem Wiesie; sta-
rzec, ktorzy na tych kongresach u-
czyt monarchon europejskich stumio
kadej ruch, ba nawet kade pragnie-
nie jakichkolwiek zmian; starzec,
ktoremu w listopadzie 1849 jako w-
gromy wszelkiej rewolucji Pocz-
Wierza ³ zwiastki tad dumnym
swy latoniznoscia raportem do-
nosit, ze Węgry tez pokonane leza
u jego stop: starzec ten - mberion-
nie mogt zniec upokorzenia, jakie-
go doznal, zmuszony mycal' ore
putki z okolic naddunajskich i za-
staniat' nimi mybrzeza Krymu i Fin-
landyi. Opinia glosila, ze nie mogat
zniec tego upokorzenia odebrat' sobie

życie, zażywając truciźnie. Może to być Moskwa,
 a każdym razie charakteryzuje ona czło-
 wieka: była w nim pewna ^{wielkość} bita, nawet forma
 ciała, brutalna, demoniczna. O ileż on stał
 tą szerszą brutalną ryją od tyłu roniót-
 czonych i późniejszych władców! O ileż
 stał ryją nawet od swego bezpośredniego
 następcy - Aleksandra II.

Na żelaznym łóżku polowem leżał
 car umierający, przykryty żołnierskim
 płaszczem. On cały swe państwo takim
 szpitlem żołnierskim chciał przykryć
 w ciągu swego życia. - Do kółka niego stała
 zebrana rodzina, a wśród niej następ-
 ca tronu, Alexander II.

Włoszyscy zwrócili się ku niemu i
 rzekł starym głosem: „Милеедò ме-
 дѣ дугемб, мой сород, мшачевò!“ -
 („Ciężko ci, bracie, mój synu, ciężko!“). -

Mój przyjaciel, Dr. Edward Janicki,
lekarz i psycholog, wypowiedział zdanie,
że w chwili śmierci ofiarników kaźdemu
staje przed oczyma duszy jego matka i je-
go nina. Przekazanie tego ~~tragedy~~ zdania
może potraktować na podstawie wrażeń,
jakkich doznawszy kilka razy w chwi-
lach niebezpieczeństwa, gdy w rozkroku wy-
padków był w niebezpieczeństwie i zagro-
dzał śmierci w szczy.

Czy Mikotajoni w chwili zgonu
stan przypomniała się matka, która
nie chciała o smutku na życie mego me-
ża Pawła I. ? Czy przypomniały się im
się jego niny ? te nieokreślone dzie-
regi ofiar, wskazanych na szubienicę
albo na dyktat ze to dyktat, że chcieli być
ludźmi stropodnymi ? że kochali to, co im
ich matki kochały ^{zalecały} ?

W 28 lat później Alexander II. umierał
w Petersburgu: nie w pałacu cesarskim,
nie na Łożu, lecz na bruku ulicznym placu
publicznego, rozstrzelany na pól ryknem
bomby, rzuconej przez studentów rosyj-
skich. Złociła się zapowiedź jego ojca.

Nad konającym cawem, któremu ry-
knuch nogi uwrcał, pochylił się brat jego i
zapisał: Умре, камб меде²⁴ (Олесин,
јад Јолке²⁵)

Czy Alexandromi przypomniały się
w tej chwili słowa konającego ojca?

A kto dał hasło do wykonania 26-
marchu na Cava? Kobieta, stojąca po dru-
giej stronie kamatu, dała znak biały chustki.
Była to Perowska, córka generała, któ-
rej należał do wykonawców roli Mi-
kajaja I. (Fort Perowski nad M. Kaspijskim
w rosyjskim Turkestanie.)

Żart,
Niewinny figiel studencki, srodze ukarany.

W teatrze greckim, w czasie najwyzszego
rozkwitu dramatu greckiego, ktorzy
niekiedy pransdy sprawiedliwosci: Do-
zej wciela z potega przejmujacy i sila, po-
dobna do sily wymowny wielkich mro-
kon starego zakonu, byl oryginalny
zrywaj: W jednym dniu dawano
zaczynajacy trylogia tragiczna, to jest
druz dramata, kuzsze sie w jedna myt-
oz, calosc swa trescia albo przynaj-
mniej charakterem i roznizowaniem
zawiklania tragicznego. Po tych trzech
dramatach nastepowalo zawsze kro-
mickie $\delta\rho\alpha\mu\alpha\ \theta\alpha\ \tau\upsilon\rho\iota\kappa\acute{o}\nu$ (drama
sabyrikon), to jest zartobliwa kome-
dyjka, w ktorej wystepowaly mitologi
nizszego rzadu: sabyry, nimfy, dryady
i tym podobne istoty. W ten sposob

dramatyk grecki chciał umyślić widzon,
 wstępniejsze do głębi tragicznemi katastro-
 fami, przed opuszczeniem widowni dowro-
 zadzić do równowagi i spokoju wewnętr-
 nego, bez którego ludzie nie mogliby się od-
 dać dostronym, a jednak nieszednym i
 roznyim uportom poprzedniego życia.

Tragedya, opisana w poprzednim sekcji,
 miała także stojce z nią. W związku dra-
 ma satyryczna, tylko że rozwiązanie tego
 dramatu nie było zabawnem dla osób,
 w nim interesowanych.

Było to w Wilnie, wkrótce po śmierci
 Alexandra II. Dzieje te wypadku opu-
 niadali sobie rzyjcy: wszystkie nie-
 szczęśliwe zamachy były doskonale znane
 starym i młodym.

W pewnej klasie gimnazyalnej sie-
 dzieli uczniowie, zosłuchani w rykiad

7 wie die uniejęt mię Ferr-
reunier, ie reforma n jego
nawstrze nuni by reforme
in caritate et in membris.
Do takiej nie uniejęt w ruki
au' r' irrem utvaenim melaio
vity, a porreny nieubtoga-
na. Kowekreny, przeschu' i
musi'et i nuni k'rouy' po u-
tartej drodze, znacze m'ra-
norrone p'otokami k'ou' i
hekatem'ami ofier.

7 Następowo parca ma
stadonj
damodk'ozuon na tro-

nie caron przedstawia
drinm, analogiz z p'otok-
dani' w do charakturon,
Alexander tyklo jankij i klat-
ozym, nierobnym ^{onylerj} o'bitku
tejsamej k'houy, Alexander

III. przypanina, r' u'roj myni-
spronej k'ou'elnej v'ille, jako re-
prezentant ^{absolutyzmu} k'ou'elnej k'ou'elnej
go d'radca ^{absolutyzmu} k'ou'elnej k'ou'elnej
k'ou'elnej k'ou'elnej k'ou'elnej k'ou'elnej
nie postada r' s'obie nie re-

drrego imiennika; r'azzej po-
dobny chwilecym i impuls-
mi d'robnych chsi, k'ou'elnej
nych staronziej r'adi, do ore-
go d'radca, Alexander II. jak
Alexander II. wyrad sig c'orem

z zamystowni zrobiecia c'egry
lepozeg, ^{ale} jak on ^{jak} k'ou'elnej k'ou'elnej
Zoston absolutyzm ^{nej r'adi} nie erud-
nikiem s'wego oto c'egry, i d'ni-
mo p'orrany nieubtoga-

profesora albo przynajmniej, uda-
jący zastępkanych i uosai nych. -
Wtem z k'ou'el sali wybiegla myse
i wrzebiegla przez rolna, przestroni
miedzy Tarakanii a Katedra, chęst
zapewne dostrze' sig do nory po p'ee-
cinnej stronie sali. Jeden z uczeniow,
siedzących w pierwszej ławce, rzu-
cił do mysey k'ou'el i tak zrzuc-
nie c'ow s'robj mymierzj, że myse
odrazu padla nieozyma. Wtedy je-
den z uczeniow, siedzących na rogu
drugiej ławki, r'uchylit sig na-
wzrod, ^{emierzj} p'orrat k'ou'el z'ozogru i
trzymajot ję w powiebrzu p'ezpny
p'igtosom; Szadza, k'ou'el t'ebia?³
Pontrzyt on otwora, myp'orrade-
ne do Alexandra II. po zamachu
przez jego brata.
Za ten zarok obuch'ozuon r'ydalono
z gimnazjum. 7

"Dócy był i jest!"

W r. 1904 wybuchła na dalekim wschodzie wojna między Rosją a Japonią. Wszyscy uważali zauchwała odwaga Japończyków, którzy zaledwie w r. 1868 myśli z ograniczonymi siłami, w jakiejkolwiek trzymali tyrania szogunów i byli takimi, oparta na całej drabinie hierarchicznej feudalnej. Potem, w starożytności monarchii, nikt nie mógł się myśleć o reformach całego narodu, który z niepokornym i niecierpliwym zapętem zaczął brzożę od Europejczyków i pokazał im, że - nie zważając na treść swojej duszy - potrafił w krótkim przeciągu jednego panowania dorównać im na rozrywkach, a także starożytnego rozwoju cywilizacji, będącego ostatecznie tylko rozwojem wydoskonalenia kultury materialnej.

W Rosyjanie z polecenia lekceważyli prze-
ciwnika, narysowali Japonczyków makaks-
ni czyli matrasami i rozpowszechnia-
li kolorowane jałkowskie karykatury,
przedstawiające potężnego obłożyma
moskiewskiego w rękach z malutkim
żółtym kartonem, którego Goliat mo-
stkiem wsiadł na głowę i nabił na
inne go jeszcze guzy. Wkrótce zamieł-
li i zaniechali tych słodkich karton-
ów sami stali się przedmiotem żwesi-
dowskich ^{konspiracyj} konspiracyj, którymi ich obwypy-
neli żartownicy reszty Europy. (Ja-
ponczycy okazywali się i pod tym względem

Pod „cywilizowanych” myślimy i szlachetniejszymi).

Europejczyków: nie
nieśmiertali się ze
snych przeciwni-
ków, umieli cenić

Śmiało ataki na okręty rosyjskie
w porcie Koreańskim Czemułpo ~~pod~~
zostę były tylko przygryzki. Zuchwa-
ły atak Kapitana Alitode zagroździł

ich zalety morale i okazał się niebyłam
dla ich ^(i zmagają się katowiczy) permikion, z nagrobkami.

zatorionymi okrętami rżęd do wierzchoł-
 tego Portu Artura i zamknęł w nim
 większą część rosyjskiej floty Wielkie-
 go Oceanu, skazuje ją na bezczynność,
 a bohaterką i miłością tego kapita-
 na, który ~~na~~ widwiezie ^{2.} z zamiarem
^{1.} na śmierć ulechybna ^(na pewno)
 szedł ~~na straconie~~, niedost ~~je~~ ~~nie~~ ~~nie~~
 woli, pokazał edwas edumionej Su-
 roppie, że te żyte makaki podniosłości
 ducha w niwem nie ustępują Europej-
 skim bohaterom Wyprawy Koryckich.

Z tej życia w tej
 trudnej przeprawie,

W przedkim pochodzie zejści Japoni-
 czyj Korea, równajsz się barmata Jda-
 lii, od Fwenu do rzeki Yalu, a zmy-
 ciędną, w morderczych wielodniowych
 bitwach pod dziwojnom i Murdonom
 (nad rzeką Szaho) i zdobycie Port-Ar-
 tura nauczyłoby Rosję nie lekceważyc'
 porzecimnika i ~~badat'~~ szulca' przyozyn

porażki we wskaźnych bitwach, zwycię-
stwach i grzechach. Dawna Europa
nie była świadkiem takiego widowi-
ska: duch zwyciężył nad siłą bru-
talną, a ten duch niechęty nie był po
stronie tego państwa, które się zali-
czało do Europy, lecz po stronie
„złotego niebezpieczeństwa”. Wzrostła
też liczba katolickich Europejczyków
siły i wielbicieli teorii rasowej o
wyższości „Aryjczyków” nad „Mon-
gotami” zwolnili się, to niechętyci
Mongolowie i jako ludzie ~~niechętyci~~
otkazali się bardziej „chrześcijańskimi”,
niż ich przeciwnicy.

Decydującym momentem w tej walce
była chwila, gdy wielka flota rozprósza
pod komendą Koźdestriehińskiego czy Rože-
strieńskiego — przebywszy drugą drogę, przez

Atlantyk, północniejszy Afrykę, wyprzedzający i ponawia-
 niawszy szlaki Koto Madagaskaru — zbliżata się ko-
 przez Ocean Indyjski, Morze Śc Archipelag Sundaj-
 ski i Morze Chińskie do cieśniny Koreańskiej, aby
 przedzielić Japończykom w Mandżurji potężenie z góry-
 stym archipelagiem. Sługo nie niedziarno, gdzie i jak
 Japończycy wystąpią przeciw tej armadzie; nie-
 dziarno tylko, że admirał Ōgō będzie z nią wal-
 czył. Wreszcie zagadka została rozwiązana. Ō-
 gō zatonął na przejazd floty Rozdestrienskiego,
 zmierzającej widocznie w kierunku Władymostoku,
 w cieśninie Koreańskiej w okolicy wyspy ~~Ō~~ Cusima
 (pisaniej ortografią angielską Ōsushima). Tu przy-
 szło do strasznej bitwy morskiej, która trwała noc
 całą i dzień i skończyła się zupełnym rogiomem
 rosyjskiej armady.

Dziwiłem się bardzo, że żaden ze żyjących
 w tym czasie poetów polskich nie uchwycił tego
 tematu. Byłoby to znakomite Ō gromy, padające

na tych, którzy zdeptywali Polskę a, niesyci zdoby-
wszy i spokojnego zarwojowania ^(i myśli) północnej
Azji, wybierali się, aby zobaczyć Wielkiego
Oceanu wcielić do monarchii nowoczes-
nych Dżingischanów, przystrojonych i ufry-
zowanych do europejsku - ^{to} temat jedy-
ny dla poetów polskich, żyjących na prze-
łomie XIX. i XX. stulecia. Była sposobność je-
dyna przypomnieć światu Dżady i Anhel-
legdu w poetycznych obrazach, opartych na
historycznej prawdzie. Nie byłaby to matust-
kowska radość z nieporodzenia przeciernika, lecz
stwierdzenie, że jednak w pewnych chwilach duse-
jonych triumfuje wyższa ^{duchowa} jakas potęga nad
groźnymi niskich i brudnych interesów czysto
materiałnych. - Niestety poetów naszych w tym
czasie zajmowało malowanie ^(uważaj) nagiej ^{duży} ^{zmy-}
stony, ^{ych} historyczny ~~g~~ - Saadydyczny ^{stanie} ~~g~~
Herodyady i „gruba” Maryna z Hrubego!

Adam Raj-
gert, 1866

Tęj oktażach
i szatach,

176

Artykuł ten przepisano do druku i do-
ręczymy w najbliższych dniach kwietnia
1915 w Wiedniu Janowi Solskiemu jako
referentowi sprawy kultury i nauki w redak-
cji czasopisma „Szkoła Polska”.

Szkoła i wojna.

Artykuł do czasopisma szkolnego, wydawanego we Wied.

Pod tym tytułem pojawiają się od czasu do czasu
różne artykuły w czasopiśmie niemieckich. Na-
turalna rzecz, że autorowie ich nie poznali ^{nostu} nastę-
pny wojny obecnej w całej rozciągłości i grozie. Są podobni
do tych mieszczuchów w Fairie Goethego, co
podczas przechadzki niekłamanej rozprawią swolij-
nie o miłych rzeczach i wistotnych w swym mie-
stecku ^a i między innymi rzeczami zastanawiają
się, jak to przynajmniej w swym bezpiecznym
gnieździe oporządzą sobie, „wieh dort unten in
der Firsellni und der Wolke die Döllner und in
vanden Uforyn”. Dzisiejsi ich potomkowie mo-
gliby ~~się~~ powiedzieć: „— in Wolke u. in Gur-
lizinn”. U nich oddziaływanie wojny na szko-
ły odzwierca się tylko w ~~z~~ pewnym zredukowa-
niu rozmiarów: mniej ~~szkół~~ cokolwiek ucznion,
brak pewnej ilości nauczycieli, mniej klas, po-

Łączenie dwóch szkół w jednym budynku -
KUF i uregulowanie porzeczności gromadzenia młodzieży w tych samych
saulach w innych godzinach dnia ~~po~~
i w zredukowanym urozuplonym
wymiarze godzin, ponieważ drugi bu-
dynek na szpital dla rannych zajęty - ot
i wszystko.

Inaczej przedstawia się stosunek woj-
ny do szkoły u nas, a pod ~~ty~~ tym
względem odmiernie się i w tym
punkcie dziejowe postawnictwo naszego
narodu, który od czasów Naduchana
stał jako na pograniczu jako kresowy
tycz, broniący cywilizacji zachodnio-
i środkowo-europejskiej ^{przed} ^{zadani}
~~od~~ ^{od} ^{na} ^{ty}
z bliższego i dalszego wschodu. To "złote
niebezpieczeństwo", o którym przed
kilkunastu laty za w środkowej Euro-

nie zaczęto mówić - myślny je w różn. fazach nar-
 ożych dziejów w rozmaitych postacach z bliska po-
 znali. Ciśniony w walce z nim rozyskali lub od-
 zyskali, to były te „złoty wiek Muga polskiego”, o któ-
 rych Szajnoch pisat, porzemędrzającym i zamo-
 rumiatym w swej ignorancji historykom i
 socjologom środkowej i zachodniej Europy nie-
 znane i niewyobrażane przez nich. Tylko że
 w XVIII. stuleciu wyformne organizacje państwo-
 we i społeczne środkowej Europy sprzymierzy-
 ły się z bizantyjnikiem przedmurzem delusie-
 go Wschodu, aby zgłuszyć^{3.} i rozszarpać^{2.}
 podupadłe politycznie gniazdo rycerzy kre-
 sowych, w której to ~~pracy~~ ^{m) dżiżanie eksterminacyjnej walce} ~~pracy~~ ^{pracy} ~~pracy~~ ^{pracy} ~~pracy~~ ^{pracy}
 awangardy dalekiego Wschodu przeciw Pola-
 ków, nie wstawiały się do najnowszych czasów.
 Że to działanie eksterminacyjne bizantyjni i
 awangardy dalekiego Wschodu przeciw Pola-
 kom doznawato aż do najnowszych czasów

gorliwego poparcie ze strony państw euro-
pejskich, otem mówi kaıda karta dziejów naj-
nowszych a szkota polska zawsze niczego
podata pod ciurami.

Alle tradycje ^{rycerszy} chrześcijańskie żyją w na-
rzem opuszczając się do dzisiaj i odrađa-
ją się nieraz w dziwnych formach. Gdy
straszna burza wojenna przeszła tam
i napomnił przed nami diamentowski, kor-
respondent jeden ciekawy objaw zmia-
n w sąsiedztwie Korrespondentów nim niedzi-
elich i którzy go potem zwiedzali. Uto
na polach, w murach i w przetrwaca-
nych przez wojnę i worytkach w wó-
nych kienkach rowami ^{orzelektami}, zja-
wiły się natychmiast po przejściu burzy
wojennej chłop polscy i zaczęli wyrówny-
wać ziemię, aby ją przystosować podnie-
żyć zasiew miodennym. Dziwotanie dzawor-

nej Redakcji Szkoły Pol. staniem obok jakże ja-
nię po kromie i zapisać jako ^{bardzo} objawy dodatni.

Na polu szkolniczym to jest ta maszyna, o której
w Kmr. Wallenrodzie najdelotę mówi, co po now-
dse ponad zgliszce myłata i maci miesi na-
dzies i orobody.

A ponieważ Janowa Redakcja takie zada-
niem szkol ludowych chce wzmocnić perien Kacik,
Arzeto ja - jako stypendyjny reteram tego znaku -
chce ^{nie} pewnym dniem odwieścić zadania nau-
cielstwa ludowego w tegorocznej emigracji naszej.

Tuie niemy, jak ukształtował się strumień
krajn naszego na obecnej wojnie. W katdym ra-
zie to, co będzie na wojnie będzie zupełnie od-
mienne od tego, co było przed wojną. W ten
sposób rok 1915 będzie zamysłot cały okres
życia naszego (przemiennym) (1865 - 1915)

Właśnie tego okresu nie da tak zamknięte, cały
spokojna, mednistrwa, stramiedlna scena

~~Nadziejamy~~ co do ocalenia / ~~broni~~ / ~~szkolnych~~

Niechże więc każdy nauczyciel ludowy na obecnym
przymusowym ulopie spíše pamiętnik wydarzeń,
które przeżył on i szkoła ludowa jego w obecnym pa-
miętnym roku, a pamiętniczek ten niech woprecedsi
obrazem wpłynął, jaki jego szkoła wywarła na lud-
ność miejscową w ~~ostatnim~~ ~~roku~~ ~~historii~~ ~~poprzedzającej~~
biejący rok historii stulecia.

Naturalna rzecz, że pamiętniczek taki, spisany
z pamięci, nie może być dokładnym co do szeregów
cyfrowych; ale kto się zabierze do niego z rzetelną chę-
cią, pisania prawdy, ten wtaśnie przy braku nic
nie mówiących cyfr odszuka w pamięci swój różny
szeregiy charakterystyczne, cedujące wewnętrzne
życie szkolne i oddziaływanie szkoły na ludność miej-
scową.

W ostatnich dnu latach Rada szkolna krajowa
zachęcała nauczycieli do zbierania dat, doty-
czących stosunków ekonomicznych danaj miejscową

ici, sposobu odżywiania się ludności i t.d. Różne prace
tego rodzaju napłynęły do Rady Szkolnej Krajowej,
która niektóre z nich umieszczała w Czasopiśmie,
wydawanym przez biuro prezydjalne Rady Szkolnej
Krajowej. Pracy te śniadczyły o sumiennych studjach
i były dobrą szkołą metodyczną, i dla autorów i dla
czytelników. Mogłyby one stać się do pewnego stop-
nia za wzór dla państwistów, które mam na myśli.

P. inspektorowie okręgowi, nie mogąc jeszcze
pójść do swoich okręgów, mogłyby także zabrać
się do spisywania państwistów wydebranych o swoich
okręgach. I pod tym względem mają się - przez wrocze-
nych sprawozdań urzędowych - dobre szanse w opi-
sach powiatów, ogłoszonych przed 20 laty w kwartal-
niku Muzeum im. Przeduszyckich, i w całym szeregu
prac późniejszych.

Przyprawiam, że Komitet polskiego archiwum
wojennego utworzyłby z współpracowników podobnych chętnie
osobny dział w zbieranych przez siebie materiałach.

Siam' navi, all' onde argenti,
Lasciate in abbandono.....

Metastasio.

Myśmy okręty, na falach burzliwych, pozostawione
w opuszczeniu....

Napisałem sobie te wiersze w Karlsbadzie, w jesieni 1913.

Do młodej Polki,

reprezentowanej przez p. Przybyłowskię et tutti quanti,
pokrewne jemuduchy.

Polko, jeżeli Ty masz zostać młoda
I taką być jak ta, która dziś żyje;
Masz być ochrzczona tą przekleśną rodą,
Której pier nie chce, niż namet nie psije;
Jeśli masz ^{nojsie} być rycerską urodą
Między narody, jak rzeź, co się wije;
Jeśli się zrównać masz z podstępnyim Włochem:
Zostań, czem jesteś — nieklich ludzi prochem!

J. Stowacki: Benionowski.

Autor tej strofy od dwuzesnej młodej Polki u-

ciękał, jak młot, aż pod Piramidą. Dzisiaj
Potem nie nie, dotąd ma się zwrócić w stronę: wszę-
dzie go wkurają, nigdzie chętnie nie witają. Chyba
jako pasterka w Mariposie, jak może ten pan
Subrament z rzekami amerykańskimi Siensie-
nisa, może znajdzie przytulenie, gdzie nie dadeż
spokój. Istotnie, gdybym nie był związany z rodzi-
ną, której jeszcze mogę być pomocnym bratem i ma-
tem, nie raz mnie tęsknota ogarnia za podobnym
przytulaniem, jak ten, który miał ten wczesny
z Mariposie, czytający sobie Biblię w długim przy-
ranym spacerze.

John Mayhew² Epistolary History of the United States.

Istnienie świata staje się dla nas ludzki zrozumiałem i racjonalnym, tylko gdy je pojmujemy jako coś nieskończonego co do przestrzeni i co do czasu. Każda próba myśli ludzkiej ugraniczenia egzystencji wszechświata czy co do przestrzeni czy co do czasu stania nas wobec 'ściany jakiejś' absurdalności. Jeżeli wyobrażamy sobie jak największe pojęcie astronomiczne jak to system i całość, ^{nie ma nikogo} nasuwa się mimowolnie pytanie: "A coż jest ~~poza~~ ^{tu} przed tem?" Jeżeli jakkolwiek pojętemu wszechświata wyobrażamy jakis przedmiot, musimy się pytać: "A coż było przed tem?" Jeżeli pojmujemy stworzyciela, a więc istotę absolutną, istniejącą od wieków, właściwie przedwiecznie, w chwili stworzenia, to musimy się pytać: "Wtedy przyszła mu myśl stworzenia czegoś: czemu dopiero wtedy? czemu nie miał jej przedtem?" Zresztą twórca, stwarzający świat - ten konkretny, widzialny, materialny - w pierwszej chwili danej, ma już historię ^{czemu i} ~~konkretną~~ ^{konkretną}, bo już sobie może liczyć lata przed stworzeniem

tego świata i po jego stworzeniu, już przestaje być
tym niezmiennym, form doskonałym w sobie
i w swojej niezyskiej równowadze, a przeto prze-
staje być absolutem. Teologicznie i rednionieozni
rationalali się wobec tej niekonsekwencji tem, że
my nie jesteśmy w stanie poznać niezbadane^{ych}
wyróki Pańskie. Tak samo potrzeba sobie po-
wiedzieć, że stworzenie w swej ograniczoności,
w tem że ma kres w przestrzeni i w czasie, choć
swoje granice tego zakresem myśli rozszerza,
nie może się rozmyślić w istnienie absolutne, bo
nie może wejść jego niezyskiej racji. Jego my-
ślenie jest także ograniczone tem, że on
potrzebuje wytkomaczenia przyczyny i celu.
Widząc coś istniejącego, myśla się, w bytło przy-
czynę tego istnienia i jaki jest cel jego. Atoli
szukanie tej racji jest ntaśnie uzasadnione
ze stanowiska ograniczonego, czysto ludz-
kiego. Gdyż stworzenie tej racji nie może mi-

"Bóżycmit"

Tak lud ruskii w latach mego dzieciństwa nazywał zboże,
 gdy jeszcze nie przekwitło, i młodą trawę, mieszkającą.
 I w innych stronach naszego kraju lud otacza te
 dzieci Cerery czcią głęboką. Korespondent Wroclawskiej Pres-
 sy, który odwiedził wojowniczą nad Dunajcem,
 w pogromie, zadany armii rosyjskiej na linii
 między Góralcami a Tarnowem, opisuje zderzenie
 między dwiema, jakiego doznał, widząc, że rotę strze-
 leckie, wyznaczane przez Rosyan, ciągnęły się
 wśród nich, pokrytych bujnie wyrostem zbożem,
 i to w ten sposób, że broniszcy tych rotów ży-
 wienie nie deptali, i dawać do nich, zboża, lecz
 przestrzegali wydeptanych stałych ścieżek.
 Pisarz ten przypisuje to poszanowanie przy-
 szłego plonu „das abonyliribifur fofimaf 26
 xillifur Toldehu“. Jeżeli ta rzecz dla zboża, w któ-
 rym żywność jest praca rolnika i nadzieja wy-
 żnienia ludności rolniczej w następnym roku,

jest zabobnem (Orangloin), to Frzeba powiedziec,
ze ten ten zabobon, wspólny wszystkim ludom
rohniczym rochodu Europy, ma glosne obzorne
znaczenie; ze jest on objarrem pewnego humani-
tarneho posucia solidarnosci wszystkich ludzi,
pracujacych na tej ziemi zyciela. Zabobon
ten jest wielki i znajduje pokrewne robie ob-
jany w roznych orwalnych obrzedach staro-
italickich i w innych zryzajach.

Charakterystyczny szczegol opowiada mi
pewien ksiadz rurki z okolic Flakiza. Oto rozpe-
nien parobek, odpranicjor spowiedi wielkomo-
na, między innymi grzechami wymienił - bar-
dzo zawstydzony - ze zatacił z koniecznoscia
potrzebe naturalna w „bozyj cni”. Ksiadz, kto-
ry mi to opowiadał, miał netne posucie tego, ze
tej osi dla przyszlego plonu nie nalezy podko-
pywai. Zatacił to krestje rozsądnie, uspokaja-
je sunnienie grzesznika rozgrzeszeniem, ale nie
zachwaja jego przekonania, ze bo

odbiernejšie než toho preskonalania, že nie naležato toho
ozymiti i že tylko ostatacena koniecnaosť mogta tu
stutyt za upramiedlinienie.

Rosyzanie a Polacy.

Lipska Gazeta Ilustrowana (Illustriertes Zeitungs) w numerze 3.742 z dnia 18. marca 1915 umieszcza artykuł p. #. "Ruffen und Polen. Von Prof. Dr. Alexander Brückner. (Lublin.)". Autor, Rosjanin, prof. uniwersytetu berlińskiego, w przedmiotnie treściwym i lakonicznym wszystkim krajem kwestyje poruszył, myślał różne illuzyje tych, co hołdują tak zpra-nej rosyjskiej orientacji, i scharakteryzował tę dzia-ncę, nierozumność Rosyan, nawet dobrodusznych, na-wet szlacheckich, nie mogących zrozumieć polskiej duszy. (Nawet jako ciętkary szeregów, jeżeli prawn- dziny, jakoby Gurok pochodził z brzonej linii Kosciniaków; i wile bierze Siechnowickich.)

Ciętkary ryp, że w całej literaturze rosyjskiej Polak nigdy nie odgrywa sympatycznej roli. (Gosinnar' ytom tę zącą szerszość, z jaką u Mickiewicza odmalowany Rykos albo u Stowackiego w "niepoprawnych ^{Major} Generał'!)

Dostojewskiego nawet rozpętana wiedokor dy-

beryi, znaszona razem z Polakami, nie myleć się z niemi-
 nicci do Polaków, która nauczyła szerszej, niemi-
 arci Polaków mniej, niż przedtem. (Porównaj niemie-
 ckie szersze do Zaleskiego etc.).

W Jurgenie ja raz jeden znalazłem Polaka, de-
 w roli obywatela, jako sumiennego sędziego, rybnar-
 ce roli i rozkazów dylektantów. (Kwiecinski
 w Królu Litze stepu.)

"Puszkińska poemat "O szerszym Rosji" wydał ja-
 kół Gutoracki, czy Gutorackij czy Gutorackij w r.
 1864 lub 1865 w Wiedniu w zbiorze utworów literatu-
 ry rosyjskiej, mającym w tytule "Nie-Rosyanom
 naukę języka. (Zapewne miał wydawca na oku
 Rewinów galicyjskich). Przemawia tam wstępnie do
 zachodnich pisarzy: "W ten sposób się nie mie-
 szajcie: to wam nigdy Słowianomni odwiecz-
 na, kto ma iść przedem, czy Rosyanin brans-
 starczy, czy Łach przeniemierczy."

Sąd uszonego i działacza społecznego z Królestwa Polskiego
galicyjskiem
o nauczycielstwie ludowym w Galicji w r. 1888.

Ignacy Waranowski, słynny lekarz i profesor Szkoły Głównej a później Uniwersytetu w Warszawie, był w lipcu 1888 prezesem zjazdu lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie. Na rancie w sali ratuszowej Radziszewski wtedy zapoznał nas ze sobą.

Ignacy Waranowski zakupił był znaczny obszar ziemi w Zakopanem w czasach, gdy tam grunta budowlane jeszcze były bardzo tanie, i wybudował sobie tam letnie pomieszczenie. Razem z Chałubińskim był on jednym z pierwszych, którzy skierowali ruch publicystyczny wielkoniemiejskiej do tej „letniej stolicy Polski”. Byłem później raz w tej jego zakopiańskiej wili u niego.

Odniesając w roku to swoje letnie schronisko, obserwował rozwój życia publicznego w Galicji. Widział też z bliska, jak ci skromni ówczesni nauczyciele niemal we wszystkich dziedzinach społecznych brali czynny udział. Mianowicie na promieniami nauczyciel

ludowy bywał inicjatorem i głównym pracownikiem we wszystkich stowarzyszeniach oświatowych, w spółkach spółdzielczych i tym podobnych instytucjach, mając zawsze na oku dobro ludzi a pozostawiając innym ludziom honor choćby przerozdelenia w tej akcji, której cały trud wycierał na jego plecach - najczęściej zupełnie bezpłannie.

Wronkowskiego - Górnickiego - Augustynowa 1869/70 w Warszawie

Nedze w r. 1888 we Lwowie, zwrócił się wraz z uczonym matematykiem warszawskim Dicksteinem i jego żoną do mnie, abym im pokazał niektóre szkoły nasze.

Niestety nie mogłem zasmakować ich z życiem szkolnym, gdyż było to już w drugiej połowie lipca, a więc w czasie ferii szkolnych. Mogłem pokazać im tylko niektóre budynki szkolne i ich urządzenia.

Lwowskié szkoły wprawdzie wówczas nie należały już do mego zakresu działania; witanie mnie tam jednakże jeszcze bardzo serdecznie. Przystąpiłszy do szkoły im. Marii Magdaleny. Ta oddana była Rada miejska w r. 1884 do użytku szkolnego. Stary stróż szkoły lwowski, ujrzawszy mnie, uradowany

wybiegł z pomieszczenia. Stojąc przed katedrą, rozmawialiśmy o stosunkach szkolnych. Wtedy Ignacy Porrański wypowiedział te pamiętne słowa: „Wiedni my jesteście, my Galicyjanie: przemysłu nie macie, gospodarstwa wiejskie w zaniedbaniu. Jedno macie, wciąż sobie stworzyli: zacy, poczmy, chętny do pracy stan nauczycielski.”

Tak było w r. 1888.

Niestety w tym czasie, a mianowicie od pamiętnego wiecu nauczycielskiego w Tarnowie z r. 1884, róż-ⁿⁱne „głosy nauczycielskie”, „szkolnictwa” i tym podobne piśmiźdła, przystrojone w przeszły wielkiej doświadczenia i interesu stanu nauczycielskiego, zaczęły coraz ~~bar~~ zyskiwać silniejszy wpływ w kręgach biednego i zbiegłego nauczycielstwa i prawić biednym pracownikom dla szlachetnej idei: „nie warto natrącać się za tak nędzne wynagrodzenie”. A z drugiej strony kółka większości sejmowej, nie rozumiejące stosunków, nie mające poczucia potrzeb ludowych, nie

nyszące o jutrze kraju i narodu, zaczęły powtarzać bezmyślne
 frazesy tak zroznych niety-konserwatywnych organów o kocz-
 formnych patacach składowych, o bezrozumianistycznej szkole, która
 nie pielęgnuje religijności, nie zadawczy sobie narrost dru-
 du skonfolidowania tych warunków. Jeżeli który z tych delega-
 cion, zmuszony koniecznością powstania miejscowemu
 nauczycielowi nauki powstającej swego synka, rozmat tego
 nauczyciela i potem i wtedy bliżej, przekonywał się o bez-
 zasadności tych bajd; ale wtedy mówił: «Tko, mi^{mo} na-
 uczył - to rajjstak?» - I rozprywat się w pochwałach, gła-
 sem ponad wiarę i zastugę, ale zresztą, powtarzał zarr-
 ze utkowane frazesy dawniejsze.

Jaki zaciens zwastpienia, ^{to} zatracenie dawnych ideałów
 biednego i gwałdnego nauczyciela, rochodit byjnie, mia-
 nomie między młodzem pokoleniem, któremu zabra-
 kła wiary w to, co znaczy jego praca dla przysztosci na-
 rodu. Powstali rozmaici demagogowie i zaczęli na roz-
 maitych wiecach zaprzegadit zgorzkniały stan nau-
 czycielski do stinicy dla wtkomych młodków, osobistych

lub podrytkowanych interesem pewnych stronnictw po-
litycznych, a ^{zastępcy} takich ^{nauczycieli galicyjskich, jak w} ~~zastępcy~~ ~~tych nauczycieli~~ ~~galicyjskich~~ ~~jak w~~ ~~zastępcy~~
wieloletni ^{r. 1888} galicyjskiego Ignacemu Baranowskiemu tak się
podobają, ~~poradzi~~ ~~wprowadzić~~ się przeczesać.

W r. 1908 wizytantem szkoły powiatu brzeskiego.
Właśnie w tym powiecie Kunita praca agitacyjna stronnictwa
Kobus Stepinińskiego, która przed nauczycielami niszczy-
wała na wymagania przesadne Rady szkolnej i inspek-
torów a przed chłopami na nadmierne obciążenie
podatkowe ^{anni} przez rosnące wydatki na plac nauczyciel-
skiej i na inne ^{wymagania} ~~wydatki~~ szkolne. W tej wizytacji
wstąpiłem także do szkoły w "si Brara" i zastępcą
w niej młodego nauczyciela, wyzłego niedawno ze se-
minarium. Nadaję jego podział godzin, zwróciłem
jego uwagę na to, że wolne jedno przedmiotnie, za-
rezerwowane dla uczniów nauki dornieższej,
która się miała zacząć dopiero od listopada,
mógł we wrześniu i październiku obrócić z korzy-
ścią dla dzieci młodszych; ^{te dniem} ~~które~~ w tym czasie były -

by posunęły się znaczenie naprzód. Ta uwaga bardzo niemi-
 ła była dla p. naucyiciela, który zanotował: „A kto mi
 za to zapłaci!?” - Usposobieniem ~~##~~ jego obruszenie uwaga,
 że dalekim był od myśli obawiania go ponad wymiar
 obronizglony bez ~~remunera~~ wynagrodzenia i że moja
 propozycja miała na celu dobro szkoły i jego własną
 wygodę bez narcienia jego interesów materialnych.

Jen naucyiciel reprezentował tymiśi nocy, obcy tym
 naucyicielom, którzy w r. 1888 Ignacy Baranowski
 miał na myśli.

Niesympatyczny systemz włoski.

Socjalistyczne czasopismo „Volkowille” reprodukuje treść artykułu włoskiego pióra „Avanti”, ~~charakteryzującego~~ który charakteryzuje gościniego dzisiaj pisarza d'Annunzio. Pisarz ten z wtajemniczoną, swojej rasie charakterystyką, umysłu uniało zrzeczenie ~~zachwyć~~ trafić w ton, odpowiadający obecnemu nastrojowi mas we Włoszech, i odświeżyć tym sposobem mocno zastarzałą popularność swego imienia.

Według czasopisma Avanti przodkowie p. d'Annunzio byli Żydami włoskimi i nosili nazwisko Rappaport. Jeden z nich miał stworzyć Giottochowski. Przeniósł się do Włoch, przemienił się Rappaport. Jego synem ma być d'Annunzio. Śmiałym, wyświecłym stylem zwrócił na siebie uwagę. Czego jednakże p. d'Annunzio brak, to charakteru. Mistrz w malowaniu na-

miętności, nie miał jednakże tego pierniczego ~~raz~~ warun-
ku, który nawet u ludzi o bardzo jednostronnem
i nymityrnnem pojmowaniu honoru uważany jest
za ~~piękną~~ ^{objaw niezgodnej wymaganej nierzeczności,} ~~piękną~~ delikatności uczucia w stosun-
kach z osobami drugiej płci, to jest dyskretności.

Znizowany chwilowym przesunięciem romansem
ze słynnej artystki Eleono dramatyzm Ele-
onora Duwe, był na tyle niedelikatnym, że
po zomnaniu tego stosunku przedstawił dzieje
tego romanu ^(w romansie) z tak dokładną charaktery-
styką osób, że wszyscy poznali jego bohaterkę:
wskazał ją więc jakgdyby palcem, odstawiając
stałość chwilową biednej kobiety wobec plotkar-
stwa i chciwości senza theme, chciwego senza-
ciji, ¹ Awanti odstawia i inne brudoty, popeł-
nionej przez rozrzuconego epikurejczyka, któ-
ry - narobivszy kłopotliwych dźwięków - uciekł
przed wierzycielami do Francji i nie wahał
się przypisać ofiarowaną sobie przez perne-

¹ Biedna p. Duwe odcho ronała ciężko tę ziemię, która je zama-
ta jako kobietę i jako artystkę. To, co się o niej czytano w nowszych czasach,
stradają o gwałtownej melancholii tej kobiety.

go włoskiego milionera z Ameryki pomógł
nieźną z góry powziętym zamiarem, my-
kirsania tego dobroczyńcy. Miał on, my-
radzięcając się za otrzymaną pomoc, odłą-
kwardi artystyczną z szeregiem odczytów po
równych miastach Argentyny - gdzie znaj-
dują się bardzo liczne kolonie Włochów; tym-
czasem przeszedł tylko czas, iż Amerykanin
wszystkie długi jego popłacił, i umknął w-
równie do Paryża.

Ten człowiek wyprószył obecnie znowu
na widowni jako Tytusz zapachu wojen-
nego, o którym robotnicy rolni i fabryca-
ni we Włoszech ~~nie~~ niedzielić nie chcą. Do
tej roli przygotował się ogłoszonym przed
kilku laty dramatem „La nave” (okręt) o
tendencji, zaznawiającej pretensje do ka-
nonowania Włoch nad Ameryką.

Czy to jest godny następcą tych wiel-

Wielkich duchów poetycznych, którzy bledli nad urod-
 kiem i rozdarciem ~~z~~ politycznym Itali, marzyli
 o jej wielkości, cierpieli za nią i pracowali nad jej
 przyszłością, jak Dante Alighieri w XIII. w., Vin-
 cenzo Filicaja w XVIII., a Alfieri, Leopardi, Man-
 zoni, Silvio Pellico w czasach nowszych? Czy
 nasz Adam Mickiewicz przeszedłby teraz i sta-
 nąłby Rytm niego, aby zorganizować Legion
 polski, jak to chciał ^{w Prusach} ~~uzyskać~~ w r. 1848 i 1849?

Wład. $\frac{1}{27}$ 1915.

Dziennica Orleaniska i noworosna
Francya.

1. Anatole France. La pucelle Woltera.

Dramat Schillora o dzionicy orleaniskiej.
Libelt.

Ordon.

Imię to miał oficer polski, który we wrześniu 1831 stał na szczytach przedmieścia Woli pod Warszawą, gdy do niego szturmowała armia rosyjska Paszkienisz, i w krytycznej chwili widząc, że nie zdola swego szanowanego obrońcę, zapalonymi w piwnicach prochami ryknął go w powietrze. Zdarzenie to stało tematem najmniejszemu naszenemu piśmie do wieza - pomnianego utrości.

Przynajmniej trafom sam bohater ocalał w tym pogromie i przeżył wieśsza, co czyni jego opierca. Jakże były dalsze jego losy, nie wiem. Musiałby one być smutne, gdyż po wielu latach zakochany żył w imiorcie, a - mówią - we Florencji podobnie. Lmówi spronradził jego żonolki, ucał je pogrzebom i wystawił mu pomnik jako symbol bohaterstwa na cmentarzu Lyszakowskim.

Tratyo-
Ajzowego

Znalazł się autor, który sobie innię Or-
dona obrał jako pseudonim. Był to
dzianiec, pochodzący z rodziny kupców wy-
przemysłowców w Jarosławie. Miał wielką
łatwość pióra i styl gładki i poprawny.
Cechowało go pewne zamiłowanie do
tematów seksualnych, którego później
niestety tak rozmięszczało się w na-
szej literaturze. To zamiłowanie po-
ciągnęło go do tego, że obdarował li-
teraturę polską przekładem Dekame-
rona Boccaccia.

Podobnie jak Boy, gdyby w wieku XVI. był się znalazł
pisarz, któryby był przełożony Dekame-
rona na język polski, byłaby przez
polska natem skorzystała, tak jak sk-
rzytała z tego, że „Il cortegiano” włoski
zachęcił Górnickiego sukcesora do na-
pisania „Dmochanina polskiego”. Podo-

Uważa się oczywiście tego cechu seksualizacji, Guy de Maupassant, także ukryty w domu obłąkanych a już przedtem i ugięty go demoniczny przestrad przed widnem obłąkaniem. (Le horla!)

Jeszcze bardziej tedy rzecz, że autor, mający takie zamiśnienia, obrał sobie pseudonim „Ordon”, którego dziennik ma w sobie coś ze stali rycerskiej, i dziennik tak obyduszem, zamitowanym z deklameryzmem.

Pseudonim ten miał dla autora sprawić, że autor Ordon uzyskał niemożliwą dosadną krytykę tego gonienia za narziskami szumienami o piewnym brzmieniu.

Narzucają w Krakowie stosunki ze znanymi literatami, zaszedł Ordon także i do starego Wincentego Pola. Za-

pełne ofiarować mu w darze jakiś zbiór smych
 utworów. Ociemniały poeta zapisał go wtedy:
 „Proszę Pana, czy ten pomocnik Ordona, ¹ co to o
 nim jest w „reducie Ordona” — czy to bliźki Krom-
 ny Pana²?”

Nato odprzedał⁴ Natis¹ między autor:² „Wie,
 proszę Pana Dobrodzieja. To jest mój pseudonim.
 Moje właściwe nazwisko jest: Szancer³.”

Nato Wincenty Pol: „Proszę Pana, jeśli Pan
 Kromny! Szan¹ Wiedy Pan szukał pseudoni-
 mu, czemu Pan się odrazu nie nazwał
 n. p. „Kwiciuszko”²!!”

— . —

Dodać winniem, że p. Szancer miał żonę,
 misiegiemiszonnę z domu, która wódniej by-
 ła nauką i była w szkole i w szkole i w sam-
 rze.

$\frac{1}{11}$ 1915. Kład.

Józef i Maryja Bakowskaj.

(Další cizí seri portretů z iniahta pedagogického, umieszczonej w czasopiśmie „Škola“ w latach między 1909 a 1914.)

Začetko pisat' w Karlsbadie w maju 1915.

Nová Reforma przyniosla wiadomość, že Maryja Bakovská, dyrektorka školy rydziatwrej ženskiej im. Giranusniza we Lwowie, z koncem marca 1915 umarła. Ta wiadomość przypomniała mi dawny zamiar napisania wspomnienia o jej mężu Józefie Bakovskim. Umieszczać w czasopiśmie „Škola“ szereg wspomnień, poświęconych różnym ^{ym} nauczycielom i nauczycielkom, chociaż w tej serii podać także rys biograficzny i charakterystykę Józefa Bakovskiego i jego dorobek w pewnym okresie # /.

stwiły nauzydielkiej, Seruzonego Para-
sienicza. Silne prace i interesie wy-
dawnictwa i rozruchystwa Pedagogicznego
nie pozwolily mi wykonać tego zamia-
ru przed wyjazdem do Lwowa (1. wrześ. 1914.)

Józef Bąkowski urodził się wnos
w Sokalowszczyźnie. Edaje mi się, że ojciec
jego był oficjalistą, przyrządnym w do-
brach Klusa poturzyckiego, należącego
do Włodzimierza Drieduszyckiego.

Widywałem go w r. 1870 lub 1871,
jako ~~nie~~ ucznia niższych klas gimna-
zjum Franciszka Józefa we Lwowie;
nie był jednakże moim uczniem. Wów-
czas z pewnością był blyzko jego ozy
i inne rzeczy wnosobienie, które
zapowiadało w nim jakgdyby jakie-
gos' zarządnika. Ten bardziej uderzy-
ła mił radykalna zmiana jego uro-

obienia, gdym go, już jako skrzyżowanego czoł-
niaka, w roku 1879 czy 1880 ponownie ujrzał
i bliżej osobistie poznał.

Byłem wówczas inspektorem okręgowym
skół ludowych niejedynego okręgu krakowskiego.
Marian Łanowski, znany już wówczas
jako uzony przyrodnik i dzielną republika-
nizm Włodzimierza Dzierżynskiego w u-
rządzaniu muzeum, przyprowadził do
mnie do mego biura w ratuszu młodego
człowieka, który się ubiegł o tymczasową
posadę nauczycielską w szkołach ludo-
wych w Krakowie. Był to Józef Paszkowski.

Uznoszenie jego, pełne powagi,
kontrastowało znacznie z wspomnie-
niem, jakie o nim miałem. Był to ów
czarny, krysosce, przypomniały mi pa-
miesi natychmiast wierszarty obca-
darsny.

Przejrzatem jego papiery. Miał właśnie uzyskany patent nauczycielski do szkół wydziałowych z grupy przyrodniczej. Jakiś ukwalifikowanych męskich nauczycieli w szkołach lwowskich w tym czasie było jeszcze niewiele. Nadto Maryjan Łomnicki uprzedził mnie być przedtem, że Bałkowski jest pilnym badaczem i że specjalnie zajmuje się pejzazkami. Naturalnie rzecz, że bez wahania obiecałem mu przyjęcie: Rada szkolna okręgowa w takich razach przeważająco moje, jako odpowiadające dobrze interesom szkolnictwa bezwzględnie aprobowata. Jakiś Bałkowski w kilka dni po tem widzeniu się był nauczycielem ludowym stymulowanym

W personalu nauczycielskim J. Szatkowski
wnet uzyskał powołanie jako asystent pilny,
numeryczny, sumienny i inteligentny. Tylko
zdrowie jego już wówczas szwankowało nieco: o-
powiadano mi, że cierpił na przypadłość żo-
łdakowic i że czasem - gdy uczniowie już wyszli
z klasy - musiał kładź się w sali próżnej
na ławkę, aby przemieścić atak choroby, któ-
ry go chwycał był w ciągu nauki i który siłą
moli pokonywać, aby mu w lekacji nie prze-
szkodził.

Poeta Heibel.

Poeta ten, jeden z najpotężniejszych autorów drama-
tycznych, który żył około połowy XIX. stulecia, był
dla mnie zawsze interesującym problematem.

Porazniejszy zwrócił uwagę moją wierszem,
wydrukowanym w Lipskiej gazecie Ilustrowanej
w r. 1862 ^oymym podobnoś, ku uczczeniu koro-
nacji ^{1.}prawkiego księcia Wilhelma, ^{2.}~~który~~ ^{3.}się ^{4.}sta-
nił ^{1.}był ^{2.}pokornym ^{3.}badenickich ^{4.}rewolucyjoni-
stów w r. 1848/9 i przed niechęcią ^{1.}rozczarowanych
stronnictw ^{2.}postępowych ^{3.}rywności ^{4.}się ^{1.}był ^{2.}z ^{3.}Ber-
lina, ^{4.}dotąd ^{1.}porzucił ^{2.}^{na} ^{3.}nasze ^{4.}obstępnia
srege brata Fryderyka Wilhelma IV. ^{1.}sprawca
rzędy ^{2.}w ^{3.}charakterze ^{4.}księcia - regenta ^{1.}jak
następca ^{2.}tronu. ^{3.}Gdy ^{4.}Fr. W. IV. ^{1.}zakńczył ^{2.}życie, ^{3.}nie
odszedłszy ^{4.}przemyślności, ^{1.}wstąpił ^{2.}^{ki. regent} ^{3.}^{na} ^{4.}tron
jako ^{1.}książ ^{2.}Wilhelm I., ^{3.}~~który~~ ^{4.}się ^{1.}wsta-
nił ^{2.}na ^{3.}organizację ^{4.}armii ^{1.}niemieckiej ^{2.}i ^{3.}roz-
wój ^{4.}szczęśliwie ^{1.}przewodzeniu ^{2.}wojnami

z Prusami (1854), z Austrią (1866), z Francją (1870/1) jako Wilhelm I. Pierwszy, zjednoczeniem Niemiec, po wykluczeniu Austrii, i odwołaniem cesarstwa, teraz już nie rzymsko-niemieckiego, lecz czysto-niemieckiego. (od r. 1700)

Jako król pruski, 7-ty z rzędu, koronował się w Królewcu, wymawiając słowa, które dzienniki liberalne ~~z~~ ^z ~~drzesne~~ z przeczyszczeniem i ulesnieniem przetarzały, że bierze koronę „zwaną dotychczas Lił”. Ten ulesnienie tej uroczystości napisał ^z ~~niem~~ ^{1. Niemiat} Heibel, w którym zachęcał Wilhelma, aby podjął ~~z~~ myśl podniesienia i zjednoczenia Niemiec, ^{w tym} ~~z~~ ^{to} ~~macie tym~~ ~~z~~ następujące słowa skierowane mi niestarcie do pruskiej:

Dann auf die Landeskammern,
die in Sachsen und Posen,
Rheinland und Westfalen (sowie in Preußen),
Böhmen und in Preußen Besatzungsstellen.

wspomnianiam zasad Encyklopedystów, którzy
 głosili jedność i równość rodu ludzkiego. Tenże
 Encyklopedystów zadokumentowały się w Rewo-
 lucji francuskiej hasłami: „Liberté - Egalité -
 Fraternité” (wolność, równość, braterstwo). Nawet
 despotyzm Bonapartego nie mógł obalić ~~gra-~~
~~da~~ drzewa wolności, zaszeperzonego we Fran-
 cyi ⁴⁰ podłanego konia tysięcy. Nawet „nieb-
 przymierze” z r. 1815 nie mogło w zasadzie
 sprzeciwić się zasadzie równości, choć w prakty-
 ce było ufundowane na ~~prze-~~ diametralnie
 przeciwnej ^{podstawie.} ~~zasadzie.~~ ^{co} A tego polityka w prak-
 tyce zanegowała, to znajdowało swoje affir-
 macje w literaturze. Cała literatura europej-
 ska - bez względu na rozłam między klasyc-
 zmem a romantyzmem - stała na zasa-
 dzie braterstwa i równości wszystkich ludzi.
 Klasycy myślnawali tę zasadę, bo Encyklo-
 pedysty byli klasycami w doformy, a oni

Takiego od-
 rucia projektu
 Napoleona
 roznioty po
 Europie.

rodowin ~~z~~ do rolności i wólności. Są za-
sada panosząca w literaturze całego świata.

W angielskiej literaturze zajmują pierwsze
miejsze Irlandczyk Moore, który uświecił
wieloletni ~~czas~~ przesenników irlandz-
kich a także gromy pogardy na angielskiego
króla Jerzego IV., co się sprzeniewie-
rzył szlachetnym ideałom swej młodzień-
ości i na jego borysonskich doradców. A obra-
żenie Moore'a stali zgodnie Anglii Byron i
Shelley. Byron naraził się na utratę
całej królestwa potężnej, z której wy-
szedł, a Shelley poświęcił wyśzydzenie
Jerzego IV. i jego kliski całej proźnacji, któ-
re bardziej niż krytyki historyków i statystów
wyszczyniły ^{się} do pogroźenia państwa tych
niezręcznych co do charakteru ludzi i for-
malnym oświecenie pogardy, choć dla nas są
dzisiaj zagadkami z powodu swego stylu,
pełnego niezrozumiałości dla nas aluzji i
metafor.

7 (n-p Emmeta)

Nie było w Europie prawdziwie wielkiego poety, któryby
Trojmat nie rozpoczął z losem Poloki, rozstrakowanej przez woj-
Maratpani ska Cara. Dość w niemieckiej literaturze wymienić
Grillparze- „Polnerlindlar” (Fak ^{4 dwoch} dyamentalnie różniących się
ra ite poetów, jak Platen i Lenau. Wszakże narret
w Naderwskiej Austrii poeta, nie wiem już który,
Woyl czy Thiel, w poemacie, umieszczonym w wy-
wiadach gimnazjalnych Mozart'a, głosił:

dem Kult' und Opinel' und Gottesbot
Kronenfrau Lindlar' iusur Gott.

W tej symfonii podjętych akordów Krowył po-
imat Hebla pierwszy raicy depressione. (Jak-
że różni się charakter tego potwornego Niemca
od tak sympatycznego dla nas Hebla (z jednym),
który dawał ciepłe obrasy życia ludzkiego zfil-
zacji i świąteczny i pisał szersze, sympatyczne, pro-
stoduszne utwory dyalektem, in allemunifjar
Mündert!). Zadawam sobie pytanie, jak się i
Kad mógł wydesta' się tak brutalny sposób mi-

nienia u utornika, którego jako poety chrzątki się po-
cieszają jako obdarzonego podwójnie usuciem, wie-
sionego przed poziom metodkowych nastrojów?!

W tym poemacie tkwi pozostałość tych wszystkich
prądów, które nadawały piękno fizyognomii lite-
ratury Niemiec od tego czasu aż dotąd, przeliza się tu
tak modne i dzisiejszych Niemców rozdźwięk
das bykommunal und des Klassenmoral. -
Nietzsche, którego jego wydawcy i badaczkowie
nie rozumieją i u którego w dzierżym obędzie,
znamiennym pozostałość ostatecznego zupełne-
go obłąkania, protest przeciwko świątobliwości,
przeciwko fatalizmowi, udanej cności, pomiar
się dziwnie z nienawiścią przeciwko wszystkim,
co się cnotę chrześcijańską, zowie, ma tu wyśroma-
zenie, choć on właśnie straje goony kierować
nie przeciwko Polakom, lecz przeciwko współczesnym
srogiom niemieckim, dzisiaj dojszym się z'zamiń-
traniem w modne Nietzsche'skie p'óra.

W^o nowoczesnych Niemczech spodziewano się
cudów po dokonaniem r. v. 1871 r. zjednoczenia
Niemiec. Cuda były: rozwój przemysłowy, wzrost
zamożności handlu, dobrobyt ludności - wszystko
to pomniasto i rozrosło się niestychanie. Jedną
nadzieją się nie liczą: patrioci spodziewali się, że
z potęgą Niemiec, ze zjednoczeniem ich politycz-
nem nastanie dla literatury i sztuki okres
kulminacyjnego rozwoju, nie *Origny'stück's Zitel-*
ultner, jak lekko się wyrażać. To zarządzało,
Literatura rozrosła się niestychanie - w szerz.
Istot dzieł, tematów etc. stała się porożdzić.
Ale to wszystko wzrost ilościowy, nie jakości-
owy. Przeważnie wielkiego poety, powieściopis-
даря, liryka zjednoczone Niemce nowoczesne
nie wydały. Jakżemo nie się ze sztuki,
obrazów namalowanych napaśdij wystawie
nieskończoność, pomników całej lasy-
działa architektury wzrosły gigantyz-

Naj biedajoz: *Das woffen Origny'stück's Zitel-*
nicht ningsstentem. A dlarogo? Do brak podstawie nie nastąpiła amne-

nie dopuszczającej krytyki osobistej w innym kierunku, jak tylko w opozycyjnym do bratalskiego.

Drugiego Reym miał swój czas argumentacji w roz-
kroku literackim? Przypatrzmy się, kto wtedy

wyszedł i kwił w ~~Reymie~~ Reymie. Horacy, ~~to~~

największy liryk i darszony, lekki gawędziarz,
schyzm - to stronnik stronnictwa republikań-
skiego, który walczył pod Brutusem i Kasyn-

sem w bitwie pod Philippei przeciw wojakom
Augusta. Wergili - to syn rzymskiego man-

tuwańskiego, którego uwolniono z emigracji
armii Augusta i które dzieci wypracowały

rolę ojczyzny, zupełnie poniósł w do opo-
zycji myślenia był złe raptury. Livius, wiel-

ki historyk w Rzymie, to jasnomy uciciel re-
publikańskiej formy rządu. Czemie się to

stało, że ci autorowie życia swoim i piórami
tak umiłowili cesarstwo Augustowe? Stało się

to dlatego i przez to, że August - doszedłszy

282
Tę nie wymagał od nich nieskierowanej i nieczujnej ustroju,
do porównania — nie mógł się na danych przeciwnikach,
nie przedstawiał ich ze objawieniem sympatii dlatego, co
było przed Augustem, że ich przyjęł i uznał jako ludzi,
przymuszonych zaszczyt jego porównania. Amnestya —
dawał przez niego przeciwnikom dającym, była u —
pełna i szczerą, użył ze szlachetności serca, jak chce
dramatyzm francuski (u Soyons amis, Cinna!)
użył z wyrozumianiem, jak brzości Tacyt; — dowód,
że w stworzonej przez niego formie republiki rwa —
rze ci czuli się wolnymi, że się nie potrzebowali kreg —
nossai, że wolność Niemce dalszysze dalszysze
nie mają mimo uszerek wolności droidu. Wre —
buje się w różnorodni sposób rządy ale bardziej,
kreskuje się terrorystyczna opinia publiczna,
gniewająca się na każdego, kto nie podziela jej
katrochwalstwa i jej nienawiści. A jedna
ze stron tej nienawiści jest to pomiatanie in —
nych narodów, którego pierwszy ustrój przez o —
gółt nyma znajdujemy w historii Hebbela.

~~Julian Schmidt - Hans H. Reclamowski, sowie andere
1912 bis 1914. Hebbel, Hermann
Fiedemann.~~

Że ten akord n²ścisnie odpowiada bar-
dzo duży¹ d¹ściszej niemieckiej, tego dowodem, że je-
dzenie niedawno wydane po Hebbelu deklamowała ten
n²ścisnie w²ematt ten wielkiemu entuzjastom² strucha-
czy na jakimś zebraniu.

Sprawa oceny Hebbela jako poety zajmowała mię
dwukrotnie w życiu. W latach między 1865 a 1877 w
Związku w chwilach wolnych wypowiedziane mi przez
Pilata 4-tomowe dzieło: „Gedichte des Julius Hebbel
Litteraturkritik seit Laßky's Tod.“ Później wznatem
także w domu Józefa Pilata powołanego na kate-
dę uniwersytecką w Związku profesora literatu-
ry niemieckiej Wernera, który jako specjalne
zadanie obrat sobie badanie życia i twórc-
mentowanie Hebbela, którego utwory i korespon-
dencję wydał. Zastanawiałem się, dla czego
przy szukanin profesor na tę katedrę przypadł

~~Próba domnieć i sprzątu biurokracji austro-węgierskiej~~

~~w Galicji przed r. 1866.~~

właśnie na tego pana, który ^{nieścisli} mimo niewielkich zalet, ja-
kie posiadał, może właśnie dlatego, że specjalnie
Hebbelom się zajmował, najmniej był odpowiednim
do zbudowania mostu dla porozumienia między
koryfeuszami literatury niemieckiej a durszami
Słuchaczy polskiego uniwersytetu. Zdaje się, że
tu działaty wiele czyniłyby kategoryjne wpływy u-
niwersyteckie i konsekwentne w sferach ministeryst-
nych; w kierunku zaś studiów p. Zwernera zade-
cydowałoby prawdopodobnie okoliczności, że jako
Wiederhager, tak sam, i jak przez rodzimą żonę, cór-
kę rady szkolnego Niedergesä. Ba żył w stosun-
kach bliskich z rodziną po Hebbelom i przyszedł
w posiadanie jego papierów. (Pisa Hebbelom
zajmował się specjalnie lirycznym.) W każdym
razie wpływa, jakiego się może spodziewano od niego,
na młodzieńca polską nie wywarł.

Nie odwracaj się gdzieś zstaniecie trzaski, po-
chodzących z Holstynu, którym resztkim wspól-
ny ten charakterystyczny kult bestrachowel-
czy dla porrodszenia materjalnego i sity. Jed-
nym z nich jest Hebbel, drugim Fiodor Momm-
sen, historyk, autohistorji reymstkiej, drze-
cim Fiedemann.

Mommsen, którego zstugi naukowe są ot-
brzymie, był postony przed porrodszeniem
do tego stopnia, że skarykaturował postać
upadającej republiki rzymskiej, Kato-
na, Brutusa, Klenyusa, ponieważ byli
przeciwnikami uobrotianego przez niego
Caesara, do gromu i dard polityk. 6.
Stał on w korespondencji z autorem
'życia Caesara', Napoleonem III., i był
choć ten później poprowadził pręcin
Niemców, duu Fabryna a Kłascim był
takim przeciwnikiem, i ^{iego} w ¹⁸⁷⁰ roku tylko

Niemcy być mogli. Dla sprawy upadłej nie miał m. i.
 żadnego wyrazu współczucia, choć nawet wielkiad
 Caesara, poeta rymował Lucanus, w wierszach Phor-
 salia, poświęconym chosale bohater, wyraził się
 u jego wielkim przeciwniku:

Victrix causa diis placuit, ^{sed} ~~sed~~ victa Catoni.

Tego u Niemców ^{nie ma} ~~nie ma~~ przykładu!

Tiedemann brał udział w walkach stowarz.
 kulturalno-ślesnickich przeciw Duńczykom
 z r. 1848 i 1849 a po r. 1864 i po zajęciu Księstwa
 przez Prusy ~~to~~ ^{to} wszedł w stosunki bliższe
 z Bismarckiem, sprawował kilka funkcyj
 raïne w jego kancelaryi, otrzymał wreszcie
 potem w posiadanie majątku Joziorze w B.
 enawitzem i stał się potem jednym z założy-
 teli Ostmarkenvereinu, który postawił
 sobie ^z za cel zwołanie ^z ugrupowania polskiego na
 każdym kroku i wszelkimi środkami. -
 W tym charakterze p. Tiedemann, czy też
 może jego syn wchodził w kordywalne

stojanki - rozumie się kar distance - na-
wet z przewróceniem tej karty w Galii, któ-
rej rychnowaniem był Sisyfowski, wrodzony
Andrzeja Potockiego. Tiedemann ożier pozu-
stanit prawnicowski, które posiada biblioteka
uniwersytecka we Lwowie. W tym prze-
glądzie lektury, powstanonymi rednowie,
is niektóre uwagi, dotyczące tegoż dnia.

• Cisyg dalszy tego artykułu nastąpi później.

Christine Enghaus i poprzednia „urna” Hebbel. - „Käthchen mittel-
brunn” Kleista, jak było aut. germ. Cideał oficerów smelwiz w (Pom.?) - wie-
snilność taktówym w Polsce, - tyrania ciat i dusz.
Póci w mitologii. Prowochi i Kurca Pinard albo Ephenoma Raffey.

Komunardzi paryży na Kraterach.

Pierwszy numer Wiedeńskiego Kurjera Polskiego z dnia 11. VI. 1915 przynosi wiadomość o śmierci Grzegorza Ziembickiego, pryma-ryusza szpitala głównego we Lwowie. To mi przypomina jedno opo-wiadanie Ziembickiego, godne zapisania. Na wiosnę 1871 wstró-cił był Grzegorz Ziembicki z Paryża, gdzie przeżył dwukrotne ob-łężenie miasta, naprzód przez Prusaków (od drugiej strony wkrucenia do końca lutego) i następnie ^(Francuzów) przez króla rządu republikańskiego (tak zwanych Wersalczyków, ponieważ ten rząd rezydował w Wersalu). Miasto bowiem było opasane po odejściu wojsk niemieckich przez tak zwanych Komunardów, to jest stronników Komuny paryskiej, w której uie-dzaty się żywioły republikańsko-federacyjne ze socjalistya-nami, komunistycznymi i anarchistycznymi. Na czele armii Komunardów stał Jarostan Dobrowski, były powstańca z r. 1863, którego imię ze symem było później w Strakonie Lubawie. Armią Wersalczyków dowodził, powracający z wojny niemieckiej, Mac Mahon. Przemoc wojenna była po stronie Wersal-czyków; ale Komunardzi brnili się z bohaterstwem niepały

wata go całkowicie. Dopiero po ustaniu wojny domowej i na-
 staniu zupełnego spokoju mógł wyjść ze szpitala i zająć do sie-
 bie. ~~W jego~~ Wiedział, że w jego mieszkaniu ~~o tym~~ przez
 cały czas wojny domowej byli rekrutowani komunar-
 dzi: wyobraź sobie tedy, że zastanie w pokójnym innym
 kompletnie ruinę. Jakież zdumienie był, gdy wchodził do
 mieszkania, zastał rozsypany ~~o~~ jak najdziej-
 szym porządku, tak jak ~~zostawili~~ ~~o~~ takim tak, jak
 było, gdy ostatni raz wychodził z domu. Wiedział też,
 że mieszkanie musiało być zamieszkałe i sprzątane re-
 gularnie. Byłoby w jednym ^{miejscu} ~~oknie~~ ~~widział~~ ~~o~~ odrogi ślad
~~o~~ nieznałonej szkody. ~~W~~ ~~okazie~~ ~~jednym~~ ~~ktoś~~ ~~nieca~~
 były stracone papiery epidemiczne: były to skrypta
 wykładów profesorskich z medycyny, które ziemski
 śmiał w czasie studiów. Komunardzi nie analizę
 pewne wartości tych papierów i ~~o~~ uważają je za ma-
 kulaturę niepotrzebną, ~~o~~ ^{wy} ~~o~~ ~~o~~ kilku eszcybów do
 czyszczenia broni. Ten rys uszanowania cudzej wła-
 śności przez wojaka nieregularnie ucywilizowanego

rodu przyznominat mi dieteras z wiazana, rober auten-
tycznych wiadomosci, jakie sie otrzymuje o granicach
nie hord meokierskich w Galii. Wyprawy sprasnie
chlubne wyjezdy i objazy, skladajace o ludzkosci i roglad-
nosc poszczegolnych oficerow i wotniow, ale na ogol-
nie rozrytkach odlicach nizszona pomieszkania
i ich wzrozenia nie tylko z koniecznoscia, ale dla
czystej satysfakcji nizszona. Sprasny i meble office-
rowie nie zostawili sie parkowac na fure i mywali;
jezeli ich na miejscu nie sprzedali lubo nie rozda-
rowali chinskiej Turpedn Turpedy. (To byl ulubiony in-
del agitacyjny dla skarbienia jakie sympaty mie-
dzy wyrostkami ciemnymi i sumowinami.) Ciemne
w tej mierze szczegolny zna starszy urzednik kolejs-
ny Lysakowski z Kotonys.

13/61915.

~~W~~ „Der große Fluss der Brände jenseits der
Ozeane...“

W czasie piśmie „Tausend Jahre der Welt“ z d. 27.
czerwca 1915 (Nr. 7785) jakis p. A. Hottner-Grefe
umieszcza feletonowy szkic „Luftrüber“, będący cie-
kawszą ilustracją zapobrywaną wielkimi lotnieder-
stich na stosunki galicyjsko-rosyjskie, z megalomane-
lorontkie. Jakis p. Dr. Richard Reinhardt, niewie-
dzący, mieszka w Rosji i żeni się z Polką, w
której posiada uroczysko. Paritet nazywa się Manja
(Mania). Lęczy ich serdeczne przywiązanie; dzie-
li ich tylko jedna ściana: ~~to~~ ^{to} obietnica, „das
große Fluss der Brände jenseits der
Ozeane“ für den bei ihm - um bei mir -
ein williges Opfer.“

Idyotyczne wyobrażenia!

Zadania wakacyjne szkolnictwa ludowego w Galicji w r. 1915.

Chwila obecna jest osobliwa w swoim rodzaju: dwa wie-
szące niespełna dzieło nas od daty, w której w Galicji
zmyśle rozpoczyna się nowy rok szkolny. Zmagańskie
wstępy armii posunęły daleko na wschód linii bo-
jowej: zbliża się więc chwila, w której ~~przynajmniej~~
w pewnej części kraju będzie można położyć kroki
przedwstępne, mające na celu stopniową rekon-
strukcję i odrodzenie szkolnictwa. Przynajmniej
w ^{niektórych} ~~niektórych~~ szkołach całego szeregu okolicznych będzie
można przerwając przerwy szeregu niedojętej nauki roz-
począć kształcenie prawidłowym, choć według programu,
przystosowanego do najistotniejszych warunków.

W pierwszym rzędzie będą nie konieczne przedsię-
wzięcia administracyjne. Atoli wiadomo, że w ma-
nach szkolnych już w normalnych warunkach zarzą-
dzenia takie stędy najwładniejszy odwoz, w którym były
im towarzyszą nowa i różnorodni pedagogiczne,

odległości na konferencji węgorskiej w sprawie nauk przyrodniczych,
poprzedzających nauki społeczne i humanitarne, jak również
^{oświaty} nauki i sztuki i teorii konferencji węgorskiej.

Już same zapiski odzwierciedlają to, że nie ma
żadnego porozumienia co do zasad, a jeżeli chodzi o stosunek one są
małe odzwierciedlają, co otrzymamy od nauki przyrodniczej, która
w sobie odwróci krajami europejskimi, chociażby, że nie odwróci
w nich stała się ona przeszkodą nauki od strony barw
odwrotna i edynacja pod wpływem ujęcia, tworzących
cały intrygi i nieprzyjemności. Naturalny proces myślenia,
który jest, nie odwróci, należy do medycyny i sztuki.
Nie wszystkie nauki są do dyspozycji tego i tego, a
nauki społeczne, aby wszystkie dyspozycje nauki równo-
miernie rozprężyć nauki. Małe dzieci, a te me-
traty niedostatek i groźny nauki, ^{odległy} ujemny
pod względem naukowym nauki. Zresztą ustawa i ta
nauka co do dzieci 0-letnich, które pięć i więcej
minut i nie, odwróci nauki do nauki do nauki
i do nauki życia. Kto nie, czy w nauki i nauki

i; ~~at~~ my brak ni nie wypadnie na razie wogóle dzieci 29%
 stopnia nauki zrealizować dynamism od siebie, i także są wyde-
 nowaniem starszym. To i podobne pytania wymagają poru-
 szenia się między naukami: i historii, i nauki o
 między wss. drugą kwestią tego rodzaju będzie, jak grupo-
 wać w pewne dzieci rozmaitych stopni nauki ^{ai} i w ten
 sposób podobnej linie, w różnym umiarkowaniu oddziaływań? Jak
 składować program, i plan zajęć, aby w pierwszym
 tygodniu sprawdzić stan przygotowania każdego od-
 działu i rozstrzygnąć dalszą naukę? Potrzeba się przebe-
 rać, co dziećmi powstało wcale a co ukierunkowane i planowa-
 ci albo jako następstwo niewyrażone. Jeżeli brak ni je-
 decyli do dyskusji nie prowadzi na wypracowanie nauki
 w jednym umiarkowaniu ^{imprezowym plan naukowy} (dla wypadnie porównania) o, jak
 występują, aby najskuteczniej wyryskować precyzyjnie dla
 niektórych oddziałów w umiarkowaniu. ~~Żadne oddziały wy-~~
~~nie podtrzymują i dalsze ustąpienie do celowny i do celowny i tym~~
 podobne sprawy ~~z~~ wypadnie w skrajnej osłabieniu zestr-
 onąć do odumianych warunków a do tego postawić w-

Nietzsche a Stowacki.

Nikommu dotychczas nie przyszło na myśl zestawieć te 2 postacie, a jednak jest między nimi wiele punktów stykowych. Każdy z nich jest indywidualnością, potężną w ogromie swych myśli. I Zarathustra i Król-Duch mają pełną świadomość swej wartości — świadomość, która dochodzi aż do obłąkania. Ażoli świadomość ta u Stowackiego tylko w niektórych chwilach — przypisaniu niektórych strof „Króla Duchów” — ma jasność logiczną i tok rozumny, a zatrzymuje się zawsze przed progami, dzielącymymi świat dzienne, choć niekiedy pochmurne i mroczne myśli od swaj obłąkania; Nietzschego dusza ten próg przekroczyła i popadła w próżnię ciemności bez końca.

I jeden i drugi błądził się fałszem, nie — prawdą, hypokryzją. Dlatego u każdym z nich można pomieścić te słowa wstępnej pieśni do Demona Remontowa:

im Lichte jener Ecce Homo. (Hitzler's St Berlin, 1913, Księgarnia następców J. G. Cottage). Nie czytałem tego, ale warto poznać, gdyż czytałem wielu innych, którzy próbowali wyjaśnić ten problem, a obchodzili punkt główny i krążyli, wiec im Bertze inni inni ^{odstrzeszenie wypadu} Loxni.

Czytając ogotowanie o tem dziele, miałem jedną myśl, której nie znalazłem w literaturze odwołanej, to jest, że Nietzsche ma brak poglądu historycznego. - Chryścijaństwo nie umie ocenić, bo nie zna jego rozwoju. Dlatego rozrytek u niego od niego samego się zaczyna. Poza własną treść nie widzi punktu wyjścia. Nie wiem, czy umiemy ocenić wielkich tragicznych greckich. Nie czytałem odwołanych dzieł jego. Nie miałem też w znanym mi piśmie jego nigdzie umieszczenia dla geminu innych ludzi. Inaczej u Stowackiego: liczne przykłady w „Beniowskiu”, na wprowadzenie zbrodni Napoleona. Szekspir, Byron. Namet o Thie, mimo animozji rodzinnych

Główny punkt
Inngötm.

Bürgerschule Karlsbad.

Classe.....

Schuljahr 190 -190

N° 1584

VIII. B. 99

Tagebuch.

7

~~*Przekład wolny dla ludu*~~

7 drol list.

~~*Przekład wolny dla ludu*~~

Przekład wolny dla ludu

wlokiego.

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД

4 (Бав.)

ОПИС

1

ОД. ЗБ.

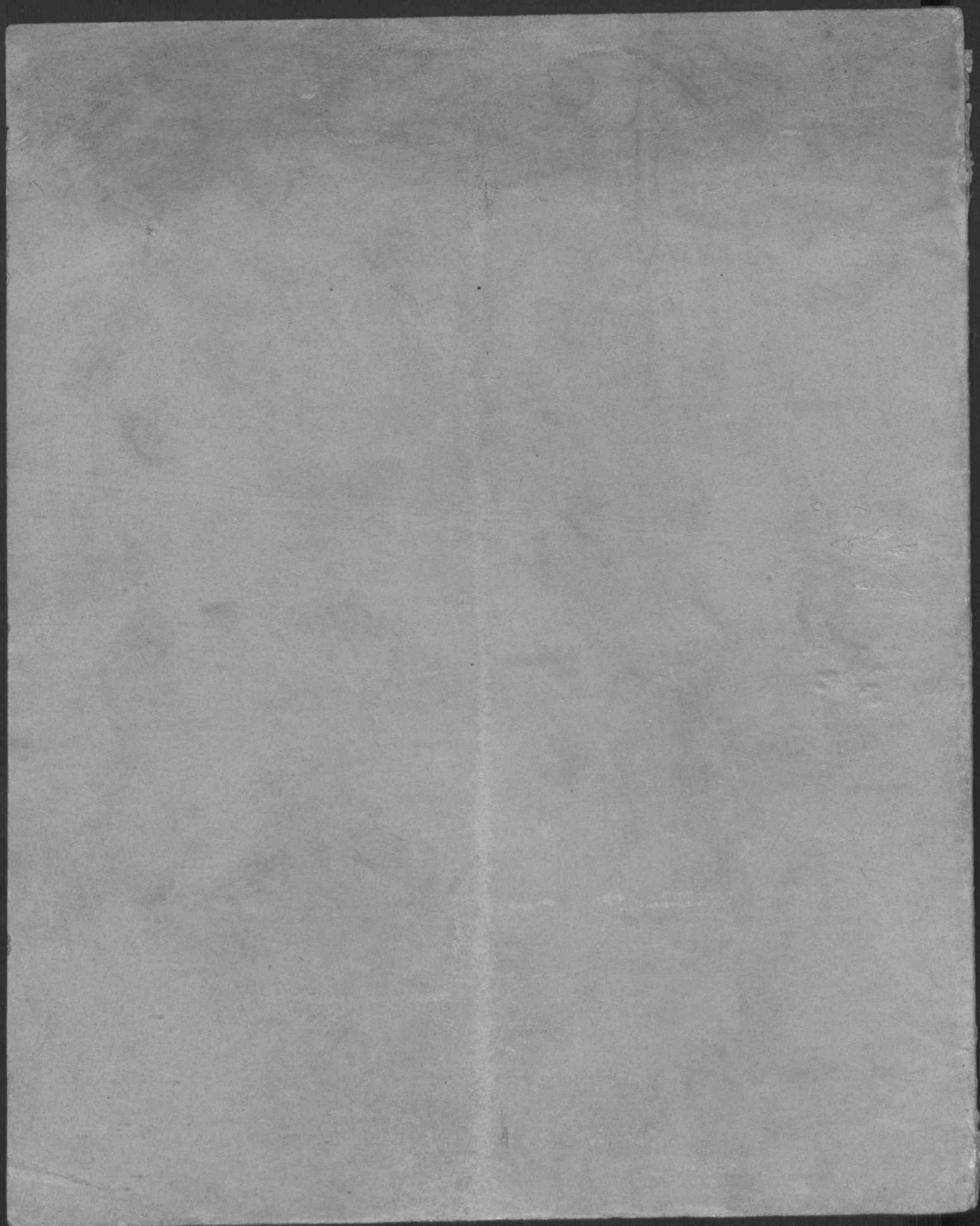
1584 / 7

Verlag von HUGO FRIEDRICH
Sct. Joachimsthal.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.